

Notulen Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum: 19 maart 2019
Aanvang: 19.30 uur
Locatie: Raadzaal

Voorzitter: de heer A.J. Gerritsen, burgemeester.

Griffier: mevrouw C.M. Steenbergen.

Aanwezige leden: de heer F. Akse, mevrouw Y. Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren H. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, de heer A. Ekizkuyu, mevrouw H.J. Geerdink, de heren R.H. Gelici, F.J. Gerritsen, mevrouw E. van den Ham-Jaarsma (later), de heren J.J.H. Hammink, M.V.F.M. Hubers, A.G.P. Hümmels, J.L.R. Kampman, W. Loupatty, M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.D.M. Munnich, de heren H.G. de Olde, J. Pauwels, mevrouw P. Pol, mevrouw M.I. van Saane, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, W.B. Teeuw, H. Teunis, A.J.J.M. Trienen, J. Tijhof, A. de Vries, W.H.H.L. Weinreder, J.B.W. Wiertz, mevrouw D.C. Wind en de heer M. Zielman.

Afwezig lid: de heer T.S.M. Stöteler.

Aanwezige wethouders: de heren A. Maathuis, E.J.F.M. van Mierlo en J.M. van Rees.

Afwezige wethouder: de heer A.L. Langius

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik open de vergadering. Ik meld u de afwezigheid van de leden Stöteler en Van den Ham. Mevrouw Van den Ham komt later ter vergadering.

Ik open de vergadering door met u even kort stil te staan bij de gebeurtenissen in de wereld. Dat heeft uiteraard te maken met wat afgelopen vrijdag in Christchurch, Nieuw-Zeeland, en afgelopen maandag in ons eigen Utrecht is gebeurd.

Afgelopen vrijdagochtend onze tijd werden in een moskee in Christchurch Nieuw-Zeeland 50 mensen, mannen en vrouwen, jong en oud, gericht en in koelen bloede doorgeschooten. Deze mensen bereidden zich voor op hun gebedsbijeenkomst toen een fanaat, iemand die uit een zelfverklaard racisme handelde, ze overviel en ze van hun leven beroofde, terwijl hij tegelijkertijd tientallen andere mensen verwondde.

Terwijl ons verstand nog stilstond bij die afschuwelijke terreur in Nieuw-Zeeland, werden we gisterenmorgen verbluft door het nieuws over iemand die in ons eigen Utrecht drie mensen, een jonge vrouw en twee mannen, in een tram doodschoot en vijf mensen zeer zwaar verwondde. Waar de intentie, je zou kunnen zeggen de krankzinnige ideologie, het onwerkelijke extremisme van de dader in Nieuw-Zeeland overduidelijk is – daar droeg hij zelf aan bij – is er

rondom de motieven van de dader in Utrecht nog geen zekerheid. Maar autoriteiten sluiten niet uit dat het ook hier gaat om een terreurdaad.

Terreur, dames en heren, en grootschalig dodelijk geweld tegen mensen die een dader helemaal niet kennen, hakken diep in op ons onderbewustzijn. Ze spreken een primitieve angst aan die ons kan overheersen, die ons kan omknellen, die ons de adem kan benemen. Terreur en dodelijk geweld beroven ons van zekerheid en veiligheid. Ze veroorzaken wantrouwen in de instituties van onze rechtstaat. Ze veroorzaken generalisatie en polarisatie. Ze wakkeren haat aan. Ze zetten mensen tegen elkaar op. Uiteindelijk ook, of we het willen of niet, goedwillende mensen. Terreur splijt een samenleving en doodt daardoor niet alleen mensen, maar in potentie ook het weefsel van ons samenleven. Weefsel dat broos is, alleen al door snel veranderende en overigens ook niet altijd gelukkige tijden in ons land, ons deel van de wereld, of de wereld in het groot.

Overall in ons land zijn of worden goede en ongetwijfeld ook verstandige woorden gesproken naar aanleiding van wat er in dat verre Nieuw-Zeeland en dat angstaanjagende dichtbij Utrecht is gebeurd. Ik hoop dat we hier in onze stad, in Almelo, Aadorp en Bornerbroek, in onze streek, in Twente, in het deel van onze wereld waarop we zelf in ons handelen, ons nalaten, invloed hebben, verstaan dat elke vorm van geweld, elke terreurdaad, ons moet dwingen om elkaar eens te meer vast te houden, ook, misschien zelfs vooral, over de grenzen heen die de daders in Christchurch en naar het zich laat aanzien ook in Utrecht wilden blokkeren. Juist over die grenzen heen moeten we elkaar de hand willen reiken.

De trieste balans van een lang weekend is dat 53 mensen niet meer leven. Dat tientallen vaak ernstig gewond zijn. Dat honderden familieleden, vrienden, naasten, collega's diep, diep verdrietig zijn. En te midden van de diepere betekenis die we zoeken, te midden van de ongetwijfeld door ons allemaal gedeelde oproep die her en der gedaan wordt, moet zich ons medeleven nu op hen richten. Ik vraag u daarom ter gedachtenis van de dode, maar ook de levende slachtoffers van het geweld in Christchurch en in Utrecht staande enige ogenblikken stilte met mij in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen hierna enige momenten van stilte in acht.)

De VOORZITTER: Dames en heren! Na dit bijzondere moment dat wij niet alleen hier in Almelo, maar ook her en der in het land hebben, worden we weer bepaald bij onze taak, onze rol. Als ik spreek over die samenleving die bij elkaar moet blijven, komt het op heel veel mensen aan, eigenlijk op alle mensen, maar ook vooral op politici en bestuurders die gekozen zijn, juist om samen te werken en een samenleving te beheren en besturen. Wij gaan dat vanavond gewoon weer doen en blijven dat ook doen.

2. Vaststellen agenda.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Een punt van orde. Ik maak van de gelegenheid gebruik om protest aan te tekenen tegen het feit dat mij als volksvertegenwoordiger al drie keer is geweigerd om mondelinge vragen te stellen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als u daar vragen of opmerkingen over heeft, verwijs ik u naar het seniorenconvent, waarin daarover kan worden gesproken.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik teken dit protest ook aan. Ik vind het schandelijk dat ons als raadsleden het recht wordt ontnomen om open vragen te stellen. Ik vind het ongehoord. Hier is het laatste woord wat mij betreft nog niet over gesproken.

De VOORZITTER: Wij hebben met elkaar in de gemeenteraad afspraken over de vragen die toegelaten worden voor het vragenuur. Daarover hebben we onlangs nog in het seniorenoverleg met de fractievoorzitters gesproken. De vicevoorzitter is bevoegd om in lijn met die afspraken besluiten te nemen. Dat heeft zij gedaan. Dat hebben we met elkaar te eerbiedigen. Als we dat anders willen, moet dat gesprek niet hier, maar in het overleg met de fractievoorzitters plaatsvinden.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Kortom, de vicevoorzitter kan gewoon...

De VOORZITTER: Nee.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Hier ben ik nog niet klaar mee.

De VOORZITTER: Jawel, op deze manier voeren we het gesprek niet met elkaar. U heeft een punt van orde gemaakt, ik heb dat geadresseerd en daar laten we het bij. U kunt dat gesprek als u dat wilt voortzetten in het seniorenoverleg. Dat is de plek waar we met elkaar – dit staat ook in het reglement van orde – het brandpunt van dit gesprek hebben.

Ik neem kennis van uw protest, mevrouw Pol, en ik verwijs u door naar het seniorenoverleg.

De VOORZITTER: Ik stel de agenda aan de orde. Daarbij hoort ook de motie die eerder is gewijzigd en ingediend door veel fracties, te weten D66, PvdA, Lijst Çete, GroenLinks, Leefbaar Almelo, Forum voor Rechts, SP en ChristenUnie over de treinverbinding Amsterdam-Berlijn.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Ik heb vanmiddag een mail rondgestuurd, omdat ik agendapunt 9, de wijziging individuele inkomenstoelage, van de agenda wil laten afvoeren. In de mail heb ik aangegeven waarom ik dat wil, namelijk omdat de argumenten niet juist zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Geerdink heeft vanmiddag betoogd – ik neem aan dat u daar allemaal kennis van heeft kunnen nemen – dat het voorstel onvoldoende voldragen is om tot besluitvorming en bespreking in de gemeenteraad te leiden. Ze heeft aangekondigd – en doet dat nu – voor te stellen dat punt, in afwachting van een ander voorstel, van de agenda af te voeren. Dit is een ordevoorstel.

(Mevrouw Van den Ham-Jaarsma komt, te 19.41 uur, ter vergadering.)

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het is ingewikkeld om dit netjes te doen. Ik heb het liefst dat dit agendapunt wordt besproken en weggestemd. Maar ik vind het pijnlijk dat we allerlei maatregelen versnipperd op ons af gestuurd krijgen, terwijl we nog wachten op de programma's en iedereen te horen krijgt: doe nog maar even rustig aan, de raad gaat pas later met die programma's aan de slag. Ik vind eigenlijk dat de voorstellen van het college in die programma's moeten worden meegenomen en verduidelijkt in een totaalplaatje. Om dit zo hapsnap te doen, vind ik moeilijk.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik ben het absoluut eens met de woorden van de heer Hümmels. Ik zou mezelf herhalen als ik de woorden van de heer Hümmels herhaal. Uiteindelijk zal dit een flink debat worden. Ik heb gezien dat heel veel collega's hebben ingeschreven. Ik zou het de koninklijke weg vinden om dit agendapunt richting de voorjaarsnota te behandelen, nadat de programma's duidelijk zijn, want dit is gewoon een dom boeren snijden in het budget, zonder dat te onderbouwen. Ik ben bang dat het voorstel van mevrouw Geerdink de meerderheid niet haalt. Maar ik pleit ervoor om dit agendapunt vanavond niet te behandelen en wordt dit wel gedaan, dan zal ik in mijn eerste termijn uitleggen waarom ik tegenstander ben.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik ben nog enigszins boos. Ik neem aan dat het gaat om het schrappen van de agenda van de bespreking van de toelagen. Dat steun ik. Het is van de zotte dat er zulke fouten in zitten.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ik wil het om meerdere redenen van de agenda afgevoerd hebben, namelijk vanwege de programma's, maar vooral ook de maatschappelijke effecten. 5 mei is er een politiek beraad. Ik wil wat meer duidelijkheid hebben.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Als reactie op mevrouw Van Saane: we gaan dit punt niet om politieke redenen van de agenda halen. Iets is besluitrijp of niet. Ik heb wel iets te zeggen over het voorstel en ik denk dat we erover kunnen debatteren.

Hierna wordt digitaal gestemd over het ordevoorstel, waarna de voorzitter constateert dat het is verworpen met 13 tegen 20 stemmen.

Voor het ordevoorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, Forum voor Rechts, GroenLinks, PvdA, D66, SP, PVA, Leefbaar Almelo en Lijst Çete.

Tegen het ordevoorstel hebben gestemd de leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, Fractie Weinreder en Democraten.Nu.

De heer Hubers heeft niet aan de stemming deelgenomen.

De VOORZITTER: Dames en heren! De uitslag van de stemming betekent dat agendapunt 9 vanavond wordt behandeld.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dan meld ik me als spreker bij dit agendapunt.

De agenda wordt hierna zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken.

Ingekomen raadsbrieven vanuit B&W (R 1905316).

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het lijkt wat vaker te gebeuren dat er iets mis gaat in de systemen. Maar ik krijg signalen dat er ook op heel andere manieren gegevens lekken of verdwijnen. Ik hoop dat daar kritisch naar wordt gekeken. Het liefst krijg ik daar inzicht in. Ik krijg in ieder geval signalen dat er post verdwijnt. Daarom vraag ik hier aandacht voor. Het gaat dus niet alleen om data die technisch verdwijnen, maar blijkbaar ook op een andere manier. Ik ben benieuwd wat we daarmee doen.

De VOORZITTER: Ik ben de portefeuillehouder. Het is wat ingewikkeld voor mij om daar nu uitgebreid op te antwoorden. Ik denk dat het handig is dat u en ik dat veld een keer verkennen en bekijken of er bij u nog behoefte bestaat om dit op een breder politiek podium aan de orde te brengen. Zullen we dat afspreken?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ja.

De VOORZITTER: Fijn.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! De pilot van De Heemde is opgezet als leerproject. Er is een brief over geschreven. Ik hoop ooit iets meer, of dit nu een politiek beraad is of anderszins, te horen wat we hebben geleerd van de pilot.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Wij hebben zeker geleerd van De Heemde en zullen dat op meerdere manieren met de raad delen. Enerzijds doen we dat tijdens het traject dat we met de raad zullen doorlopen rondom de omgevingsvisie. We gaan met elkaar delen hoe dingen goed gaan en hoe dingen ook anders en beter kunnen. Anderzijds doen we dat ook op informele wijze, zoals is toegezegd in het woordvoerdersoverleg, maar zeker ook plenair met de raad in het traject rondom de omgevingsvisie.

Hierna wordt met betrekking tot de ingekomen raadsbrieven vanuit B&W zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen.

Ingekomen stukken aan de gemeenteraad (R 1905317).

Met betrekking tot de ingekomen stukken aan de gemeenteraad wordt hierna zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

4.1. Vaststellen notulen raadsvergadering 15 januari 2019 (R 1905328).

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

4.2 Vaststellen notulen raadsvergadering 29 januari 2019 (R 1905351).

De heer WEINREDER (fractie Weinreder): Voorzitter! Op de pagina's 13 en 24 wordt mevrouw Munnich abusievelijk bij de D66-fractie gevoegd.

De VOORZITTER: Die mededeling kan misschien nog volgen, maar zo lang die er niet is, hebt u gelijk. Wij brengen die wijziging aan.

De notulen worden hierna zonder stemming vastgesteld, met inachtneming van de daarin aangebrachte wijziging.

4.3 Vaststellen notulen raadsvergadering 12 februari 2019 (R1905350).

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalfuur (R 1905314).

Er zijn geen vragen voor het vragenhalfuur.

6. Raadsvoorstel uitreiking raadmeter (R 1905325).

De VOORZITTER: Dames en heren! Dit is een feestelijk moment. We hebben in het gemeentebestuur van Almelo de goede traditie dat de gemeenteraad de raadmeter uitreikt. Dat is een wisseltrofee voor medewerkers die de beste, mooiste, meest goed vormgegeven en leesbare raadstukken weten te produceren. Het mooie van het fenomeen van die raadmeter is dat daarmee een bepaalde verbondenheid van de gemeenteraad met de organisatie aan de dag wordt gelegd. Dat is in alle opzichten te prijzen, omdat we een heleboel dingen doen op de dinsdagavonden, maar niets van die dingen mogelijk is zonder dat onze medewerkers in de toren hierboven en op andere plekken in de stad waar ze voor de gemeente werken dat mogelijk maken. De raadmeter is een heel mooi fenomeen om die verbondenheid en waardering te laten zien.

U hebt kunnen lezen dat er een voordracht is geweest van twee documenten, te weten de "Erfgoednota zichtbaar verleden" en de nota met raadsvoorstellen over de "Huishoudelijke hulp toelage". De schrijvers van deze stukken zijn in ons midden en zitten met spanning te wachten op het oordeel dat u gaat vellen over wat het beste raadsstuk zou moeten zijn en u daarmee de winnaar van de raadmeter aanwijst.

We hebben een heel mooie prijs, een wisseltrofee, waarop de namen van illustere voorgangers al staan. Ik zie dat de winnaar van vorig jaar ook aanwezig is. Maar er is nog ruimte vrij voor nieuwe namen. De wisseltrofee zullen we straks uitreiken, en uiteraard zijn er bloemen voor alle genomineerden. Maar voordat ik die ga uitreiken, wil ik graag van u weten wie u deze raadmeter, deze prijs, zou willen toekennen. Er is geen beraadslaging op dit onderwerp. Aanstoots mag u uw stem uitbrengen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mogen we niet een soort stemverklaring afleggen ter verduidelijking?

De VOORZITTER: Ik neem aan dat u daarbij vriendelijke woorden kiest. Dan wil ik dat heel graag toelaten, want beide stukken verdienen het om met lof besproken te worden.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het belangrijkste wat ik wilde zeggen, is dat een raadsvoorstel heel goed kan zijn zonder dat je het ermee eens bent en de uitslag naar tevredenheid is geweest. Er zit dus niet direct een politieke inhoud achter. Dat wilde ik er even bij vermelden.

De VOORZITTER: Dat spreekt voor zich. We kijken naar de kwaliteit en niet naar de

intrinsieke waarde van het stuk.

Hierna wordt digitaal gestemd over het toekennen van de raadmeter, waarna de voorzitter constateert dat 25 leden voor de "Erfgoednota zichtbaar verleden" hebben gestemd en 9 leden voor de nota over de "Huishoudelijke hulp toelage".

(Applaus.)

Voor de "Erfgoednota zichtbaar verleden" hebben gestemd de leden van de fracties van CDA, VVD, Forum voor Rechts, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, SP, PVA, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en lijst Çete.

Voor "Huishoudelijke hulp toelage" hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van Lokaal Almelo Samen, PVV, SP en Leefbaar Almelo.

Hierna overhandigt de VOORZITTER alle schrijvers een boeket bloemen en reikt hij de raadmeter uit aan de schrijvers van de "Erfgoednota zichtbaar verleden".

De VOORZITTER: Dames en heren! De inschrijving voor de volgende raadmeter is alweer geopend. Dus komt u goede raadstukken tegen waarvan u denkt dat die de raadmeter 2019 moeten krijgen, meldt u zich dan bij de griffier om mededeling te doen van uw ondersteuning van dat raadsvoorstel.

7. Aanpassing gemeenschappelijke regeling RBT (R 1905302).

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb een korte vraag aan de wethouder. De gemeenschappelijke regeling wordt aangepast en gaat dan langs alle deelnemende gemeenten. Maar tegelijkertijd heb ik het beeld dat bijna alle grond op XL Businesspark is verkocht. Dan blijft er enkel parkbeheer over. Het zal niet aan de overheid zijn om dat te regelen. Dat kunnen ondernemers zelf. Dus kan de gemeenschappelijke regeling wellicht worden opgeheven. Dan komt dit weer bij alle raden langs. Kan dat niet in één keer? Wat is de verwachting van de wethouder bij dit traject?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! In een wereld waarvan ik vind dat het volk, voor zover dat bestaat, en de volksvertegenwoordiging juist een belangrijke rol moeten spelen, heb ik bijna automatisch moeite met een collegeregeling. Ik heb op andere plekken meegemaakt dat er een collegeregeling was en daar ervaren dat het er naar mijn idee niet beter op werd. Er kan worden gezegd dat er geen officiële taken zijn die de raad toebehoren en een gemengde regeling niet mogelijk is, maar daar heb ik mijn vraagtekens bij. Want als het bijvoorbeeld om geld zou gaan, is de raad daar verantwoordelijk voor. Ik heb het liefst overal gemengde regelingen, omdat ik het idee heb dat de raad dan beter zijn controlerende taak kan invullen.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Deze regeling wordt aangepast omdat de wet is gewijzigd. De heer Hümmels gaf zelf al het antwoord door te zeggen dat een gemengde regeling niet meer past als het geen taken betreft waar de raad mee is belast. We moeten de regeling dan ombouwen naar een collegeregeling. Die aanbeveling is voortgekomen uit het onderzoek dat de provincie heeft laten doen. Dat is de reden waarom de regeling wordt aangepast.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik krijg het vriendelijke verzoek van collega's om de wethouder te pakken. Ik wil hem best een pakkerd geven, maar dat is weer wat anders.

Ik weet niet of het zijn intelligentie is die hem in de weg zit of zijn hardhorendheid of iets anders, maar ik heb nog wel meer gezegd. Ik weet niet of de wethouder daar nu snel op wil terugkomen. Ik heb al gewezen op de controlerende taak als er financiën in het geding zijn bij verdere ontwikkelingen. Ik kan me niet voorstellen dat dit ophoudt te bestaan, want we zijn ook aandeelhouder. Ik dacht dat de heer Teeuw daarop doelde. De wethouder mag me dat uitleggen, als dat het geval is. Volgens mij liggen er meer taken, ook voor de raad.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! De heer Hümmels heeft in zijn eerste termijn gezegd dat het ook om geld gaat en dat de raad daar verantwoordelijk voor is. Dat klopt. Die

verantwoordelijkheid neemt de raad via de paragraaf Grondbeleid in de begroting en jaarrekening. Dat is bij uitstek het moment voor de raad om de kaders te stellen en de controlerende functie uit te oefenen. Bovendien, de raad zal in de jaarrekening zien dat er netjes wordt terug gerapporteerd over XL Businesspark. De raad mag daar van alles van vinden en mij daarover dingen meegeven die ik als wethouder in het dagelijks c.q. algemeen bestuur kan inbrengen.

(Hierop geeft de heer Hümmels de heer Maathuis een hug als blijk van waardering.)

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Sorry dat ik aan de verstoring van de orde heb meegewerkt. U kunt dat in het seniorenoverleg nader adresseren.

De heer Teeuw heeft gevraagd naar de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling (GR) nu bijna alle grond is verkocht. Het gaat inderdaad hard. Op dit moment is 80 hectare van de 120 of in ontwikkeling of wordt in ontwikkeling genomen, omdat daaraan een ontwikkelovereenkomst ten grondslag ligt. Dit betekent nog niet dat we er helemaal van af zijn. Er moet nog 40 hectare verkocht worden. Als het goed is, gaat het DB deze week een klap geven op nog een verkoop van 10 hectare. Dus het gaat echt heel hard.

Als verantwoordelijk portefeuillehouder vind ik de grondexploitatie wat behoudend. Die loopt tot en met 2034 en is heel voorzichtig opgesteld. Ik heb binnen het DB op dit punt een medestander. De anderen zitten er toch wat anders in. Het streven is om de grondexploitatie zo snel mogelijk af te sluiten. Dan komt conform artikel 27, lid 2 van de GR de raad weer aan zet om zijn akkoord te geven op opheffing van de GR. Dat is op het moment dat de grond verkocht is. De raad weet in ieder geval hoe het loopt.

Verder is het zo dat wij uiteraard verantwoordelijk zijn en blijven voor de openbare ruimte. Het parkmanagement strekt tot beheer van de bedrijventerreinen. Daarin zit nog wel een verschil.

De heer HAMMINK (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Wordt in het DB al gekeken naar een uitbreiding als het park vol is? Ik neem aan van wel. En wordt daarbij gekeken naar de voormalige kanaalsprong, of zijn er andere ideeën?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Daarover wordt in het DB niet gesproken, omdat, als we dat al zouden doen en het wordt concreet, we met de raad moeten discussiëren hoe we dat willen inkleden. Die verkenning loopt en moet worden gezien in het licht van de programmeringsafspraken van de provincie. Mijn voorkeur ligt niet bij nog een GR. Daarom is dit niet in het DB aan de orde.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Het gebeurt mij wel vaker dat ik niet alle wetten en regels beheers. De heren Teeuw en Maathuis zijn daar blijkbaar beter in. Ik kan me met mijn simpele volksverstand haast niet voorstellen dat de GR ophoudt te bestaan wanneer er een GR is voor een regionaal bedrijventerrein en alles is verkocht. Daarom heb ik zojuist gevraagd of de wethouder me dat uit kan leggen. Wat gebeurt er als een bedrijf stopt of failliet gaat? Hoe worden dan zaken geregeld? Wie is er dan verantwoordelijk voor? Er zijn bij mij meer vragen opgekomen dan dat mij duidelijk is geworden. Ik ga ze nu niet allemaal stellen, want dan duurt de vergadering veel te lang. Ondanks het feit dat de wethouder net doet alsof die regels heel duidelijk zijn, roepen ze bij mij veel vragen op. Neem bijvoorbeeld de opmerking van de heer Hammink van Lokaal Almelo Samen. Je hebt ook een regeling nodig als je uit wilt breiden; daar waren oorspronkelijk plannen voor. Ik begrijp niets van het beëindigen van de regeling bij het verkopen van het laatste stukje grond.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! De vragen die de heer Hümmels zich hardop stelt en hier deelt in de tweede termijn, hebben betrekking op privaatrechtelijke handelingen. De GR is ooit opgericht met als doel het aankopen en ontwikkelen van gronden, het in erfpacht uitgeven van die gronden en parkmanagement uitvoeren. Op het moment dat die grond verkocht is, houdt onze rol op. Die afspraak is gemaakt bij de oprichting, mooier kan ik het niet maken. Bij alles wat er daarna gebeurt in de privaatrechtelijke sfeer heeft de GR geen rol meer. We hebben dat met ADA (Auto Demontage Almelo) gezien. Zo werkt het ook op andere bedrijventerreinen.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het

is aangenomen met 29 tegen 4 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, SP, PVA, Fractie Weinreder, Democraten.Nu en Lijst Cete.

Tegen het raadsvoorstel hebben gestemd de leden van de fracties van Forum voor Rechts, D66 en Leefbaar Almelo.

De heer Tijhof was tijdens de stemming niet in de zaal aanwezig.

8. Verruiming binnenhavens Twentekanaal (R 1905327).

Mevrouw VAN DEN HAM-JAARSMA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik kwam later ter vergadering. De lijst was al weg. Ik wil me graag alsnog intekenen als spreker op dit onderwerp.

De VOORZITTER: Dan schrijf ik uw naam erbij en bent u de hekkensluiter.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! GroenLinks is groot voorstander van goederenvervoer over water. Dat scheelt een heleboel vrachtverkeer met de daarbij behorende CO₂-reductie, hoewel die schepen ook niet helemaal schoon zijn. Maar toch, alles afwegende met het oog op het milieu, zit de scheepvaart in de plus ten opzichte van het vrachtverkeer.

We hebben onlangs in het kader van het gebruik van het Twentekanaal gepleit voor het behoud van de insteekhaven bij Van den Bos, die het grootste deel van deze haven wilde dempen. Dit illustreert dat wij warm voorstander zijn van vervoer over het kanaal. We zijn dus niet tegen grote schepen in het Twentekanaal, zoals scheepsklasse 5A, hoewel de kosten – daar wil ik wel even bij stilstaan – € 3,9 miljoen, waarvan € 1,2 miljoen subsidie die we hiervoor moeten vrijmaken, best hoog zijn. We krijgen er een beetje buikpijn van dat we heel veel moeten gaan betalen voor die lening. Dit zeg ik mede namens de PvdA-fractie. Dit betekent 40 jaar €148.000 per jaar, bij elkaar € 5,9 miljoen. We betalen in die 40 jaar dus een flink bedrag voor die lening. Maar de GroenLinks-fractie vindt dat we als stad aan het kanaal, een van de steden naast Hengelo en Enschede, niet kunnen zeggen dat wij niet meedoen aan dit plan.

Het gaat nu om aanpassingen aan de havens, zoals beschoeiing en verdieping. We plaatsen een kanttekening bij het begrip "veiligheid". Het Twentekanaal kent naast de beroepsscheepsvaart recreatief gebruik, recreatieboten, onze jachthavens, vissers, zwemmers, kanovaarders en skiffs van de roeivereniging Amycus, en er zijn consequenties voor flora en fauna, vooral door gebruik van damwanden.

De schepen die straks in het Twentekanaal varen, kunnen maximaal 12 meter breed zijn. Dat veroorzaakt veel waterverplaatsing en een zuigende werking en is gevaarlijk voor de medegebruikers van het Twentekanaal.

Op 6 juni 2017 heeft de GroenLinks-fractie een motie ingediend, mede ondertekend door de fracties van Leefbaar Almelo, Lokaal Almelo Samen en D66. Die is met 30 stemmen voor en één tegen ruimschoots aangenomen. Deze motie ging onder andere over de veiligheid, de beschoeiingen en het recreatieve medegebruik van het Twentekanaal. Het college heeft ons daarna in de raadsbrief van 22 augustus 2017 nader geïnformeerd, in positieve zin moet ik zeggen. Want met Rijkswaterstaat zijn gesprekken gevoerd over deze onderwerpen.

De roeivereniging meldt in een rapport over de veiligheid van het Twentekanaal – een vrij uitgebreid rapport over grote schepen in het Twentekanaal – het volgende: "In de zomer kunnen ze zich bij een aanvaring wel redden – bedoeld wordt de roeiers – door een stuk te zwemmen naar de dichtstbijzijnde PUP (personenuittreedplaats) of een FUP (fauna-uittreedplaats). Bij Almelo heeft het Twentekanaal bij een aantal delen een veel betere oplossing, namelijk een natuurvriendelijke oever, een zogenaamde NVO. Dat geeft mens en dier de mogelijkheid om na een ongeluk de kortste weg uit het water te nemen, zoals gezegd, in de zomer niet zo belangrijk. In de winter bij een watertemperatuur van 5 °C kan dat het verschil maken tussen leven en dood."

Het gaat erom dat de roeier zo snel mogelijk de oever kan bereiken, als een schip omslaat. Met damwanden wordt dat heel lastig. Dat zie je ook bij herten die het water over willen steken. Ze komen soms het kanaal niet uit. Daarvoor zijn wel wat voorzieningen getroffen, maar niet deze natuurvriendelijke oevers. De watersportvereniging pleit daarvoor.

We hebben begrepen dat de wethouder onlangs heeft gesproken met de roeivereniging. Dat ging vooral over de veiligheid en waarschijnlijk ook over het rapport waaruit ik heb geciteerd.

Kan de wethouder toelichten wat het resultaat van deze gesprekken is? Is veiligheid in de contacten met Rijkswaterstaat een issue? Graag vernemen we vanavond hoe de stand van zaken is met betrekking tot de veiligheid van de medegebruikers van het Twentekanaal.

Mevrouw BUIKEMA-ALBERS (ChristenUnie): Voorzitter! Het raadsvoorstel dat nu voorligt, moet de laatste hobbel wegnemen om de uitvoering van de Binnenhavenvisie Twentekanalen voor Almelo mogelijk te maken. Het projectkrediet wordt deels gedekt door Europese subsidie, en het resterende deel is al opgenomen in de begroting van 2019. Rest nog de projectfinanciering die als voorwaarde wordt gesteld.

De ChristenUnie-fractie heeft destijds ingestemd met de Binnenhavenvisie Twentekanalen. De ambitie om met de Almelose havens in de top drie van de logistieke hotspots van Nederland te komen, krijgt hierdoor weer meer kansen. Veel bedrijven hebben al geïnvesteerd om nog meer te kunnen profiteren van de aanpassingen van de binnenhavens. Nu de minister ook de nodige miljoenen beschikbaar heeft gesteld voor het verruimen en verdiepen van het Twentekanaal, kunnen we zien dat Twente ertoe doet. Bedrijven op het XL Businesspark profiteren hiervan en de vestiging van CTT krijgt hierdoor weer een nieuwe boost. Door het geschikt maken van het Twentekanaal voor grotere schepen kunnen er meer containers worden verwerkt. Ook de ontwikkeling en de werkgelegenheid van Almelo worden hierdoor positief beïnvloed. Meer mensen uit onze regio aan het werk is goed voor Almelo.

De ChristenUnie-fractie kan daarom instemmen met het voorstel als een positieve impuls voor Almelo.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Ik kan me grotendeels aansluiten bij de vorige sprekers, want ik ben enthousiast over deze ontwikkeling. De heer Teeuw sprak eerder over het leren van ervaringen uit het verleden, bijvoorbeeld bij De Heemde. Ik hoop dat we geleerd hebben van vorige verdiepingen van het kanaal, waarbij het water elders verbleef in plaats van in het kanaal, wat nogal wat overlast veroorzaakte. Overigens niet al het water, er zat nog wat water in, mijnheer de wethouder. Er waren in ieder geval nogal wat problemen met de toen doorlaatbare laag die er niet had moeten zijn. Dat moest een niet-doorlaatbare laag zijn. Ik vraag me af waar het water blijft, als het Twentekanaal verdiept wordt. Ik hoop dat er voldoende is geleerd van dat verleden.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Het Rijk komt af met een bedrag van € 72 miljoen – dit is zojuist al even aangehaald – voor de vervanging van 14 km damwanden. Met dat geld worden, naast de eerder geplande, maar nog uit te voeren baggerwerkzaamheden voor de verruiming van het kanaal, de damwanden vervangen in plaats van gerenoveerd. De CDA-fractie is verheugd dat Almelo voor de verruiming en verdieping van de gemeentelijke havens en kades komt te staan. Deze investering komt, gezien de rijksbijdrage, beter tot zijn recht. De hiermee gepaard gaande investeringen zijn belangrijk voor het stimuleren van het goederenvervoer over water, dus hoeven minder vrachtauto's Almelo aan te doen. Dit is weer goed voor de bereikbaarheid en de luchtkwaliteit.

Een projectfinanciering van € 3,9 miljoen is middels de meerjarenbegroting ter beschikking gesteld. Daarvan is € 1,2 miljoen door subsidie afgedekt. Echter, conform het besluit, wordt in afwijking van het treasurystatuut projectfinanciering aangetrokken op de kapitaalmarkt. Kan de wethouder me uitleggen waarom in afwijking van het treasurystatuut wordt gehandeld en hiervoor een bedrag van € 3.450.000 wordt aangetrokken op de kapitaalmarkt?

Mevrouw VAN DEN HAM-JAARSMA (VVD): Voorzitter! Ik heb gelukkig enkele dubblures van mijn bijdrage gehoord in eerdere bijdragen.

Vorige week, zoals u hebt gehoord en ongetwijfeld weet, heeft VVD-minister Cora van Nieuwenhuizen namens het kabinet niet alleen de verbreding van de A1 naar voren getrokken, maar ook de € 72 miljoen die net al genoemd zijn beschikbaar gesteld voor de verbreding van het Twentekanaal met onder andere diezelfde 14 km damwand. De VVD Almelo is van beide punten groot voorstander. Wij zijn zelfs de indiener geweest van de motie over de verbreding van de A1 in 2017. Want samen met het verdiepte Twentekanaal zijn dit belangrijke wegen naar Twente, wegen over asfalt en water.

De aanpassing van de Almelose havens voor de grotere schepen staat in het verlengde van het Rijksbesluit over het bevaarbaar maken van het Twentekanaal voor grotere schepen.

Bedrijven, onder andere CTT Van Merksteijn, hebben in hun havens al de nodige investeringen gedaan in de aanloop naar deze aanpassing om hun bedrijfsvoering zo optimaal mogelijk door te zetten, om zo ook de arbeidsmarkt van Twente en Almelo verder uit te breiden, zoals de ChristenUnie-fractie heeft gezegd. Het zal u dan ook niet verbazing dat VVD Almelo dit raadsvoorstel van harte steunt. Wij zijn echter bij de aanbesteding kritisch, want we zien graag dat die aanbesteding contractueel goed wordt vastgelegd, zodat wij bij de post onvoorzien niet opdraaien voor eventuele meerkosten.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Dank voor de inbreng vanuit de raad. Alvorens in te gaan op de vragen die zijn gesteld, is het vermeldingswaardig erop te wijzen dat het enorme belang van de verruiming van de Twentekanalen heel moeilijk in woorden uit te drukken is. Hier zijn letterlijk duizenden banen mee gemoeid en het gaat om een totale investering van € 180 miljoen. Er was € 108 miljoen geraamd. Daarna kwam de kwelproblematiek en is de aanbesteding door Rijkswaterstaat teruggetrokken. Toen bleek dat inderdaad heel veel damwanden niet meer up-to-date waren en sterk verouderd. Als u op het Twentekanaal vaart, ziet u allemaal afgebrokkelde damwanden. Voor de veiligheid van roeiers is dat niet heel fijn als ze het water uit moeten. Voordat je het weet, heb je een stuk roest in je hand.

Daar moest dus wat gebeuren. De minister heeft er geld bijgepast en daardoor wordt het voor bedrijven economisch interessanter om het goederenvervoer van de weg over te slaan op water, omdat klasse 5A schepen een grotere diepgang hebben. Er kunnen dus meer containers per vracht mee en daardoor wordt het economisch interessanter.

Dit betekent dat er, zoals dat nu berekend is, ongeveer 900 vrachtwagens per dag van de weg af gaan. Dat is mooi voor de bereikbaarheid van Twente, want op die manier blijft de A1 in ieder geval doorstromen, zeker in het licht van een verbrede A1: twee keer driebaans.

Dit vergt van medeoverheden investeringen. De gemeenten Hengelo en Almelo staan aan de lat voor de eigen openbare kades en havens. Die investering behelst € 3,9 miljoen. De heer Buitenweg gehoord hebbend, is dit inderdaad een fors bedrag. Hij moet dit in het licht zien van de totale investering. Als we dat inderdaad gaan kapitaliseren, dat moet tegenwoordig in het kader van de BBV, komen we tot de last waarover de heer Buitenweg spreekt.

De heer Buitenweg heeft terecht gezegd dat ik met Amycus over veiligheid heb gesproken. Ik heb veelvuldig contact met Rijkswaterstaat. Hij zei zelf al dat er sprake is van PUP's en FUP's. Omdat de aanbesteding is teruggetrokken en een nieuwe op de markt is gezet, zorgt Rijkswaterstaat ervoor dat er om de 100 meter een FUP of PUP komt. Een FUP is voor de fauna. Dieren kunnen niet overal uittrekken, want dan is er kans op aanrijdingen op de wegen die langs het Twentekanaal lopen. Als er geen FUP mogelijk is, komt er een PUP. Rijkswaterstaat zegt dat het ook gaat om het waarborgen van de veiligheid van de roeiers.

Het moet me van het hart, namens het college, dat het Twentekanaal 80 jaar geleden niet voor niets met de hand is uitgegraven. Dat is niet gedaan voor een recreatieve sloot, want het kanaal had toen al een economisch doel, evenals nu. Dat moeten we niet uit het oog verliezen. Dat is het voornaamste doel van het Twentekanaal. Dat er daarnaast recreatief gebruik van kan worden gemaakt, is een mooie bijzaak, maar niet het hoofddoel van het Twentekanaal. Dat moet economisch benut worden. Dat snapt Amycus donders goed.

Het uitgangspunt van Rijkswaterstaat is dat er vanaf de Leemslagenplas in noordoostelijke richting op twee derde van de route natuurvriendelijke oevers komen en op een derde een verticale dam. Dit is momenteel het uitgangspunt, maar Rijkswaterstaat heeft niet toegezegd dat dit ook gebeurt, want dit moet door het technische team nader worden onderzocht.

Dank ook voor de bijdragen van de fracties van ChristenUnie en VVD, die kunnen instemmen met het voorstel. De aanbesteding is inderdaad niet voor niets teruggetrokken. Er was namelijk sprake van kwelproblematiek. In het bestek moeten de risico's zo veel mogelijk worden afgekaderd. De vorige keer heeft de aannemerij besloten niet in de aanbesteding te stappen, omdat de risico's goed afgedekt waren en het bedrijf failliet zou gaan als het te maken zou krijgen met kwelproblemen. Toen heeft Rijkswaterstaat een signaal gegeven door de aanbesteding terug te trekken en te bekijken wat er aan aanvullend budget nodig is. Ik denk dat het op deze manier voldoende is. Ik denk dat we kunnen vertrouwen op een goed aanbestedende dienst bij Rijkswaterstaat en de gemeente Hengelo, die het nodige voor Almelo doet. Dit mag ook wel eens gezegd worden in het kader van de regionale samenwerking.

Dan blijft de vraag van de heer Van Marle over waarom er wordt gehandeld in afwijking

van het treasurystatuut. Dat heeft alles te maken met de voorwaarden die de Europese Unie aan de subsidie stelt. De CEF, Connecting European Facility, is erop gericht om financiering van de kapitaalmarkt aan te trekken. De heer Van Marle weet als geen ander dat we dat normaal gesproken vanuit de BNG doen. Maar hier stelt de EU voor het verkrijgen van de subsidie de voorwaarden dat het kapitaal op de kapitaalmarkt wordt aangetrokken. Dat is de reden waarom die € 3,4 miljoen daar vandaan wordt gehaald.

Hij heeft ook gevraagd waarom het hier om een bedrag van € 3,4 miljoen gaat, terwijl het om projecten gaat voor € 3,9 miljoen. Het laatste bedrag is het totale investeringskrediet. Die € 3,5 miljoen moet voorgefinancierd worden. Op een later moment komt het restant van € 500.000. Dat halen we uit onze reguliere kapitaallast. Dat is de reden waarom er een verschil tussen zit.

De heer Hümmels heeft zich bij meerdere sprekers aangesloten, maar hij vraagt ook of er voldoende is geleerd van de fouten uit het verleden. Ik heb zojuist uitgelegd hoe het zit met de kwelproblematiek. Ik vertrouw erop dat met de aanvullende middelen en de strakke aanbesteding die door Rijkswaterstaat op de markt wordt gezet – dat is overigens niet onze verantwoordelijkheid – de verbreding en verruiming van de Twentekanalen gerealiseerd kunnen worden. Dat is goed nieuws voor Twente en goed nieuws in het bijzonder voor Almelo en onze lokale en sub-regionale economie.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben blij met de beantwoording van de wethouder over de FUP's en de PUP's. Het is mooi dat er serieus gekeken wordt naar natuurvriendelijke oevers op twee derde van de route vanaf de Leemslagenplas en dat er maar op een derde van de route damwand komt. Dat is op zich jammer, maar we hebben daar niet echt invloed op. Ik begrijp dat dit een punt voor Rijkswaterstaat is. Ik hoop dat Rijkswaterstaat luistert naar onze argumenten. Ik neem aan dat de wethouder die heeft ingebracht tijdens zijn overleg met Rijkswaterstaat.

Hij herinnert eraan hoe het kanaal er gekomen is, namelijk met de hand gegraven. Ja, dat is een beetje volgens de slogan van de VVD: iets doen voor de uitkering. Want dit was indertijd werkverschaffing en daar was niet iedereen even blij mee.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Misschien kan de wethouder mij helpen. Ik heb inderdaad gevraagd waarom er € 3,4 miljoen van de markt wordt getrokken en niet € 3,9 miljoen. Dat is mij duidelijk. Alleen staan in het stuk ook de kosten genoemd van € 148.500 per jaar voor rente en aflossen. Dat is over het bruto bedrag gerekend van € 2,7 miljoen, maar heeft een looptijd van 40 jaar. Daarom denk ik dat je over het gemiddelde moet rekenen en dan kom je op een aanzienlijk lager bedrag uit. Kan de wethouder mij uit de brand helpen, vertellen hoe hij hier tegenaan kijkt en of ik daar tevreden mee kan zijn?

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Zo'n economische ontwikkeling is natuurlijk prachtig. Ik hoorde de wethouder zeggen dat er duizenden banen mee gemoeid zijn, of honderden banen oplevert. Nu hebben we Heylen al binnen de poort. Er zijn eerder beloftes gedaan. Ik krijg nog steeds duizend euro van een zeker persoon. Mijn vraag is of de wethouder ongeveer kan aangeven wat het belang specifiek voor Almelo is. Heeft hij bepaalde aanbiedingen van bedrijven die zich hier aanvullend op Heylen komen vestigen als het kanaal is verbreed? Is daar iets over te zeggen?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik heb in de tweede termijn van de heer Buitenweg niet echt een nieuwe vraag ontdekt. Ik kan melden dat Rijkswaterstaat goed in de wedstrijd zit. Zijn laatste opmerking is voor zijn rekening.

De heer Van Marle heeft gevraagd naar de hoogte van de kapitaallasten en of die strookt met het bedrag dat we moeten uitnemen en moeten investeren, en of de rente juist berekend is. Ik denk dat dit het geval is. Die berekening is bij de begroting al gemaakt en als zodanig opgevoerd in ons meerjarenperspectief. Als we dan spreken over de vraag of het bedrag eventueel lager is of niet, is het antwoord afhankelijk van de vraag tegen welke rente we het bedrag van de kapitaalmarkt kunnen trekken. Op het moment dat die lager is, zal de raad dat in de reguliere P&C-cyclus terugzien en kunnen wij die kapitaallasten naar beneden bijstellen. Ik vind dit enigszins een gelopen race. Bij de begroting zijn die kapitaallasten ingeboekt. Hier gaat het enkel en alleen om een projectvoorstel. Ik neem aan dat onze financieel specialist daar nog

een aanvullende vraag op heeft.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! De wethouder heeft gelijk. Het eerste jaar bedragen die kosten € 148.500, zijnde 5,5% over de investering van € 2,7 miljoen. De afschrijving blijft jaarlijks gelijk, maar de rente zal jaarlijks afnemen omdat we afschrijven, c.q. aflossen, dus die zal dalen, gezien de hele looptijd. Aan het eind van de rit betaal je rente over het laagste aflossingsbedrag en aan het begin van de rit over het volledige bedrag. Maar de wethouder heeft toegezegd dat de wijzigingen in de kapitaallasten worden meegenomen, toegelicht en "teruggegeven" in de jaarlijkse cyclus als ze inderdaad lager uitvallen. Als dit goed kan worden genotuleerd, kunnen we er rekening mee houden dat we jaarlijks een voordeeltje hebben.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! De heer Van Marle gaat er in zijn redenering van uit dat hij gelijk heeft wat betreft de opbouw van de aflossingen en de rente. Dat is maar zeer de vraag. Ik ken de systematiek niet van de opbouw van de jaarlijkse kapitaallasten. Dat zoeken wij uit. Mocht de redenering van de heer Van Marle kloppen, dan passen we dat aan. Maar ik ga ervan uit dat dit niet het geval is. Anders hadden we dit wel bij de begroting toegelicht. Dat hebben we niet gedaan. Ik denk dat de methodieken van afschrijving en aflossing en de rentecomponent verschillen met waar de heer Van Marle van uitgaat in vergelijking met hoe we dat in onze begroting moeten verwerken. Wij zoeken dat uit. We zullen de raad ervan in kennis stellen als dit aanleiding geeft tot andere berichtgeving dan ik nu heb gezegd. Ik denk het haast niet.

De heer Akse heeft een opmerking gemaakt over de duizenden banen. Hij moet zich realiseren dat met de bedrijven die nu hier gevestigd zijn en gebruikmaken van de Twentekanalen duizenden banen gemoeid zijn. Van Merksteijn heeft zelf al 750 mensen in dienst. We willen natuurlijk niet dat dit bedrijf naar andere locaties gaat kijken, bijvoorbeeld Noord Groningen, omdat we die klasse 5A schepen niet kunnen laten varen. Dus ja, voor het behoud van de werkgelegenheid is het belangrijk. Dan komt de heer Akse ook met de vraag hoe het zit met de aanbiedingen.

In onze proposities, voornamelijk op het XL Businesspark, bieden wij de grond aan met in het vooruitzicht de "Beter benutten deal" die ooit is getekend met minister Schultz van Haegen dat er klasse 5A schepen komen te varen. Heylen is klasse 5A schepen in het vooruitzicht gesteld. Andere bedrijven die zich hier gaan vestigen, zoals Eurol, ook. Rijkswaterstaat heeft een fiks probleem als dit niet doorgaat, niet de gemeente. En voor de rest van de uitgeefbare grond is het natuurlijk economisch van groot belang dat die klasse 5A schepen er komen varen. Ja, voor nu duizenden banen en ik denk dat er een forse werkgelegenheidsgroei komt op het XL Businesspark als de ontwikkeling zich doorzet, mede vanwege de verbreding en uitdieping van het Twentekanaal.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het met algemene (33) stemmen is aangenomen.

De heer Stork was tijdens de stemming niet in de raadzaal aanwezig.

9. Wijziging individuele inkomenstoeslag (R 1805236).

De heer ZIELMAN (CDA): Voorzitter! We zouden bijna vergeten dat we naast de individuele inkomenstoeslag ook nog beslissen over de individuele studietoeslag. Daar begin ik graag mee.

De VOORZITTER: Mijnheer Zielman, ik moet u onderbreken, want ik ben vergeten dat er een inspreker is op dit agendapunt. Excuses voor het ongemak. De heer Molenaar heeft zich gemeld om het woord te voeren. Is hij aanwezig? Dat is niet het geval. Dan geef ik de heer Zielman als eerste het woord.

De heer ZIELMAN (CDA): De CDA-fractie is blij met het voorstel over de individuele studietoeslag. De gemeente Almelo is van plan deze individuele toeslag te verhogen. Studenten met een arbeidsbeperking gaan er hierdoor absoluut op vooruit. De regeling beoogt financiële verbetering voor deze groep studenten, die veelal niet kunnen werken naast hun studie vanwege een arbeidsbeperking. Ook ontstaat door deze regeling uniformiteit in Twente, en dat is een

compliment waard.

Helaas is de bekendheid van deze regeling nog niet zo groot. In de beantwoording van de schriftelijke vragen van de D66-fractie op 12 maart jl. kan men lezen dat het college zich wil inzetten voor de campagne Twente-breed.

Op 7 februari j. is in de Tweede Kamer een motie aangenomen omtrent de individuele studietoeslag. Hierin staat dat het bedrag moet worden opgehoogd tot € 300 per maand. Ik kan me voorstellen dat een en ander zich gekruist heeft tussen het college en de Tweede Kamer. Hoe verhoudt deze motie zich tot het voorstel dat er nu ligt? Volgens de CDA-fractie moet het niet-gebruik van deze individuele toeslag worden aangepakt. Niet op de lauweren rusten, maar de studenten bewust maken van het feit dat deze regeling er is voor hen die hem nodig hebben!

Het versoberen van de individuele inkomenstoelage is voor ons geen kwestie van mensen in de bijstand onderwaarderen. Het is een logisch gevolg van het structureel maken van een andere regeling, namelijk de collectieve ziektekostenverzekering. We kunnen ons geld maar één keer uitgeven, helemaal als we willen uitkomen met de taakstellende € 4,8 miljoen op het gebied van het minimabeleid. Laten we kijken naar middelen waarmee we de mensen zelfredzaam kunnen maken en niet langer afhankelijk van deze regeling! Dit is natuurlijk niet het enige argument.

De coalitie heeft aan het begin van deze periode een akkoord gepresenteerd waarin ze stelt dat ze zaken anders en efficiënter wil inrichten. Veel meer preventief werken is daar een onderdeel van. Wij geloven dat we mensen die aan het werk zijn of willen zijn op een andere en efficiëntere manier kunnen ondersteunen als hun situatie daarom vraagt. Deze argumenten vinden wij niet direct terug in het voorstel.

De VOORZITTER: Mijnheer Zielman ...

De heer ZIELMAN (CDA): Ik ben bijna klaar, voorzitter, dan is interromperen misschien wat makkelijker.

Wij staan achter de versoering van de regeling, maar wij willen de garantie dat mensen die zich aantoonbaar niet zelf kunnen redden, niet buiten de boot vallen. Mensen die door ziekte of aandoening geen perspectief hebben, moeten niet in de problemen komen. Het kan niet zo zijn dat we door deze regeling juist meer mensen richting de schuldhulpverlening drukken. Dan zijn we financieel nog verder van huis.

Dank u wel voorzitter, dat u mij hebt laten uitspreken.

De VOORZITTER: Daar ben ik u graag mee van dienst, maar ik vraag u toch mij degene te laten zijn die u onderbreekt, omdat ik de vergadering anders ook thuis kan volgen.

De heer ZIELMAN (CDA): Mijn excuses.

De VOORZITTER: Dat snap ik, het zij u vergeven.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De heer Zielman gebruikt bij de studietoelage het woord "uniformiteit". Hij is blij dat die toeslag in Twente gelijk getrokken is en Almelo meedoet met andere steden in Twente. Hoe verklaart hij dan de keuze voor het versoeren van de inkomenstoelage voor mensen die langdurig in de bijstand zitten? Daarmee is deze regeling in Almelo absoluut niet meer uniform met die in andere gemeenten in Twente en bungelt Almelo straks in Twente onderaan het rijtje. Als hij die twee maatregelen naast elkaar zet, hoe kan hij ze dan verklaren?

De heer ZIELMAN (CDA): Ik vind dat appels met peren vergelijken. De een gaat om een studietoelage voor mensen met een beperking die studeren, dus een arbeidshandicap hebben. De ander gaat om een individuele inkomenstoelage voor mensen die er nu al gebruik van kunnen maken, en die voor ons als gemeente vrij te bepalen is. Ik vind dat twee aparte dingen. Die moeten we apart zien. Ik vind niet dat daar uniformiteit in hoeft te zitten.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dat ben ik niet met de heer Zielman eens, want op deze manier creëer je verschil in Twente. In het ene geval bepleit de heer Zielman dat de

uitkeringen mooi gelijk zijn gesteld, in het andere maakt hem dat niet zo veel uit.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Na de economische recessie van 2008 hebben we grote bezuinigingen achter de rug. De CDA-fractie maakt sinds de Tweede Wereldoorlog deel uit van ons bestuur.

De heer ZIELMAN (CDA): Eerste Wereldoorlog.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Eerste Wereldoorlog, nog langer. Zolang de democratie bestaat, binst ie an 't hoofd, sol wie 't doar mar op hou'n. In de periode 2010-2014 en 2014-2018 zijn deze voorstellen ook gedaan. De CDA-fractie heeft continu gezegd: dit kan niet gebeuren, dit kan niet waar zijn. Want juist voor de onderkant van de samenleving moeten we goed gaan staan, als ik het zo grof mag zeggen. Ouderen die ook een beroep op deze regeling kunnen doen, kunnen nu helemaal niets meer doen. Zij hebben al een lage AOW en pensioenregeling. Dat zijn de woorden van de CDA-fractie in de afgelopen jaren. Ik weet niet in hoeverre de heer Zielman dat zelf heeft gevolgd. Maar nu zegt de CDA-fractie ineens: dut mie niks.

Hoeveel mensen maken gebruik van die studietoelage? Ik heb het zelf berekend: tien, vijftien of twintig. Dat is ineens voor de CDA-fractie vele malen belangrijker, als ik de woorden van de heer Zielman zo mag formuleren, dan de honderden mensen die gebruikmaken van de langdurigheidstoeslag. Wat is de beweegreden dat de CDA-fractie ineens de studietoelage, waar in Almelo tien of vijftien mensen van gebruikmaken, vele malen belangrijker vindt dan de langdurigheidstoeslag, waar honderden mensen aan de onderkant van de samenleving, ook haar achterban, zoals ouderen, gebruik van maken? Waarom zijn die ineens niet zo belangrijk zijn? De CDA-fractie wil de studietoelage rechtekken met de rest van Twente. We worden in een keer de goedkoopste van heel Twente, als ik dit in de woorden van de VVD-fractie mag zeggen: € 115. Zelf Enschede geeft € 160 of € 170!

De VOORZITTER: Dat is een heel betoog. Wat is uw punt?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat zeg ik toch? Waarom maakt de CDA-fractie, na tientallen jaren, zo'n draai en vindt ze tien tot vijftien mensen ineens vele malen belangrijker dan de honderden mensen die gebruikmaken van de langdurigheidstoeslag?

De heer ZIELMAN (CDA): Voorzitter! Ik constateer dat het de woorden van de heer Çete zijn dat we het een veel belangrijker vinden dan het ander. Dat is het waardeoordeel dat hij eraan geeft. Daar wil ik me verder niet aan branden. Deze mensen zijn ons even lief, laat ik het zo zeggen. Nogmaals – dit heb ik in mijn betoog proberen aan te geven – het is niet zo dat wij met de versoering van deze regeling beogen meer mensen in de problemen te helpen. Wij hebben, zoals de raad weet, een akkoord met elkaar gesloten. Daarin hebben we gezegd dat wij anders, efficiënter en preventief willen gaan werken. Dit is een van de onderdelen daaruit. We kunnen in dat spectrum andere zaken met elkaar organiseren, waardoor mensen niet meer afhankelijke hoeven te zijn van een individuele inkomenstoeslag, maar veel meer geholpen kunnen worden op andere vlakken, zodat ze die toeslag helemaal niet meer nodig hebben.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Waar baseert de CDA-fractie dit op: andere vlakken en andere gewoonten? Ik heb maar drie bijlagen gehad met ieder drie, vier of vijf A4'tjes. Het enige wat ik zie is: armoedeval voorkomen met minder middelen. Welke informatie heeft de CDA-fractie die ik niet heb dat dit uiteindelijk de samenleving gaat dienen? Ik zie het niet. De programma's zijn nog niet duidelijk. Waar haalt de heer Zielman informatie vandaan?

De heer ZIELMAN (CDA): Het gaat niet om informatie, het gaat erom dat deze maatregel niet betekent dat mensen aan de onderkant gelijk onderuit vallen, omdat we zaken anders willen regelen en een regeling versoeren. Wij zijn er voor de meest zwakken in de samenleving. En

daar hoort dit ook bij.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik zal mijn eerste termijn hier niet helemaal houden.

De VOORZITTER: Inderdaad.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Nog een laatste opmerking.

De VOORZITTER: Nee, ook niet een laatste opmerking. Hier beëindigen we de interruptietermijn.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dan zeg ik het in mijn eerste termijn.

De heer De VRIES (PvdA): Voorzitter! De CDA-fractie is voor de zwakken. Dat is prima en begrijp ik vanuit de ideologie van het CDA. Tegelijkertijd stapt de CDA-fractie in een avontuur door deze versobering aan te nemen. De heer Zielman zegt voor de zwakkeren te zijn, maar heeft geen alternatief. Ik herhaal misschien de woorden van de heer Çete. Deze nodigt de heer Zielman uit te zeggen waar hij zich op baseert als hij zegt dat hij aan de voorkant iets wil realiseren, terwijl hij het vangnet ijskoud afbreekt.

De heer ZIELMAN (CDA): Volgens mij weet de heer De Vries als geen andere dat er ook andere regelingen zijn waar mensen gebruik van kunnen maken als ze het moeilijk hebben. Bijzondere bijstand is daar een voorbeeld van. Als het erom gaat mensen minder afhankelijk te maken van een regeling, zullen we ze, als ze geen werk hebben, bij andere zaken kunnen begeleiden, waardoor ze bijvoorbeeld makkelijker kunnen re-integreren naar een baan. Dit betekent dat iemand niet afhankelijk hoeft te zijn van die € 500 per jaar die hij extra krijgt, maar die zelfredzaam wordt gemaakt door bijvoorbeeld een prikkel die hij krijgt. Ik denk overigens dat we ze geen prikkel hoeven te geven, omdat ze heel graag aan het werk gaan als dat kan – daar ga ik van uit – en we ze daarbij helpen. Ze worden daar veel zelfredzamer van en gaan veel meer verdienen dan die € 500 per jaar die wij hun kunnen bieden in de hoogste regeling.

De heer De VRIES (PvdA): Ik ben het vierkant met de heer Zielman eens, met al zijn oplossingen. Ik hoop het van harte, met name en in eerste instantie voor de mensen zelf. Maar ik zie het niet gebeuren. Tegelijkertijd zegt de heer Zielman tegen de mensen die nu aanspraak maken op die langdurigheidstoelage: sorry hoor, maar die koelkast komt er pas over drie jaar.

De heer ZIELMAN (CDA): De heer De Vries weet dat ik van de CDA-fractie ben, dus ik ben een gelovige.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Hoor ik de heer Zielman zeggen dat hij denkt dat iedereen in de bijstand richting een baan kan?

De heer ZIELMAN (CDA): Dan heeft mevrouw Van Saane niet helemaal goed geluisterd.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Voorzitter! De D66-fractie zou nu kunnen ingaan op de impact die deze bezuiniging heeft op de mensen in de bijstand, op de grote ongelijkheid en de ontevredenheid die hierdoor ontstaan in de samenleving, terwijl we iedereen mee willen laten doen en het vertrouwen terug willen winnen.

Ik kan hier een heel verhaal houden over een grote groep mensen die ondanks alles niet zullen uitstromen naar een baan en die het, als we voor dit raadsvoorstel stemmen, nog iets moeilijker krijgen dan ze het al hebben.

Ik zou iets kunnen zeggen over zzp'er Daniël, die in de bijstand belandde na een hersenbloeding. Dus een bijstandsgerechtigde met een chronische aandoening. Niet officieel arbeidsongeschikt en vooral zonder mogelijkheden om zichzelf te ontplooien of om zichzelf om te laten scholen. Een andere uitvoering van de Participatiewet kan voor Daniël genoeg zijn. Hij zit te wachten op dezelfde rechten en plichten als Wajongers om verder te komen.

Ik kan ook ingaan op de motie van D66'er Rens Raemakers die in de Tweede Kamer unaniem is aangenomen om de studietoelage te verhogen en de regeling te verbeteren. Hij is van

mening dat alle studenten met een beperking een studietoelage van € 300 moeten krijgen, en mogelijk de afhandeling via DUO kan verlopen. Op mijn schriftelijke vragen over dit onderwerp kreeg ik van het college als antwoord: "Wij wachten de implementatie van deze motie af." En dat wacht ik dan weer af.

Echter, voor we op de inhoud in kunnen gaan, is de D66-fractie al gestruikeld over het proces, de vorm en het moment. Voor ons ligt een raadsvoorstel waarin twee heel verschillende toeslagen op één hoop zijn geveegd, terwijl ons om één stem wordt gevraagd. Ik het eerste geval worden toeslagen voor iedereen met een bijstandsuitkering wegbezuinigd en in het tweede geval wordt een toeslag voor een kleine groep mensen een beetje verhoogd. Dat op zich maakt het voor de D66-fractie al een onmogelijk voorstel. De volgorde van de dingen is, laten we zeggen, vreemd, omdat over een week de programma's worden gepresenteerd, waarbij doelen en maatschappelijke effecten van het collegebeleid pas duidelijk worden.

Ons ontgaat op dit moment de samenhang en visie tussen armoedebeleid en bijstand. Wat wil het college met deze bezuiniging? Wat is het grotere plan? Wat is het armoedebeleid en wat te doen met die bijstand? Hoe zorgen we ervoor dat mensen niet zo snel in die bijstand komen? En hoe bieden we mensen perspectief als ze erin zitten, zodat ze uit die bijstand kunnen geraken?

De D66-fractie wil graag eerst geïnformeerd worden over al deze zaken en de effecten hiervan, zodat we als raad gefundeerde keuzes kunnen maken.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! De fractie van Lokaal Almelo Samen heeft kennis genomen van het voorstel van het college om de verordening op de individuele inkomenstoelage te wijzigen. Het betreft een forse bezuiniging ten opzichte van de huidige regeling. Niet alleen worden de bedragen flink verlaagd, maar de termijn wordt ook nog eens verhoogd van drie naar vijf jaar.

Op de korte termijn lijkt deze verandering een enorme klap. Maar de fractie van Lokaal Almelo Samen heeft er vertrouwen in dat er op de lange termijn veel meer gebruikgemaakt zal worden van de voorliggende voorzieningen, zoals schuldhulpmaatje, overname kleine schulden, de doorbraakmethode en de collectieve ziektekostenverzekering, om er maar een paar te noemen. De fractie van Lokaal Almelo Samen vraagt wel een aantal toezeggingen van het college.

Breng de bijzondere bijstand – dat is het vangnet waar we het net over hadden – extra onder de aandacht van inwoners c.q. belanghebbenden door bijvoorbeeld de wijkcoach en folders et cetera.

Kan het college zeggen welk traject iemand moet doorlopen als men bijzondere bijstand aanvraagt bij de gemeente Almelo voor bijvoorbeeld een wasmachine? Mocht iemand niet in aanmerking komen voor bijzondere bijstand, zijn er dan nog andere instanties waar men terecht kan?

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mevrouw Van Doorn had het over schuldhulpmaatje en dat daar regelingen voor komen, maar volgens mij is dit juist het probleem met mensen die het wellicht hopelijk nog een klein beetje op orde hebben en dat kleine beetje nodig hebben voor de wasmachine. Ze raken alsnog in de schulden, als ze die wasmachine krijgen, omdat ze bijvoorbeeld een Wehkamp-lening moeten afsluiten. Heeft mevrouw Van Doorn daarover nagedacht?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ja, daar is over nagedacht, want schuldhulpmaatje is er natuurlijk niet voor niets. Dat wordt ingezet voor mensen die er zelf niet meer uitkomen. Zij krijgen een maatje en die gaat helpen met de schulden waar ze in zitten.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Als je heel weinig geld hebt... Je kunt niet uitgeven wat je niet hebt. Het probleem waar ik aan refereer, is mensen die hun zaakjes wellicht nog niet op orde hebben, bij de voedselbank komen en alle voorzieningen gebruiken, en net die wasmachine niet kunnen betalen. Ze zullen wanhopig die asociale Wehkamp-lening gaan nemen als we de toeslag bij hen weghalen. Daar heb ik het over. Heeft mevrouw Van Doorn ook nagedacht over mensen die het schuldhulpmaatje nog niet nodig hebben, maar daar wel belanden

door deze maatregel?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! De wasmachine komt niet uit deze regeling, maar uit de bijzondere bijstand. Die blijft gewoon bestaan. Ze kunnen dus altijd nog bij de bijzondere bijstand een wasmachine aanvragen. Dat heeft niets te maken met de individuele inkomensregeling. Het laatste is een extraatje bovenop het inkomen, waar ze mee kunnen doen wat ze willen. De bijzondere bijstand is er voor al deze mensen, juist voor die wasmachine en alle andere apparaten die kapot gaan en die ze niet zelf kunnen betalen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Bijzondere bijstand is een lening. Wij hebben in het verleden de langdurigheidstoeslag aangepast, omdat de bijzondere bijstand te veel bureaucratie kostte en uiteindelijk de bureaucratie veel meer kostte dan de bedragen die we gaven. Naar mijn mening is de langdurigheidstoeslag, in de volkstaal, nog steeds het middel om wasmachines, stofzuiger et cetera mee aan te schaffen. Corrigeert u me maar als dit niet klopt. Om de bureaucratie te bekorten, hebben we een bepaald budget beschikbaar gesteld voor iedereen, zodat ze kunnen sparen voor... Ik wil die discussie niet herhalen.

Hoor ik de fractie van Lokaal Almelo Samen zeggen: in de toekomst wordt onder geen enkel beding op de collectieve zorgverzekering gekort, stel dat het voorstel vanavond wordt aangenomen – wat ik niet hoop? Dat hoor ik mevrouw Van Doorn zeggen. Ze zegt: als we hierop gaan bezuinigen, mag er geen enkele cent af van de collectieve zorgverzekering. Hoor ik dat goed?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Nee, dat heeft de heer Çete me niet horen zeggen. Ik heb alleen gezegd dat de voorliggende voorzieningen, zoals de doorbraakmethode en collectieve ziektekostenverzekering, ook meehelpen om deze mensen een waardig bestaan te geven. Ik denk dat mensen aan een collectieve ziektekostenverzekering veel meer hebben dan een keer € 115 in het jaar, waarvoor ze eerst vijf jaar in de bijstand moeten zitten voordat ze dat bedrag überhaupt kunnen aanvragen. Een collectieve ziektekostenverzekering gaat gewoon in op het moment dat mensen die nodig hebben.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik snap het, maar ik probeer het nogmaals. We zeggen allebei hetzelfde, maar ik krijg geen antwoord.

De VOORZITTER: Dat moeten we niet doen. Dit is uw derde interruptie.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Tweede.

De VOORZITTER: Nee, dit is de derde, uw reprise op de eerdere antwoorden. Daar wil ik het eigenlijk mee afronden, anders wordt het tennissen. Daar hebben interruptiedebatjes vaak de neiging toe.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Het gaat om hetzelfde punt.

De VOORZITTER: Ik luister nauwgezet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik zal het heel kort houden. Nogmaals, we zeggen hetzelfde, maar mijn vraag gaat over het niet bezuinigen op de collectieve ziektekostenverzekering.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): We hebben vastgesteld dat de collectieve ziektekostenverzekering nu structureel is. Dat hebben we zelf gedaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dank u wel.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik hoor mevrouw Van Doorn zeggen dat zij erop vertrouwt dat de voorliggende voorzieningen voldoende zijn om deze mensen te steunen. Ze heeft het daarbij over schuldhelpmaatje. Zegt ze daarmee dat al deze mensen met die inkomens dat nodig

hebben?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Dat zeg ik helemaal niet. Ik zeg alleen dat het een voorliggende voorziening is. Dus als die nodig is, is die er. Niet iedereen heeft bijzondere bijstand nodig. Niet iedereen heeft regelmatig een nieuwe wasmachine of wat dan ook nodig, maar bijzondere bijstand is er. Op het moment dat ze die nodig hebben, kunnen ze die aanvragen. Daar gaat het om. Het zijn allemaal voorzieningen die structureel mensen helpen als ze in de bijstand zitten om die hulp te kunnen aanvaarden, te kunnen aanvragen en daarmee... Hoe moet ik het uitleggen zonder dat ik in herhaling vervel. Mensen hebben daar recht op. Ze moeten de bijzondere bijstand wel aanvragen en -dat is mijn punt - er moet wel voor gezorgd worden dat mensen weten waar ze terecht kunnen en hoe ze dat moeten doen. Dat is denk vaak een groot probleem.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Vindt mevrouw Van Doorn dat het raadsvoorstel, dat nu behandeld wordt en los wordt gezien, eigenlijk in een samenhangend verhaal moet zitten? Dus dat als we het een aanpakken, we ook kunnen bekijken hoe de voorzieningen gezamenlijk werken, wat het beste voor de mensen is en wat ze nodig hebben? Is mevrouw Van Doorn het met mij eens dat het wel erg vroeg is om dit voorstel vandaag te behandelen en dat we beter kunnen wachten totdat de programma's klaar zijn en dit voorstel daarin kan worden meegenomen, zodat we een samenhangend besluit kunnen nemen?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik denk dat dit voorstel op elk moment tegenwerking krijgt, of je nu de programma's hebt of niet. Dit voorstel zal altijd bij een aantal mensen tegenstand oproepen. Daar hoeven we het verder niet over te hebben. Ik denk dat we het nu gaan vaststellen, met dien verstande dat wij nog steeds de nadruk leggen op die voorliggende voorzieningen. Ik kan dat niet genoeg benadrukken.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Ik heb één vraag. Mevrouw Van Doorn zegt dat er nog bijzondere bijstand is, terwijl deze bedragen omlaag gaan. Maar als die mensen een beroep gaan doen op die bijzondere bijstand, wat is dan nog de bezuiniging? Er wordt nu een bezuiniging ingeboekt van € 600.000. Er zullen straks meer aanvragen komen voor de bijzondere bijstand. Wat schieten we daar dan mee op?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik kan natuurlijk niet koffiedik kijken en ik kan niet vertellen hoe dat dan zal gaan. Er wordt nu natuurlijk ook een beroep gedaan op de bijzondere bijstand. Of dat meer zal worden of niet, die voorziening is er, dus er mag gebruik van worden gemaakt. Ik denk dat deze vraag aan de wethouder moet worden gesteld. Misschien heeft dit iets met de wet te maken, dus dat het een wettelijk gegeven is en daaraan rijksmiddelen worden toegevoegd. Maar ik laat het antwoord graag aan de wethouder over.

Ik vervolg mijn betoog. De fractie van Lokaal Almelo Samen vraagt van het college om goede afwegingen te maken en maatwerk te leveren. De wethouder heeft zijn naam in ieder geval mee om dit te kunnen doen. Het college van B&W heeft de bevoegdheid om in schrijnende gevallen af te wijken van de verordening. Volgens mij is dit heel belangrijk, omdat we daarmee mensen die echt in vreselijke nood komen, door het college kunnen laten helpen. De fractie van Lokaal Almelo Samen denkt hierbij vooral aan gezinnen met kinderen. Laat men er dan ook gebruik van maken. Nogmaals, dit hangt samen met de informatie die mensen krijgen. Ik denk dat we dit heel moeten benadrukken, zodat er een goede informatievoorziening voor de mensen is.

We willen dat het college de multiprobleem gezinnen goed blijft monitoren en ondersteunen. Daar zijn we heel erg mee bezig met de zogenaamde doorbraakmethode. In de pilot heeft dit al vruchten afgeworpen en ik denk dat we daarmee een heleboel kunnen winnen.

De heer De VRIES (PvdA): Ik haak nog even in op de schrijnende gevallen. Ik begrijp dat er voor hen iets moet gebeuren. Het gaat erom dat heel veel mensen een betere inkomenspositie krijgen, want daar staat deze coalitie voor en ook het college. Waarom gaat de referteperiode voor de schrijnende gevallen van 3 naar 5 jaar, als het getalsmatig zo in het voordeel is van de

mensen die hun inkomen willen zien verbeteren? Dat snap ik niet.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ik denk - maar ook dat is iets dat de wethouder kan bevestigen of ontkennen - dat die vijf jaar geen vast periode is, maar dat daar ook van afwijken kan worden. Dat is de discretionaire bevoegdheid van het college. Dat staat nu eenmaal in de verordening. Dat is eigenlijk heel fijn, omdat je daarmee kunt zorgen dat mensen niet buiten de boot vallen.

Ik vervolg mijn betoog. De fractie van Lokaal Almelo Samen vindt het belangrijk dat het college blijft inzetten op het bestrijden van fraude en het oneigenlijk gebruik van zorggelden. Ook daar is waarschijnlijk nog een wereld te winnen. Benader de provincie. Overleg wat deze kan betekenen voor Almelo. We hebben in de campagne voor de Provinciale Staten gehoord dat de provincie bakken met geld heeft. Ik denk dat we daarvan meer gebruik moeten maken.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mevrouw Van Doorn heeft een mooi verhaal. Het klinkt allemaal heel mooi. Het klinkt voor mij vooral als sugar coating: ik ben bezig met iets slechts en probeer dat te rechtvaardigen door er een heel verhaal omheen te praten. Is mijn indruk terecht?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Sugar coating? Ik begrijp het nu, ja. Dan gaan er ...

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik heb nog steeds die vraag. Mevrouw Van Doorn houdt een heel mooi verhaal. Dat bedekt ze met een heel mooi laagje zoetheid door allerlei dingen erbij te benoemen waar dit besluit niet over gaat. Dat komt voor mij over als een rechtvaardiging voor waar ze mee bezig is. Heb ik daarin gelijk? Waarom vertelt ze dit er allemaal bij?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Nee, daarin heeft mevrouw Pol geen gelijk. Ik vertel het erbij, omdat ik het belangrijk vind dat wij op de hoogte zijn en ons bewust zijn van het feit dat er veel meer mogelijk is dan alleen maar die individuele inkomenstoeslag.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Met andere woorden, mevrouw Van Doorn zoekt een rechtvaardiging voor deze beslissing.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Nee, ik probeer uit te leggen dat er meer onder de zon is dan alleen de individuele inkomenstoeslag.

De heer ÇETE (Lijst Çete): God zij dank is dat zo. Ik begrijp het niet meer. Mevrouw Van Doorn zegt in een zin iets over de fraude in de zorg en de langdurigheidstoeslag. Ik gebruik de oude term. Wat hebben die met elkaar te maken? Zorg gaat om een totaal andere portefeuille, een totaal ander beleid en een totaal andere wethouder. Wat wil ze daarmee realiseren? Haar verhaal over de provincie heeft ze nog niet afgemaakt, dus daar wacht ik met grote belangstelling op. Ik wil ook altijd veel geld van de provincie krijgen. Maar mijn vraag is: hoe wil ze middelen vrijmaken door fraude in de zorg te bestrijden?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik neem aan dat er gelden vrijkomen als wij de fraude in de zorg opsporen. Men weet net zo goed als ik dat er veel fraude is met de pgb's. De gelden die vrijkomen zijn geormerkt voor ... Dat hoop ik tenminste. Ook als we ze in de algemene middelen stoppen, hebben we meer armslag om die middelen te gebruiken voor mensen die ze nodig hebben. Mensen die fraude plegen, hebben ze niet echt nodig, behalve om naar een casino in Texas te gaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik vind het prachtig dat de fractie van Lokaal Almelo Samen vindt dat alle middelen die vrijkomen in het sociaal domein ook besteed moeten worden aan het sociaal domein. Daar houd ik deze fractie aan. Ik vind dit een prachtige opmerking, want dit is ook mijn ding. Het is helaas niet zo, want de coalitie heeft een totaal andere afspraak

gemaakt.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Zodra er geld vrijkomt, kunnen wij met elkaar beslissen waar dat naartoe gaat. Het is natuurlijk niet zo dat het college dat bepaalt. Wij maken die afweging en beslissen daarover.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mevrouw Van Doorn zei zojuist heel duidelijk dat we nog met een heleboel andere dingen bezig gaan en we het geld dan weer terug kunnen geven aan de mensen die dat nodig hebben. Zoals ik net al zei, mevrouw Van Doorn klonk alsof ze een verhaal hield ter rechtvaardiging, omdat de fractie van Lokaal Almelo Samen weet dat er geld onttrokken wordt aan mensen die dat heel hard nodig hebben. Met andere woorden, ik had gewoon gelijk, toch?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Nee, mevrouw Pol heeft geen gelijk. Ze kan nog zo lang ...

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Waarom gebruikt u dan die woorden? U had het erover dat u zelf weet dat die mensen het nodig hebben. Dat waren uw woorden. Ik heb het u net horen zeggen. Als al die andere dingen allemaal op orde zijn, komt het geld weer terug bij de mensen die het nodig hebben. Dus op dit moment ontnemt u de mensen het geld dat zij nodig hebben. Dat zijn uw woorden.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Omdat ik iedere keer in de reden gevallen wordt als ik probeer te antwoorden, ben ik niet van plan om daar nu nog antwoord op te geven.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Hoeft voor mij ook niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Pol, zo zijn onze manieren niet. U kunt blijven zitten, want u krijgt het woord niet meer op dit punt. U kunt niet vanuit de zaal wat roepen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik vind het prima. Ik weet dat u mensen graag het woord ontnemt. Dat was me vanavond wel duidelijk.

De VOORZITTER: Ook dat zijn geen woorden die u als lid van de raad passen. Ik verzoek u uw plaats in te nemen en het vervolg van het debat te volgen.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ik was aanbeland bij de bewindvoerders. Er is momenteel overal in het land nogal veel te doen over bewindvoerders die er een potje van maken. Ik vraag het college om meer aandacht en beter toezicht en controle op die bewindvoerders te houden, omdat dit natuurlijk niet in het voordeel is van mensen die schulden hebben en het geld niet kunnen missen, maar wel door die bewindvoerders vaak in een heel akelige positie worden gebracht.

Als laatste op dit onderdeel vraag ik het college deze maatregelen één jaar na invoering te evalueren, om te zien of deze maatregelen de situatie hebben verbeterd of verslechterd. Dan kunnen wij er alsnog een keer over spreken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik mag mevrouw Van Doorn ontegenwoordig, maar ik volg het helemaal niet meer. Ze had het net over fraudeurs bij pgb's alsof er bij zorg in natura geen fraude wordt gepleegd. Misschien worden er bij zorg in natura veel grotere fraudes gepleegd. Ze heeft het nu over bewindvoerders bij mensen die schulden hebben. Mijns inziens kunnen we voorkomen dat mensen schulden krijgen, zodat we geen duurdere maatregelen hoeven te treffen. Ik volg haar niet meer. Ik vind dat jammer. Ik snap het algemene punt wel, maar ze haalt er zo veel dingen bij. Ze doet net of de ene kant vele malen slechter is dan de andere. Ik volg het helemaal niet meer.

De VOORZITTER: Ook dit is niet de manier van interrumpen. Dit is een stelling, een bijdrage. U hebt straks uw termijn en dan kunt u al dit soort zaken te berde brengen. Op deze

manier verliezen we de orde in een voor de raad en de stad wezenlijke discussie. Dus interrupties richten zich tot degene die spreekt en als u een stelling heeft, kunt u die in uw eigen termijn betrekken.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Mevrouw Van Doorn wil over een jaar evalueren. Maar hoe gaat zij dat doen als iemand pas over vijf jaar gebruik van deze regeling kan maken?

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Er zijn meer dingen in deze regeling die we kunnen evalueren. Mevrouw Geerdink geeft nu zelf een schot voor de boeg. Dat betekent dat we pas over vijf jaar zullen evalueren. Dat lijkt me niet zo handig. Dan snijdt ze zichzelf in haar eigen vlees

Voorzitter! De fractie van Lokaal Almelo Samen is verheugd over het verhogen van de individuele studietoeslag. Want investeren in de jeugd, is investeren in de toekomst. Net als de CDA-fractie in de bijdrage van de heer Zielman al vroeg, vragen wij om deze voorziening breder bekend te maken, zodat er goed gebruik van kan worden gemaakt. En de fractie van Lokaal Almelo Samen wil van het college de toezegging dat er actief wordt gezocht naar jongeren die hiervoor in aanmerking kunnen komen. Ik hoorde eerder iemand zeggen dat het er misschien vijf zijn, maar als we ze gaan zoeken, zullen er veel meer jongeren gebruik van kunnen maken en dat ook doen. Temeer daar dit eraan kan bijdragen jongeren uit de spiraal van toekomstige armoede te houden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik vind het besluit dat vandaag voor ons ligt schandalig: niet onderbouwd, geen enkel maatschappelijk effect, KRA geeft een oordeel, maar niemand die daarop reageert. Het college zegt: ja, we kunnen wel reageren, maar wie ziet wa wat wurt, wie doot wa. Waar baseert het college dit op? In één keer van € 500 naar € 115? Dat is € 36,50 per familie per maand. De grote leider van Nederland heeft een paar weken terug besloten dat de energiekosten te hoog waren, maar hij draait dat pas volgend jaar terug. Dit zijn veel tientjes die de onderkant van de samenleving sociaaleconomisch gezien zwaar treffen. En we blijven er maar op bezuinigen. En wat zeggen de coalitiepartijen? Die zeggen: stel dat ze in de schulden komen, dan gaan we ze helpen. Wat een preventie! De VVD-fractie heeft de mond vol van die woorden. Preventie, ja. We zorgen dat de mensen in de schulden komen en daarna gaan we ze heel goed helpen. Een mooie insteek, echt prachtig mooi. Ik had het zelf niet kunnen bedenken.

Waar baseert het college dit op? € 5.250 individuele studietoeslag!

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Kan de heer Çete uitleggen wat hij bedoelt als hij zegt dat wij niet inzetten op preventie?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat zeg ik niet. Ik zeg dat als de VVD-fractie preventief te werk wil gaan, ze moet voorkomen dat de mensen in de schulden komen. "Ik vind dat het voorliggende voorstel voorkomt dat er meerdere mensen in de schulden komen" is preventie. Wij zijn niet preventief bezig als we nu €36,50 per familie in Almelo weghalen, wat de VVD-fractie altijd voorstelt. Dat bedoel ik met het woord "preventie".

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Dan mag de heer Çete straks naar mijn pleidooi luisteren. Volgens mij hebben wij daar een andere beleving bij.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik luister al jarenlang naar de pleidooien van de VVD-fractie. Een ding weet ik zeker: dat wij in 99% van de gevallen bij dit soort voorstellen niet op één lijn komen met deze fractie, maar dat is niet erg. Dat is het voordeel van democratie.

Voorzitter! Hogere energiekosten waarvan de hoge leider van Nederland toezegt dat hij die volgend jaar weer gaat terugdraaien. Kleine leiders die hem volgen, willen ineens tientallen euro's bij families in Almelo korten. En uiteindelijk beloven ze dat ze mensen gaan helpen als ze in de schulden komen. En een andere coalitiepartij haalt er van alles en nog wat bij: pgb, zorg in natura ... Ik hoop dat de fractie van Lokaal Almelo Samen echt een toezegging doet dat elk middel dat in het sociaal domein vrijkomt ook in het sociaal domein wordt besteed. Die toezegging heb ik niet gehoord. De CDA-fractie zegt dat het heel mooi is dat we jongeren helpen die een individuele studietoeslag krijgen. Vijftien mensen als ik het goed heb berekend. Niet dat ik ze

minderwaardig vind, maar waar hebben we het over als we op honderden mensen tientallen euro's per maand korten, families die al met de energiekosten, meerdere kosten, zorgkosten, noem het allemaal maar op, per jaar al zo veel op achteruitgaan? We willen ineens tientjes maandelijks korten, terwijl we zeggen dat ze gebruik mogen maken van collectieve ziektekosten. Net alsof we zegge : ie het nog wal wat hör, ie kriegt nog wat. Ik vat het allemaal niet meer.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik vraag me af hoe de heer Çete komt bij vijftien jongeren die gebruik gaan maken van de individuele studietoelage.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Rekenmachine. Als je € 5,250 deelt door € 350, kom je op vijftien uit.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ah, op die manier.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ja, mooi hè.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Dit is, denk ik, een openeindregeling als we meerdere jongeren vinden, zodat we meer jongeren kunnen helpen. Daar moeten we op inzetten.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Dat is geen vraag, zoals u bij mij altijd zegt, maar een opmerking. Aangezien mevrouw Van Doorn haar eerste termijn heeft gehad, zal ik proberen te reageren. Wie kan en zal hier een beroep op doen? Als je een mbo, hbo of universitaire opleiding hebt, kom je er helemaal niet aan te pas, want dan heb je hoogstwaarschijnlijk je eigen middelen. De Wajongers zijn degenen die hier een beroep op kunnen doen, zoals wij het zien, maar de bureaucratie is voor hen al zo groot dat ze daar geen gebruik van zullen maken. Degenen die de weg naar Rome vindt voor € 350, kan die ook vinden voor € 150 of € 600. Maar ze weten de weg niet. We willen ze met een paar flyers wegwijs maken, zoals mevrouw Van Doorn en de heer Zielman dat zeggen, zodat we in plaats van vijftien, dertig jongeren in Almelo gaan helpen. Woh, wat zijn wij goed bezig!

Mevrouw WIND (CDA): Hoe komt de heer Çete erbij dat dit alleen voor Wajongers is weggelegd?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik bedoel een soort Wajongers.

Mevrouw WIND (CDA): De toeslag is juist bedoeld voor hbo-studenten, universitaire studenten, voor mensen met een arbeidsbeperking om hun studie goed te kunnen afronden. Dit heeft niets te maken met mensen met een verstandelijke beperking of anderszins.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Degenen die een beperking hebben, zoals ik heb gezien, ook in de praktijk, moeten hier een beroep op doen en doen hier een beroep op. Ik heb nooit iemand gezien die een hbo- of mbo-opleiding heeft en hier een beroep op heeft gedaan. Of mevrouw Wind heeft een ander voorbeeld. Er zijn zo veel voorbeelden. Het gaat om vijftien mensen. Mevrouw Wind is een vele malen betere volksvertegenwoordiger dan ik als ze voorbeelden heeft van hbo'ers die hierop een beroep doen. Ik heb die capaciteit helaas niet.

Mevrouw WIND (CDA): Ik ben er zelf een voorbeeld van.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Oké, met alle respect, ik heb die voorbeelden niet, maar u bent daar een voorbeeld van. Misschien ... Nee, dan wordt het te persoonlijk. Ik houd mijn adem in, anders had ik iets gezegd waarvan ik later misschien spijt zou krijgen.

Er wordt gesproken over een taakstellend budget voor het minimabeleid. Dat vind ik heel mooi. Met de referteperiode wordt beoogd de armoedeval terug te dringen. Ik dacht dat ik nooit iets in de raad zou leren, maar nu wordt in één keer 80% bezuinigd en wordt er zonder dit te onderbouwen beweerd dat de armoedeval daarmee wordt teruggedrongen. Ik had de heer Maathuis hoog in aanzien, maar hij wordt alleen maar groter voor mij. Ik hoop dat hij dit kan uitleggen, want zonder programma's, zonder onderbouwing, zonder maatschappelijk effecten

bezuinigt hij 80% en beweert hij dat hij daarmee de armoedeval gaat terugdringen. Hij beweert daarmee ook dat elke bijstandsgerechtigde in een hangmat ligt, zoals zijn partij altijd beweert. Hij houdt geen rekening met mensen die allang niet meer kunnen solliciteren en die geen werk kunnen verrichten.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Ik kan niet meer volgen waar de heer Çete naartoe wil. Hij verwijt de vorige spreker dat die alle kanten opvliegt, maar de heer Çete vliegt ook alle kanten op. Hij haalt dingen bij elkaar die niets met elkaar te maken hebben. Ik ben heel benieuwd wat zijn punt is.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat is het mooie van de eerste termijn. Ik neem het mevrouw Bijenhof niet kwalijk als ze me niet kan volgen. Daar hebben meerdere mensen in haar fractie last van. Maar naar mijn idee en mening bekritiseer ik het voorstel en onderbouw ik dat. Ze zal in haar eerste termijn moeten komen ...

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Ik heb nog geen enkele onderbouwing gehoord.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Wat wilt u dat ik onderbouw?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Alle punten die u net noemde over de armoedeval, alles. Ik wil graag een onderbouwing.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Zal ik doen. Pagina 2 van 4. "Met het verlagen van de individuele inkomenstoeslag en het verlengen van de referteperiode wordt beoogd de armoedeval terug te dringen." Daarvan zeg ik dat ik nog nooit bezuinigingen zonder onderbouwing heb gezien waarmee je de armoedeval kunt terugdringen. Dat mevrouw Bijenhof het niet snapt, snap ik wel. Maar is mijn vraag voor haar wel duidelijk?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Volgens mij heb ik niet gezegd dat ik het niet snap. Ik snap de inhoud van het stuk namelijk heel goed, maar ik snap uw betoog niet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Misschien wilt u het niet snappen. Dat is ook mogelijk in ons vak: niet snappen of niet willen snappen. Dat lijkt heel vaak op elkaar. Maar naar mijn gevoel, voorzitter, en gezien de lichaamstaal als reactie op mijn betoog, ben ik daarin duidelijk. Als mevrouw Bijenhof nog andere vragen heeft, wil ik die graag beantwoorden. Nee, dat dacht ik al.

"Versobering van de individuele inkomenstoeslag draagt bij aan het aan het werk komen van de inwoners, want de armoedeval wordt verminderd." Dus, alle mensen die bij ons in de bijstand zitten, gaan morgen of overmorgen aan het werk, omdat ze € 36,50 per maand minder krijgen. Voorzitter! De wethouder is niet respectvol bezig met onze samenleving, maar beweert hiermee dat Almeloërs voor een paar tientjes niet gaan werken. Hij houdt geen rekening met mensen van wie de gezondheid dit niet toestaat. Hij is de wethouder die continu zei: kaartenbak verlagen van 2.500 naar 2.300. Als hij echt werk wil maken van zijn positie, moet hij ervoor zorgen dat honderden mensen dankzij zijn beleid aan het werk komen. Dan bezuinigen we niet € 600.000, maar misschien wel miljoenen. Hij moet zijn belofte nakomen. Zo kan ik het ook wel - drie ton hier weg, vijf ton daar weg, een miljoen hier weg een miljoen daar weg, allemaal zonder onderbouwing. Verklein de kaartenbak dan! Daarover had hij toch grote woorden? Hij wilde dat toch doen? Hij kan dat toch? Als het lukt, zet dan mensen aan het werk die kunnen werken! Daarmee bezuinigt hij veel meer dan met die paar tientjes op de onderkant van de samenleving.

Voorzitter! Ik kan nog heel veel dingen herhalen en zeggen, maar ik vind het schandalig. Ik vind het schandalig van de coalitiepartijen, vooral van Lokaal Almelo Samen en het CDA. Ik heb de woorden van de ChristenUnie-fractie nog niet gehoord, maar ik hoop dat zij hart heeft voor de sociale samenleving van Almelo. Ik vind het schandalig dat ze hierover zeggen: we moeten toch wel? Zelfs in de slechtste tijden waarin we tientallen miljoenen hebben bezuinigd is deze toeslag overeind gehouden. Nu zegt de wethouder: wij moeten wel.

Voorzitter! U zult snappen dat mijn eerste termijn geen grote steun biedt aan het college. Vooral van het gestelde over de 60 maanden snap ik niets zonder onderbouwing. Ik hoop dat de wethouder kan uitleggen hoe hij aan die periode en de bedragen komt. Waarom geen 48

maanden? Waarom 60? Waarom niet het voorbeeld van Enschede € 186 of € 200, waarom € 115? Waar baseert de wethouder dit op? Wat is de achterliggende gedachte? Of is het, zoals ik net deed met de individuele studietoelage: zes ton verdeeld over zoveel mensen is ongeveer zoveel korting. Afsnijden die handel. Ik hoop dat het college in de eerste termijn ...

Ik hoor nu de heer Pauwels iets zeggen. Als hij er moeite mee heeft, moet hij opstaan en dat via de interruptiemicrofoon zeggen. Ik weet dat hij het niet leuk vindt.

De heer PAUWELS (VVD): We hebben een woordvoerder.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Maar u reageert vanuit de zaal.

De VOORZITTER: U was uw termijn aan het afronden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik was mijn termijn aan het afronden, maar ik hoop dat mijn collega's niet op mij reageren vanaf hun zitplaats. Als ik dat doe, word ik keihard afgekap.

Ik hoop dat het college in de eerste termijn met een goed onderbouwd verhaal komt.

De heer PAUWELS (VVD): Ik ga in op de uitnodiging van de heer Çete. Ik zei net dat ik moeite heb met zijn woordkeuze. Het gaat niet over "afsnijden" en dat soort banale termen. We hebben het hier over bewust beleid dat wordt doorgevoerd en ik hoop op een fatsoenlijk debat met de juiste woorden. Daar reageer ik even op. De heer Çete daagt mij uit om deze opmerking te maken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik houd me nog in, ik kan het nog veel erger maken. Want ik kan het nog vele malen erger formuleren dan: mensen aan de onderkant van de samenleving van wie je vier tientjes per maand afhaalt. Ik houd me nog aan de politieke en ambtelijke terminologie. Ik zal in mijn tweede termijn nog hardere formuleringen proberen te gebruiken als de politiek leider van de VVD-fractie mij blijft uitdagen, want zo hard komt het wel in de samenleving aan. Ik ga over mijn eigen woordvoering.

De VOORZITTER: Ik waarschuw u alvast dat ik de grenzen daarvan bepaal. Dat zullen we in de tweede termijn wel meemaken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat hebt u tot nu toe niet gedaan, dus ik neem aan dat ik binnen de grenzen ben gebleven.

De VOORZITTER: Dat concludeert u juist, maar ik vraag u wel om niet de stelling in te nemen dat we er in de tweede termijn nog harder tegenaan gaan.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Voorzitter! Het zal u vast niet verbazen dat wij een andere mening zijn toegedaan dan die we net van de heer Çete hebben gehoord. De VVD-fractie steunt het voorstel van het college om de individuele inkomens-toeslag te verlagen en de individuele studietoelage te verhogen. Ik zal mijn pleidooi knippen in twee onderdelen, te beginnen met de individuele inkomens-toeslag, want wij vinden namelijk dat deze nooit belemmerd mag zijn bij het actief op zoek gaan en het aanvaarden van werk. De genoemde aanscherpingen hebben mede tot doel dat mensen minder vanzelfsprekend een beroep op de bijstand doen, waardoor de bijstand weer het karakter van een laatste vangnet krijgt. Een sociaal vangnet mag geen hangmat worden.

De VVD-fractie vindt het erg belangrijk dat er een sociaal vangnet blijft bestaan voor mensen die dit echt nodig hebben. Maar wij willen wel dat mensen zo snel mogelijk op eigen benen kunnen staan en regisseur zijn over hun eigen leven. Dit betekent dat wij vinden dat er perspectief moet zijn en het college perspectief moet bieden om het inkomen te kunnen verhogen. Dit perspectief kan geboden worden door mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt weer arbeidsfit te maken, in te blijven zetten op her- en bijscholing en leerwerktrajecten, waardoor de kans op werk of verbetering van positie op de arbeidsmarkt mogelijk is.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Mevrouw Bijenhof doet voorkomen alsof het alleen

bijstandsgerechtigden zijn die recht hebben op die toeslag.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Nee hoor, als ik mijn betoog mag afmaken, zal blijken dat ik het ook over werkenden heb.

Ik vervolg mijn betoog. Hiermee ondervangen we ook de groep, zoals in de literatuur genoemd wordt – het zijn niet mijn woorden – werkende armen. Door inzetten op scholing kunnen ze hun positie op de arbeidsmarkt verbeteren. Daar waar het nodig is en blijkt te zijn, kunnen inwoners die in de problemen komen door de verlaging van de toeslag worden geholpen met individuele bijstand door bijvoorbeeld het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen, waarbij te denken valt aan het kwijtschelden van de heffing op het rioolrecht.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Begrijp ik nu goed dat mevrouw Bijenhof iedereen in de bijstand wil scholen met de huidige bezuinigingen?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Waar het kan wel. Verderop in mijn pleidooi kom ik daarop terug. Ik heb heel veel mensen gesproken die om de een of andere reden in de bijstand zitten of op een andere manier afhankelijk zijn van een toeslag of wat dan ook, die in een negatieve spiraal terecht zijn gekomen, daar zelf niet meer uit kunnen komen en even externe hulp nodig hebben. Als we spreken over een prikkel, kan het zijn dat je die mensen verplicht om mee te doen aan een leerwerktraject. De mensen die ik gesproken heb zijn eigenlijk alleen maar blij. Dat zijn er honderden. Dit gaat niet over een paar mensen die de afgelopen jaren deel hebben genomen aan een leerwerktraject. Ze zeggen dat ze ziek werden van het thuiszitten en dat ze blij zijn weer deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Dus eenieder die kan, moeten we de kans bieden om zijn positie te verbeteren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Dat klinkt mij als muziek in de oren. Maar als ik naast de terminologie van "hangmat" een andere terminologie van de VVD-fractie mag citeren: "Geen geld geen Zwitsers." Haar ideeën zijn leuk, ik juich ze van harte toe, maar hoeveel middelen wil de VVD-fractie hiervoor vrijmaken? Ik ben absoluut voorstander van omscholing, ik ben absoluut voorstander van het ondersteunen van mensen. Maar ik denk niet dat dit met die € 5.250 gaat, of de andere middelen die zij heeft. Hoeveel middelen wil de VVD-fractie hiervoor inzetten? Ik zou dat toejuichen.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Dat ben ik niet met de heer Çete eens. Er zit rijksbekostiging op als iemand wordt aangemerkt voor een leerwerkproject en hij scholing krijgt op een BBL-opleiding, zoals we dat noemen, werken en leren tegelijk. De heer Çete weet dat recentelijk in februari een Twents fonds voor vakmanschap is opgericht, als hij het nieuws heeft gevolgd, waarbij eenieder, ook werkenden en niet alleen mensen die in de bijstand zitten, een bijdrage kan krijgen van € 5.000 voor scholing. Dus er zijn allerlei mogelijkheden, zodat waar het kan, mensen scholing volgen, zonder dat dit extra geld kost.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dank u wel, dat weet ik. Maar u wilt het voor de bijstandsgerechtigden doen. Dus iemand moet de mensen die bij ons in de bijstand zitten die kant op faciliteren. Dat zal ambtelijke middelen kosten. Hoe wilt u dat faciliteren? Of geeft u het college de opdracht om hiervoor met een uitwerking te komen?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Nee hoor, hier is het college al mee bezig.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik denk niet dat alle bijstandsgerechtigden hiervan op de hoogte zijn.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Jawel, als het goed is, wordt ingezet op iedereen in Nederland die in de bijstand zit, maar laat ik het even beperken tot Almelo. Er wordt op ingezet dat deze mensen, waar dat kan zo snel mogelijk richting werk gaan. Dat kost geen extra middelen. Het college doet dit nu al. Dit is wat het Werkplein doet, dus dit gebeurt allemaal al. De beroepsopleidingen, of het nu het ROC of het AOC is, zijn hier ook al bij betrokken. Dus die hele kolom van bijstand tot het arbeidsfit maken, tot het daadwerkelijk hebben van een

startkwalificatie of een diploma voor een kansrijke sector, is al in gang gezet; dat loopt al.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Een laatste vraag. Mevrouw Bijenhof zegt dat het allemaal al bestaat. Ik geloof dat van harte. Ik weet dat bepaalde dingen bestaan. Maar waarom zien we daar de effecten niet van terug? Zij heeft het wiel uitgevonden en stimuleert de mensen, maar waarom krijgt het college die mensen dan niet aan het werk en waarom zegt mevrouw Bijenhof nu dat dit wel kan? Waarom is dit tot nu toe niet gebeurd?

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Volgens mij gaan we nu een heel andere discussie voeren. Volgens mij is het college hier al mee bezig en zijn de nodige resultaten geboekt. Ik denk dat de wethouder daar straks iets meer over kan vertellen. Als de heer Çete de krant heeft gelezen, heeft hij gelezen dat in 2018 – ik kijk even naar de wethouder – ik meen 250 mensen vanuit de bijstand richting werk zijn geholpen. Dus dit zijn dingen die we al doen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Als het toch zo goed gaat, waarom dan deze mensen nog slaan?

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Het is hartstikke mooi dat er het allemaal zo goed werkt en zoveel mensen aan het werk kunnen worden geholpen. Dit betekent dat het niet nodig is om hierop te bezuinigen, want er blijft geld over en er wordt al bezuinigd.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Nee.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Dan zijn er geen mensen meer met een minimuminkomen.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Dat heeft mevrouw Geerdink mij absoluut niet horen zeggen. Ik heb zojuist een paar voorbeelden gegeven van ervaringen gedeeld van mensen die ik gesproken heb die door allerlei omstandigheden, vaak buiten hun schuld om – ik zeg ook niet dat het hun eigen schuld is – in een spiraal terecht zijn gekomen waar ze zelf niet uitkwamen. Die spiraal werd negatiever en negatiever. Zij zeggen dat ze ziek werden van het thuiszitten en blij zijn dat ze weer deel uitmaken van deze maatschappij. Dat willen wij stimuleren. Daarvoor heb je soms een externe prikkel nodig, iemand die je aan de hand neemt en zegt: kom op, wij gaan jou helpen. Waar het misschien in eerste instantie negatief kan lijken omdat er een verplichting bij zit, is het uiteindelijk positief. Want je leert mensen om de regie weer zelf in handen te nemen. Dat is voor het zelfbeeld en zelfvertrouwen zo enorm goed. Daar willen wij op inzetten.

Voor de mensen die echt niet kunnen, blijft altijd de bijzondere bijstand bestaan. Nogmaals, ik benadruk dat wij voorstander zijn van het sociale vangnet, absoluut. Dat willen we erin houden, maar er moet wel heel goed naar worden gekeken wie er gebruik van maken. Dat is echt voor de mensen die het nodig hebben. De mensen die geholpen kunnen en willen worden, geven we net even dat extra zetje in de rug.

Gezien het pleidooi dat ik zojuist heb gehouden, zal het u niet verbazen dat wij alleen maar toejuichen dat de individuele studietoelage wordt verhoogd, zodat jongeren met een arbeidsbeperking worden gestimuleerd om te gaan studeren, want daardoor hebben zij meer kans op het vinden van een baan en hoeven ze geen of minder beroep te doen op een uitkering, waardoor ze de regie over hun eigen leven kunnen nemen.

Kortom, de VVD-fractie zal het voorstel van het college om de individuele inkomenstoelage te verlagen en de individuele studieslag te verhogen volledig steunen. Wie mee kan doen, moet weer mee doen om zo door te stromen richting werk en te voorzien in eigen levensonderhoud. Dus waar je kunt, pak je de regie over je eigen leven.

De VOORZITTER: Ik vraag de mensen die luisteren naar de spreker geen lachende geluiden te maken, of op een andere manier de bijdragen van collega's verkeerd te waarderen. Dat is niet de manier waarop we met elkaar moeten omgaan. Dat gebeurt en ik maak het punt dat ik dit niet wil hebben.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! In mijn eerste termijn heb ik één vraag. In de toelichting bij het stuk wordt gesproken over overgangsrecht. Er staat letterlijk: "Het is niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte individuele inkomenstoelagen. De individuele inkomenstoelage wordt immers toegekend tegen een

peildatum. Wie op een datum gelegen voor inwerkingtreding van deze verordening recht heeft op een individuele inkomenstoeslag, heeft recht op het oudere, hogere bedrag. De toekenning van een individuele inkomenstoeslag gelegen op of na de inwerkingtreding van deze verordening betekent een lagere toeslag, overeenkomstig artikel 4." Als ik het goed begrijp staat hier letterlijk dat iedereen die nu die toeslag heeft, die toeslag en de hoogte van het bedrag houdt. Dat wil ik graag bevestigd zien door de wethouder.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! De gemeente Almelo hanteert al een aantal jaren een zogenaamde individuele inkomenstoeslag voor mensen die langdurig in een WWB-situatie verkeren. Eerder heette dit witgoedtoeslag, daarna langdurigheidstoeslag en tegenwoordig individuele inkomenstoeslag. De naam is al een aantal keren veranderd, maar de hoogte van de toeslag niet. Middels een krantenartikel heeft de verantwoordelijke wethouder burgers geïnformeerd dat deze toeslag drastisch wordt verlaagd.

Wij vragen ons af of het college weet dat een deel van de mensen die in een WWB-situatie verkeren hier niet bewust voor kiest. Dan moet hij denken aan 50-plussers zonder arbeidsperspectief, chronisch zieken of alleenstaande ouders. Zou hij ons willen vertellen hoe men de voorgestelde hoogte van de toeslag bepaald? Is er enig onderzoek aan vooraf gegaan hoe deze toeslag wordt besteedt door mensen die hem ontvangen?

Het college stelt voor dat, indien de toeslag niet voldoende is om mensen uit de financiële problemen te helpen, er aanspraak kan worden gemaakt op de bijzondere bijstand. Die bestaat echter al en elke aanvraag wordt getoetst op meerdere criteria voor toelating. Worden deze criteria veranderd en zijn er dan niet meer manuren mee gemoeid om deze aanvragen te behandelen?

De gestelde besparing dient ten gunste te komen van een verhoging van de individuele studietoeslag voor onder meer mensen in een Wajong-situatie. Sinds de invoering van de Participatiewet is de gemeente Almelo verantwoordelijk voor het zoeken van een passende baan voor deze groep, dus waarom deze individuele toeslag die men vanuit de Wajong-situatie zelf voor een studie moet aanvragen? Er bestaan tal van studiemogelijkheden die door het UWV worden aangeboden, zoals omscholing voor krapteberoepen en het Twents Fonds voor Vakmanschap, omscholing ook voor krapteberoepen tot niveau 4.

Denkt het college nu echt dat de huidige hoogte en de aanvraagduur van de individuele inkomenstoeslag een aanzuigende werking hebben op het aanvragen van een WWB-uitkering?

Denkt het college echt dat door versoering van deze toeslag mensen gemotiveerd raken om een betaalde aanstelling te zoeken?

Mocht er een eventuele "armoedeval" ontstaan door toedoen van deze versoering, heeft het college dan andere alternatieven dan enkel de bijzondere bijstand?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Zoals ik net zei bij het bespreken van de vraag of we dit punt van de agenda moeten halen, vind ik het spijtig dat we allerlei zaken zo hapsnap lijken te behandelen, temeer daar in het voorstel staat dat met deze actie andere zaken mogelijk gemaakt worden. Ik ben heel erg benieuwd wat die andere zaken zijn. Dat zou bij dit voorstel verduidelijkt moeten zijn om ermee akkoord te kunnen gaan. Als dat er niet instaat, is het helemaal – hoe zeg je dat netjes – een flutstuk, want dan is het niet compleet. Je kunt wel zeggen dat we daarmee andere maatregelen mogelijk maken, maar gezien deze maatregel heb ik niet zo heel veel vertrouwen in deze coalitie en de maatregelen op dit terrein, want dit zijn eerder bezuinigingen dan positieve maatregelen. Dus dat maakt het voor mij heel erg ingewikkeld om hier vriendelijk mee om te gaan, temeer daar er dingen in het voorstel staan die voor mij nogal verschillend te interpreteren zijn.

Ik vind het namelijk heel erg droevig als je in een land met stel 200 gemeenten – ik zal de wethouder een beetje matsen – stelt dat iets geen ongebruikelijke maatregel is, omdat ze die in Rotterdam en Enschede ook nemen. Ik vind het echt een beetje sneu om dat te stellen. Als dat bijvoorbeeld in 80% van de gemeenten het geval zou zijn, zou ik me kunnen voorstellen dat een voorstander van zo'n maatregel zegt: dit is helemaal niet zo'n ongebruikelijke maatregel, want die wordt gehanteerd in 80% van de gemeenten. Ik vind dit wel een beetje droef. Maar goed, er gebeurt meer droefs.

Ik moest net bijna huilen – dat is geen dramatisch gedoe – omdat ik het echt verschrikkelijk vind wat hier gebeurt, met allerlei lulverhalen eromheen. Dit is wel heel vervelend.

Ik vraag mij af of de wethouder denkt dat het zinnetje klopt dat door de heer Çete is

aangehaald met betrekking tot die armoedeval. Ik kan me voorstellen dat iemand er inderdaad op vooruitgaat als we er eerst voor zorgen dat hij veel minder krijgt en hij daarna meer krijgt en er geen armoedeval is. Ik vind het een heel vreemd verhaal als we eerst iemand iets afpakken en daarna zeggen: nu ga je er op vooruit. Prachtig, inderdaad, dan lijkt het alsof je die armoedeval voorkomt. Maar volgens mij veroorzaken we daarvóór al een groter probleem. Als zo iemand er niet uitkomt - de heer Çete en mevrouw Pol kaartten dit al aan - komt hij vermoedelijk in een probleemsituatie, in de schulden. En dan zegt de VVD-fractie - en dat de fractie van Lokaal Almelo Samen dit doet, is nog veel erger - plotseling: dan moeten we er iets aan doen.

Nee, we moeten voorkomen dat mensen in de schulden komen. We moeten zorgen dat de maatregelen zo ruim mogelijk zijn en we moeten er inderdaad ook voor zorgen dat er geen misbruik van gemaakt wordt. Ik ben het helemaal met iedereen eens die dat beweert, maar zorg dan ook alsjeblieft dat in allerlei andere gevallen mensen die het heel goed hebben en overall misbruik van maken ook goed aangepakt worden. Dit lijkt buiten de orde, maar als je maatregelen wilt nemen, moet je die over de hele maatschappij verdelen en daar lijkt het niet op met deze besluiten.

Ik ga nog een hopeloos geval aankaarten, want er was nog een dingetje waarvan ik denk: ja, hoe haal je het in je hoofd. Ik zoek het even op. Het duurde net allemaal heel erg lang en dat probeer ik te voorkomen. Dus ik laat het hierbij, want ik kan dat niet vinden.

Ik vind het droef dat dit voorstel niet in een totaalpakket wordt opgenomen. Dat had volgende week gekund. Ik vind dit echt schandalig.

De VOORZITTER: Ik verzoek de sprekers om de bijdragen van een ander, ook al ben je het er niet mee eens, niet te kwalificeren als "lulverhaal". Ik snap de emotie die de heer Hümmels eventjes had, maar dit soort woorden geven geen pas in de vergadering van de raad van Almelo. Mensen kijken toe. Ik verwacht van u allemaal, alle 35, dat u op een fatsoenlijke manier een gesprek weet te voeren over iets waar u het over oneens bent. Als dat niet kan, hebben we een vraagstuk met elkaar te bespreken.

Ik geef nu het woord aan mevrouw Pol. Ze komt nu ter vergadering, dus ik geef eerst het woord aan de heer Teeuw. We moeten deze vergadering wel met enig gevoel van decorum houden. Dit is geen huiskamerbijeenkomst, geen gespreksgroep waarin we zomaar eventjes heen en weer lopen en het woord voeren. U bent er als raad van Almelo verantwoordelijk voor om een raadsbesluit te nemen. Daarvoor hebben we regels. Ik kan u daar strenger aan gaan houden, heb ik in het reglement van orde gezien. U weet van mij dat ik dat niet doe, want ik geef u graag alle ruimte, maar wel volgens regels die het maken dat we elkaar met respect kunnen benaderen, ook als we het op de inhoud oneens zijn.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Het college stelt het versoberen van de individuele inkomenstoeslag en het verhogen van de individuele studietoelage voor. Er is al veel over gezegd. Ik begin met het laatste, net als de CDA-fractie. We zijn daar verheugd over. Volgens mij is iedereen dat. De individuele studietoelage is bedoeld voor jongeren met een arbeidsbeperking die niet kunnen werken naast hun studie. Zelfs al gaat het maar om vijftien mensen, voor ons gaat hier ook iets principiëls van uit. Als ChristenUnie-fractie hebben wij altijd gepleit voor het opkomen voor en het oormerken van geld voor chronisch zieken en gehandicapten. Wat ons betreft ongeacht of je tot de minima behoort of niet. Het gaat nu enkel om de minima. Het verhogen van de studietoelage past hierbij. Er is al gezegd dat dit feitelijk een situatie betreft waarin Almelo altijd minder heeft uitgekeerd dan buurgemeenten en we dat nu gelijk trekken. Je kunt ook zeggen dat fouten uit het verleden worden gecorrigeerd. Prima. Prima als de Tweede Kamer of D66 zich inzet voor meer geld hiervoor.

Het versoberen van de individuele inkomenstoeslag betekent dat men die pas na vijf jaar zal krijgen in plaats van drie jaar – ik hoef dat niet allemaal te herhalen – en dat die ook nog eens ongeveer een kwart wordt van wat die was. De argumenten zijn het beslag dat wordt gelegd op de beschikbare middelen en het feit dat deze toeslag belemmerend kan werken voor het aanvaarden van werk. We snappen de redenering, maar hebben moeite met de manier waarop die beargumenteerd wordt.

Over het eerste argument: het beslag op de middelen. Als ChristenUnie-fractie begrijpen we dat het budget voor het minimabeleid taakstellend is. Dat is nu € 4,8 miljoen. Daar is laatste € 100.000 bij gekomen vanuit de meicirculaire en eerder € 500.000 uit de Klijsma-middelen. Er

is dus meer geld, maar het budget is taakstellend.

We hebben gediscussieerd over de collectieve ziektekostenverzekering. € 1,1 miljoen uit dit budget voor de collectieve ziektekostenverzekering was iets te veel van het goede. Het is ons in ieder geval gelukt om die collectieve ziektekostenverzekering structureel te maken, wat ons in de vorige coalitie, waar we ook deel van uitmaakten, niet is gelukt. Wat ons betreft, ligt het bij de schuldhelpverlening hetzelfde, zoals de samenwerking van de Stadsbank met schuldhelpmaatje. Hier wil ik ook iets over zeggen.

Er wordt heel snel gezegd dat we mensen in de schulden helpen en ze daarna gaan helpen. Maar volgens mij zit een schuldhelpmaatje in het voortraject van de Stadsbank voordat mensen in de schuldsanering komen of in het natraject om te voorkomen dat ze terugvallen. Dat heeft wel degelijk met preventie te maken. Daar moeten we in investeren. En in dat alles is dit een integrale afweging, waar we zelf gepleit hebben voor die collectieve ziektekostenverzekering en de schuldhelpmaatjes. In die zin snap ik de keuzes van het college.

Ik zeg er wel bij dat ik moeite heb met de argumentatie, omdat – wat we ook altijd gezegd hebben – budget nooit als argument voor beleid mag worden gebruikt, want beleid maak je vanuit een visie en niet vanuit tekorten. Als we vanuit tekorten ons beleid maken, zat iedereen goed in zijn slappe was.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik volg de woorden van de heer Teeuw honderd procent. Hij beweert hiermee dat het voorliggende voorstel voldoet aan beleid en niet alleen maar is ingegeven door budget. Naar mijn gevoel gaat het meer om budget dan om beleid. Voldoet het voorliggende voorstel wel aan beleid volgens de heer Teeuw?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik heb net nog wat opgeschreven wat niet in mijn bijdrage staat. Er wordt steeds geroepen dat we dit besluit moeten uitstellen. Ik denk dat die € 4,8 miljoen voor het minimabeleid in die zin overzichtelijk is en dat een van de problemen in het verleden was dat we te veel uitgesteld hebben. Ik heb hier eerder gezegd dat ik het een verademing vind dat dit college doorpakt. Ik denk dat we binnen die € 4,8 miljoen wel degelijk besluiten kunnen nemen. De discussie of er meer geld moet naar het minimabeleid, dus of die € 4,8 miljoen omhoog moet, kunnen we in een andere integrale afweging met elkaar voeren bij de perspectiefnota. Dan krijgen natuurlijk ook weer de discussie in termen van de VVD-fractie: geen geld, geen Zwitsers. Waar halen we het geld dan vandaan? Dan moet het ergens anders vandaan worden gehaald en staan weer andere mensen op hun achterste benen. Dat is een discussie die je daar kunt voeren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik volg het helemaal, ik denk dat dat ook de juiste vorm is, want wij zitten als raad een jaar lang te wachten op programma's. Donderdag a.s. worden de programma's duidelijk. De heer Teeuw zegt dat hij niet langer wil wachten. Daarmee heeft hij mij helemaal aan zijn zijde. Stel dat we nog maanden moesten wachten, dan zou ik zeggen: we moeten nu een conclusie trekken. Maar over twee dagen krijgen we de programma's. Daarna gaan we erop reageren. Vindt de heer Teeuw twee dagen heel lang wachten, of twee, drie maanden tot aan de voorjaarsnota heel lang wachten, omdat hij een voorstel aanneemt dat alleen maar budgetgericht is, terwijl hij altijd voorstander van beleid is geweest?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik heb niet bedacht om alle programma's in een keer op 26 maart te behandelen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik ook niet.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Wat mij betreft moeten we continu beleid uitvoeren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat zou toch de koninklijke weg zijn, meneer Teeuw.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik ben bang dat de verwachtingen alleen maar hoger worden en dan heel erg tegenvallen.

Het tweede argument voor het verlagen van de individuele inkomenstoelag is dat de drempel wordt verlaagd – dit staat er letterlijk – om werk te aanvaarden door uitkeringsgerechtigden. We snappen de gedachte, maar ook dit staat heel krom geformuleerd. Ik

snap het idee. Als je bijna drie jaar in de bijstand zit, zal je niet snel een baantje voor een paar maanden aannemen als de teller op nul springt, waar het om een verhoging gaat van € 500 nu en straks € 100, gekoppeld aan de armoedeval enzovoorts. Ik vergelijk dit liever met wat deze week in het nieuws kwam over de WW-uitkeringen aan Polen. Wat zou u doen in zo'n geval? Die afweging begrijp ik, maar ook hier, we mogen nimmer de indruk wekken – dit is door een aantal mensen gezegd – zeker niet in onze officiële stukken, dat uitkeringsgerechtigden enkel profiteurs zijn. Sterker nog, deze regeling is juist gericht op mensen voor wie er na verloop van tijd geen enkel perspectief is om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Zo staat het ook geformuleerd. Terecht zegt mevrouw Geerdink dat het ook om werkenden gaat. Als ik flauw wil doen, zeg ik dat dat er minder zijn dan het aantal mensen dat gebruik wil maken van de individuele studietoeslag. Maar we hebben het hier over de groep, de heren De Olde en Çete hebben dit ook gezegd, voor wie vier tientjes in de maand heel veel is. De KRA wijst daar ook op. De essentie van het besluit zou wat ons betreft moeten zijn dat er altijd een vangnet is voor – in termen van de heer De Vries en mevrouw Pol – het geval de wasmachine stuk gaat, of voor degenen die echt kopje onder gaan.

De bijzondere bijstand is al genoemd. Voor een groot deel gaat het budget daarvan naar bewindvoering. "Almelo doet mee" is er, maar er zijn ook particuliere initiatieven, de diaconie en mensen die anderen kunnen helpen. Die toezegging wil ik van de wethouder, de bevestiging dat waar mensen echt in de knel komen, er altijd een vangnet is en Almelo daar voor staat.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Ik hoop niet dat ik de woorden ter afsluiting van de bijdrage van de heer Teeuw verkeerd begrepen heb. De VVD-fractie noemt het een hangmat, maar als je een vangnet hebt dat niet vastzit, is het de vraag of je daar mensen mee kunt opvangen. Dit lijkt een regeling te worden waarmee mensen onvoldoende worden geholpen. Dat heeft de heer Teeuw zelf aangetoond. Als hulp van de overheid onvoldoende is, helpt een toeslag dan nog wel?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Het gaat om € 500 per jaar, € 100 per jaar. Dat is voor sommige mensen heel veel geld. De heer De Olde zei al dat het in het verleden om een witgoedregeling ging. Ik dacht dat wasmachines nu uit de bijzondere bijstand kwamen. Maar als iemand echt een wasmachine nodig heeft, wordt dat geregeld. Een wasmachine is misschien een raar voorbeeld. Maar of dit geld komt van particuliere stichtingen zoals Nomen Nescio, of uit de bijzondere bijstand, of dat iemand een beroep doet op de diaconie, maakt mij niet uit. Maar we moeten er wel voor waken dat dit binnen onze maatschappij is geregeld.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik weet nu weer wat ik wilde vragen. Vindt de heer Teeuw het niet schandalig dat mensen afhankelijk zouden worden van liefdadigheid?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ten opzichte van de gemeente?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ja, dat bedoel ik. Ik kan me voorstellen dat het goed is dat mensen elkaar helpen, maar als een overheid haar taken verwaarloost en andere organisaties moeten inspringen, is dat dan wat de heer Teeuw voorstaat?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik heb het hier al eens eerder uitgelegd: links, rechts, eigen verantwoordelijkheid. De ChristenUnie vindt niet dat de overheid alles moet regelen. De ChristenUnie vindt niet dat de markt alles moet regelen. De ChristenUnie staat sterk voor de eigen verantwoordelijkheid van mensen die elkaar helpen. In die zin zie ik het verschil niet of iemand naar Humanitas gaat of ergens anders naartoe. Mensen die vanuit idealen helpen, kosten veel minder en willen bewust niet dat de overheid dat financiert, want ze hoeven geen verantwoording af te leggen. Noaberschap heet dat in deze regio, ik kom oorspronkelijk niet uit de regio. Dit is misschien wel een gevolg van de koers die landelijk is ingeslagen om alles bij de gemeenten over de schutting te gooien, waardoor de gemeenten terecht zijn gekomen in maatwerk. Dit betekent dat twee mensen precies hetzelfde kunnen hebben en de een wel een indicatie van de gemeente krijgt, maar de ander niet. We hebben het heel ingewikkeld gemaakt, maar zo is het wel.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Ik heb veel waardering voor de goede, afgewogen

bijdrage van de heer Teeuw. Maar ik heb nog een vraag over wat de heer Teeuw zei over uitgaan van budget of van visie. Want een van de problemen van mijn fractie met dit voorstel is dat we er geen visie in zien. Wat is volgens de heer Teeuw de visie achter dit voorstel?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Dank dat u die vraag stelt. Het antwoord zou eigenlijk van het college moeten komen. Ik heb gezegd dat ik het voorstel feitelijk heel slecht beargumenteerd vind. De visie zou moeten zijn dat we veel meer naar voorliggende voorzieningen en preventie gaan en in die integrale afweging bepaalde budgetten verschuiven, ook binnen het minimabeleid. Maar ik ben het met de heer Wiertz eens; dat zie ik niet heel sterk in het stuk terug.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Als de heer Teeuw het voorstel niet goed uitgewerkt vindt, wat gaat hij straks dan doen? Voorstemmen, tegenstemmen?

De heer TEEUW (ChristenUnie): We wachten het antwoord van de wethouder af. Ik heb gezegd dat ik het anders opgeschreven zou hebben. Ik heb de wethouder gevraagd of er altijd een vangnet is. Als de wethouder mij daarin gerust kan stellen, kunnen wij met het voorstel instemmen, zeker, want dat ligt in lijn met onze visie op beleid.

De heer AKSE (SP): Ik concludeer dat de heer Teeuw ook de maatschappelijke effecten mist in het voorstel, zoals wij.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ik steun van harte het voorstel van mevrouw Van Doorn om de evaluatie goed in te plannen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! We praten hier al een tijdje over. Ik zal proberen het kort te houden. Volgens mij is al heel veel duidelijk gemaakt, hoe iedereen erin staat en voor of tegen is.

Wat mij heel erg stoort en verontrust bij dit voorstel, maar ook in algemene zin, is dat mij berichten bereiken dat de inhoud van het voorstel niet klopt, dat er onjuistheden in staan, dat het misleidend wordt weergegeven. Er staan halve waarheden. Wij moeten als raadsleden erop kunnen vertrouwen dat de inhoud van een raadsvoorstel klopt. Wij hoeven dat niet te controleren, het moet gewoon juist zijn.

Ik ga ervan uit dat de kritische inhoud waaraan ik refereer door de PvdA-fractie zal worden benoemd. Want als dat klopt, is het sowieso een flutstuk en dient het alleen al om die reden te worden weggestemd. Dit kunnen wij niet tolereren. De inhoud moet juist zijn. Als burgemeester en wethouders ons bullshit voorschotelen: weg ermee.

De VOORZITTER: Ik grijp hier opnieuw op in. U gebruikt woorden die absoluut ongepast zijn in een fatsoenlijke raadsvergadering. U hebt het woord, u heeft een duur bevochten zetel in deze raad gekregen, maar iedereen, inclusief de voorzitter en al uw collega's, verwacht dat u daar op een fatsoenlijke manier mee omgaat. Woorden als "bullshit" ...

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Wat is daar mis mee?

De VOORZITTER: ... als kwalificatie van de stukken die het college aanreikt, mag u hier

niet gebruiken.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Want?

De VOORZITTER: Omdat dat niet onze manieren zijn.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat bepaalt u?

De VOORZITTER: Ja, dat bepaal ik. Als u op die toon doorgaat, ontnem ik u het woord.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat heeft u vandaag wel vaker gedaan, toch?

De VOORZITTER: Nee, dat heb ik vandaag niet vaker gedaan.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat heeft u bij Harry de Olde gedaan, dat heeft u bij mij gedaan.

De VOORZITTER: U hebt nu de gelegenheid om verder te gaan met uw bijdrage, maar ik houd u ten aanzien van uw woordkeus in de gaten.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Een flutstuk dat inhoudelijk niet klopt, moet gewoon weggestemd worden. Als wij het als raad tolereren dat we worden voorgelogen door burgemeester en wethouders, zou dat van de zotte zijn. Maar goed, dan valt mij nog meer op ...

De VOORZITTER: Ik ga u opnieuw onderbreken. U kunt hier niet zomaar zeggen dat u hier voorgelogen wordt.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik zei "als".

De VOORZITTER: De strekking was duidelijk.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik zei "als", als wij niet ...

De VOORZITTER: Mevrouw Pol, u hebt het woord niet. U zult zich aan de normale gespreksregels van deze raad moeten houden. U kunt dus niet een collega, wethouder of college ervan betichten dat hij liegt. Zo werkt dat niet. Ik verzoek u met inachtneming van ook die beperking uw betoog voort te zetten.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik ben benieuwd waarom in het raadsbesluit aan het coalitieakkoord wordt gerefereerd: ambitie, daadkracht en vertrouwen in 2018-2022. Dit is een raadsbesluit dat volgens mij van ons allen is en dat aan ons allen wordt voorgelegd en dat betrekking heeft op alle burgers: de arme burgers. Dit is geen feestje van de coalitie. Het gaat dus niet om de notulen van een coalitiebespreking. Ik snap werkelijk niet waarom dat erin vermeld wordt. Dit heeft betrekking op alle burgers en wij moeten daarover nog stemmen. Bij mij, bij Forum van Rechts, komt dit gewoon over als: oh ja, laten we de coalitie eraan herinneren dat zij voor moet stemmen.

Degenen die misbruik maken van de bijstand moeten op de een andere manier aangepakt worden. Zij die er niet in thuishoren, moeten er simpelweg uitgegooid worden. Maar zij die overblijven, kun je niet verder uitwringen. Forum voor Rechts zal sowieso tegenstemmen. Maar ik wil wel graag weten of er fouten staan in het raadsbesluit. Dit is een nadrukkelijke vraag aan de wethouder.

De VOORZITTER: Die vraag is ongetwijfeld genoteerd.

Daarop schorst de VOORZITTER de vergadering voor enkele ogenblikken.

Na hervatting van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan de heer

Ekizkuyu.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Voorzitter! Mensen die in aanmerking komen voor een inkomenstoeslag zitten minimaal een periode van drie jaar thuis zonder werk. Om verschillende redenen komen deze mensen maar niet aan het werk. Het perspectief op werk is dan ook minimaal. Nu wil het college de individuele inkomenstoeslag verlagen en de referteperiode verlengen naar vijf jaar.

Het idee van een prikkel willen geven, is een manier om iets in gang te zetten. Dat kan werken in bepaalde situaties. Maar tegelijkertijd weten we dat intrinsieke motivatie de beste motivatie is om ergens mee aan de slag te gaan en dat externe motivatie, gebaseerd op beloning en straf, in de meeste gevallen van korte duur is. Er zou in mijn optiek wat ruimte zijn om erover te discussiëren, als het om een gemiddelde groep zou gaan, een groep met minder problemen. In bepaalde gevallen kan het nuttig zijn om iemand aan de slag te krijgen met een externe prikkel, zodat diegene aan het werk komt en hopelijk in die versnelling blijft. Maar dit is geen gemiddelde groep.

In het krantenartikel zegt wethouder Maathuis dat hij graag het signaal wil afgeven dat werken loont. Blijkbaar is de groep daarvan niet op de hoogte. Daarmee zegt hij dat deze groep niet goed geïnformeerd is, of niet beseft dat je meer geld verdient wanneer je werkt. Dit hoeft ook niet altijd zo te zijn.

Een andere uitspraak is dat een lager inkomen een prikkel is om werk te gaan zoeken. Deze mensen nemen blijkbaar niet zelf het initiatief om werk te zoeken. Hiermee impliceert de wethouder dat voor een echtpaar dat € 32 minder per maand op een uitkering krijgt, die verlaging het verschil uitmaakt tussen wel werken en niet willen werken. Als dit de gedachtegang van de wethouder is, zie ik alleen maar obstakels, problemen binnen deze groep. En als ik hem nu vertel, wat hij natuurlijk wel weet, dat deze groep vaak te kampen heeft met psychologische en gezondheidsproblemen, een hoger dan gemiddeld alcohol- en drugsgebruik, op de loer liggende criminele activiteiten, lage scholing enzovoort? De wethouder zegt tegen deze kwetsbare groep: we gaan jullie eerst een straf opleggen door minder geld te geven. Vanuit die positie moet er een beloning komen. Dit toont aan dat onze wethouder deze groep fantasieloos benadert. Een oud idee dat achterhaald is in specifieke situaties wil hij toch inzetten, omdat dit in de beleavingswereld van de coalitie, of de VVD-fractie, past.

Maar in de praktijk zijn niet alle mensen zoals het college ze zou willen zien. Deze groep zal deze maatregel met negatieve gedachten ontvangen en de situatie zal voor ze benauwder worden dan die al is. Een helpende hand uitsteken om de problemen die deze mensen hebben aan te pakken en de juiste begeleiding aan te bieden, zou een beter alternatief zijn.

Ik kom zelf uit een divers milieu. De omstandigheden in mijn leven zorgden ervoor dat ik niets tekort kwam. Ik beoefen meerdere sporten, waaronder tennis. Op de tennisbaan ben ik praktisch opgegroeid. Dat is een omgeving waarin het VVD-gedachtegoed sterk vertegenwoordigd is.

Tegelijkertijd heb ik familieleden en kennissen die horen tot de kwetsbare groep waar we het nu over hebben. Er zit een verschil in hoe deze groepen denken over allerlei zaken en hoe ze benaderd willen worden. Wat de VVD-fractie, of de coalitie, wil, is een manier die werkt voor mensen die op dezelfde golflengte zitten. Maar deze groep staat anders in het leven en heeft een andere benadering nodig.

Dus laten we praktisch zijn, of we nu van het CDA zijn, de SP, of welke partij dan ook. Laten we dit vraagstuk benaderen zonder ideologie, maar goed kijken naar het profiel van deze groep en daar een methodiek op loslaten die zou kunnen werken als de insteek helpen is. Mensen afstraffen die het al moeilijk hebben en dan hopen dat ze daardoor aan het werk gaan, is wishful thinking. Het enige wat hiermee wordt bereikt, is dat mensen niet meer kunnen sparen voor een noodzakelijke aankoop, zoals een wasmachine of een koelkast die stuk gaat. Ze mogen bij de Stadsbank aankloppen voor een lening tegen 12% rente. Daar wordt het allemaal niet makkelijker van.

Dit is niets meer of minder dan een bezuiniging en heeft niets met mensen helpen te maken. Ik hoor graag van de wethouder zijn onderbouwing waarom hij denkt dat deze prikkel wel zal werken – misschien overtuigt hij ons – en ik zou het waarderen als een onderbouwing niet uit een ideologie of een gevoel voortkomt, maar vanuit de psychologie wordt verklaard. Want een

prikkel geven is pure psychologie.

De heer ZIELMAN (CDA): Voorzitter! Ik hoor de heer Ekizkuyu heel veel zeggen. Mijn vraag is: help je deze groep alleen maar door ze € 32 of € 41 per maand meer te geven? Hij zegt dat de mensen gestraft en gekort worden. Mijn vraag is: help je ze alleen maar door ze een individuele inkomenstoeslag te geven? Is dat de enige manier om deze mensen te helpen?

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat is niet de enige manier waarop we ze helpen, maar we maken het ze wel moeilijker als we die niet meer geven. Deze mensen zitten aan de onderkant van de samenleving. Er liggen dan allerlei gevaren op de loer ... We praten over de onderkant van de samenleving en deze mensen hebben al heel weinig te besteden. Als we het ze nog benauwder maken, kunnen ze geneigd zijn om te denken: weet je wat, dan ga ik wat bijklussen. Dat kan van zwart schoonmaken zijn tot aan andere criminele activiteiten. Ik zeg niet dat een inkomenstoeslag de enige manier is waarop we deze mensen helpen, maar dat we geen versobering moeten toepassen, omdat ze het al moeilijk genoeg hebben.

De heer ZIELMAN (CDA): Helder. De reden waarom ik dit vraag, is dat deze mensen in sommige gevallen heel anders denken. Je kunt ze niet generaliseren, zoals de heer Ekizkuyu zelf heeft gezegd. Hij gaf het tennisvoorbeeld. Het kan zijn dat deze mensen niet aan dingen denken die wij wel voor ogen hebben, zoals een prikkel geven naar werk, zoals andere methoden proberen om mensen naar werk te begeleiden. Ze denken er misschien niet aan om bij ons aan te kloppen en te zeggen: is er misschien een manier waarop ik bijscholing kan krijgen, want ik zit nu op niveau 1 en ik wil uiteindelijk graag naar niveau 3? Er is eerder aan gerefereerd dat die middelen er zijn. Kan het niet zo zijn dat we mensen juist met dat soort maatregelen en methodes kunnen helpen en stimuleren om werk te vinden en nog beter mee te kunnen doen aan deze samenleving?

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Daar ben ik het helemaal mee eens, dat kan. Dat moeten we zeker doen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): voorzitter! Ik heb wat moeite met het criminaliseren. Er zijn inwoners die zich schamen om naar de voedselbank te gaan. Ik vind het ongepast om dan de suggestie te weken dat mensen de neiging krijgen om te gaan stelen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Die suggestie geldt niet voor iedereen. De kans dat het gebeurt, ligt bij deze groep gewoon vele malen hoger dan bij een groep met minder problemen; dat is mijn punt.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Dat wil ik ontkennen.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat wilt u ontkennen? U kent de cijfers?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Ja, daarmee stigmatiseert u een groep Almeloërs die nauwelijks het hoofd boven water kan houden.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Ik voeg aan het betoog van de heer Teeuw toe dat in hogere kringen die genoeg geld verdienen ook genoeg criminaliteit is. Dat is niet afhankelijk van het inkomen dat men heeft.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Dat ben ik met mevrouw Van Doorn eens. Dat heb ik ook niet gezegd.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Voorzitter! De avond vordert en de discussie ook, natuurlijk. Ik wijs de raad naar aanleiding van het raadsvoorstel erop dat de visie van Democraten.Nu altijd is geweest: het handelen en sturen van het minimabeleid op basis van de beschikbare middelen die we in het sociaal domein hebben.

Vanavond ligt de keuze voor om een stap te zetten in die richting. Laat ik het gewoon even scherp zeggen. De heer Teeuw heeft dit al een keer gezegd. We maken hier een keuze binnen de

middelen die er zijn: doen we dit wel, doen we dit niet, wat spelen we vrij en hoe gaan we daarmee om? We doen dit, omdat er voldoende andere mogelijkheden zijn om de groep mensen over wie we het hier hebben te voorzien van de hulp die deze nodig heeft. Democraten.Nu vindt dit voorstel een voorstel dat uiteindelijk zijn effect zal hebben.

Er wordt over allerlei onderdelen gesproken, zoals over de drempel. De heer Teeuw heeft er naar verwezen en dit onderwerp is een paar keer in de discussie van vanavond genoemd. Ik zie dat die drempel wordt weggehaald doordat we deze maatregel nemen. Daarmee geven we de mensen binnen de groep bijstandsgerechtigden een stimulans om te kijken naar en sneller een keuze te maken voor werk. Ik draai het even om. We willen € 31,50, € 36,50 en € 40 per maand bij de mensen weghalen. Dit kan de stimulans zijn om die stap naar dat werk te maken, want ik ken die gevallen ook, mevrouw Bijenhof. Op verschillende niveaus wordt door mensen die in die situatie zijn beland die stap uiteindelijk gezet.

Ik maak wel een opmerking over het gevoel dat de fracties van ChristenUnie en Lokaal Almelo Samen geven terwijl ze deel uitmaken van de coalitie, namelijk dat ze een beetje twijfel zaaien over het voorstel dat hier ligt. Eigenlijk zegt de fractie van Lokaal Almelo Samen dat we ervoor moeten zorgen dat we goed naar het verloop van de processen kijken. En ze vraagt of het voorstel verstandig is. De heer Teeuw zegt dat hij het voorstel ziet als radicale bezuiniging. Dit is een bezuiniging. Zo ervaar ik een beetje de discussie. Ik hoor graag van de fracties van Lokaal Almelo Samen en ChristenUnie dat ze volledig achter het voorstel staan.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik heb nooit gezegd dat ik twijfel aan dit voorstel. Maar wij zijn wel bezorgd over de mensen om wie het gaat en we vinden dat we zorgvuldig met hen om moeten gaan. Ik ben even kwijt wat de heer Gerritsen nog meer zei.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Ik heb geen idee waar mevrouw Van Doorn op doelt. Ik vraag dit vanwege de volledige steun voor dit voorstel. Ik zie dat wij naar een financieel gezonde situatie willen waarin we keuzes moeten maken. Ik snap het betoog van mevrouw Van Doorn heel goed. Ze zegt: we maken keuzes en die moeten we goed monitoren – daar kom ik zo nog even kort op terug – en we moeten zorgen dat de mensen die in die situatie zitten de mogelijkheden hebben om stappen te zetten buiten deze eenmalige vergoeding die ze per jaar krijgen, om de bijzondere bijstand et cetera. Daarom steun ik haar betoog. Laten we ervoor zorgen dat deze mensen op de hoogte zijn om deze stappen te kunnen zetten. Dit betekent dat dit voorstel helemaal niet zo erg is.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Dat is zo. Ik ben blij dat de heer Gerritsen mijn betoog steunt.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Dank u wel, dat wilde ik graag horen.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): De heer Gerritsen heeft ook de een of andere opmerking gemaakt waar ik het niet mee eens ben.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Misschien dat ik die herhaal.

De VOORZITTER: U moet niet door elkaar gaan praten.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik beluister dat de heer Gerritsen het voorstel steunt. Daar zal het college blij mee zijn. Maar de heer Gerritsen is heel sterk in het woorden in de mond leggen van mensen die dat helemaal niet gezegd hebben. "Radicale bezuiniging" heb ik niet in de mond genomen. Ik vind dat de argumentatie sterker kan dan alleen geredeneerd vanuit het budget. Dat is heel wat anders.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Nu ja, goed, het betoog van de heer Teeuw ging nogal eens van links naar rechts, had ik het idee. Ik had het idee dat hij dat graag wilde zeggen. Uiteindelijk is het een keuze om het financieel perspectief in de toekomst te verbeteren door maatregelen te nemen binnen het minimeleidend, want dat doen we hiermee. De heer Teeuw moet het met mij eens zijn dat dit de achterliggende gedachte is om met dit voorstel te komen.

Hij steunt dat ook. Ik hoor graag van hem dat dit een bezuiniging is binnen het minimabeleid, maar dat hij dit sterker beargumenteerd wil zien in het voorstel. Dat is de duidelijke taal die hij moet uitspreken, want het gaat erom het financieel perspectief van deze stad te verbeteren.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Wie zit aan wie vragen te stellen? Dit is geen bezuiniging, er worden accenten gelegd.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Dat zijn uw woorden. Aan het eind van de rit levert dit een besparing op.

Voorzitter! Ik ga geen dingen herhalen die al zijn langsgekomen, waar ik op zich wel gedachten over heb, maar waar ik me in kan vinden. Ik ga wel iets zeggen over de studietoeslag. Die wordt namelijk verhoogd. Er kwam hier even voorbij dat het ging om vijftien, twaalf, of tien mensen. Ik wil van het college horen hoe het de mensen wil stimuleren om gebruik te maken van de studietoeslag zoals die hier wordt gepresenteerd in het gebied waar die moet worden toegepast. Hoe gaat het college mensen naar een hoger niveau en uiteindelijk naar de arbeidsmarkt brengen? Aan het eind van de rit kan dit veel geld gaan kosten en daar zou ik heel blij mee zijn, want dit is een zogenaamde openeindregeling, om dat woord te gebruiken. Ik vraag de wethouder hoe hij dit in de markt wegzet, want hij is natuurlijk heel zakelijk. Hij wil staccato door de organisatie en zorgen dat de markt op de juiste manier opereert. Hoe gaat hij dat doen, hoe monitort hij dat en hoe komt hij bij de raad terug om te kijken of de effecten een stimulans zijn om jongeren met een arbeidsbeperking te ondersteunen en door te geleiden naar werk? Want daar gaat het uiteindelijk om.

Voorzitter! Nogmaals, niet alleen deze maatregel zal de doelstelling hebben om binnen de beschikbare middelen te blijven van het sociaal domein ofwel het minimabeleid. Ik ben een beetje benieuwd of de wethouder een stukje van de sluier kan oplichten over de volgende stappen die hij in de programma's gaat zetten. Die discussie is hier vanavond gevoerd. Ik zie dit onderwerp als een zelfstandig besluit dat wij vanavond nemen. Maar kan de wethouder mij verder meenemen in zijn gedachtegoed? Hij noemde het coalitieakkoord in het raadsvoorstel. Hij wil dus ergens naartoe en een bepaald doel bereiken. Dit is een van de eerste stappen. Nogmaals, Democraten.Nu staat achter deze stap, maar ik wil dat de wethouder ons vanavond probeert mee te nemen. Ik zie de twijfel bij de wethouder, maar dat lijkt mij verstandig, want ik zie heel graag dat wij een ruime meerderheid kunnen creëren voor dit voorstel. De wethouder wil een bepaalde markt stimuleren, ofwel mensen in de bijstand uit de bijstand halen en verder in de maatschappij brengen, zodat ze niet meer afhankelijk zijn van die extra € 31,50, of € 36 in de maand. Hij wil ze doorgeleiden naar werk. Ik ben ervan overtuigd dat hij als echte VVD'er daarvan een toekomstbeeld kan geven.

Voorzitter! Nogmaals, het voorstel is duidelijk en transparant. Ik voel er iets bij en ik zie dat we er doelen mee bereiken, maar ik zie het ook als een klein stukje bezuiniging om ons financieel perspectief weer wat rooskleuriger te maken.

De heer De VRIES (PvdA): Even terug op het vorige punt. Steunt de heer Gerritsen het voorstel, of legt hij een voorwaarde neer?

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Nee hoor, ik leg helemaal geen voorwaarde neer. Ik denk dat ik in het begin van mijn betoog duidelijk ben geweest. Aan het eind van de rit mag de wethouder ons meenemen in wat er verder gebeurt.

De heer De VRIES (PvdA): En als dat niet gebeurt?

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Ik ga ervan uit dat dit wel gebeurt. Maakt u zich maar niet ongerust.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! De heer Gerritsen is een van de weinigen die open en eerlijk zijn. Hij heeft zich altijd op de financiën gericht in de tijd dat hij nog fractievoorzitter was van D66. Voor dat doel heeft hij een coalitie laten klappen. Ook nu hij fractievoorzitter is van Democraten.Nu heeft hij één regel: financiën. Dat zegt hij ook. Uit zijn woorden begrijp ik vandaag dat het hem niet boeit waar het geld vandaan komt, zo lang het maar financieel op orde is. Daarmee daagt hij de coalitiepartijen uit, waaronder de VVD, Lokaal Almelo Samen en

ChristenUnie. De VVD zit met hem op een lijn; dit was al jaren zo. Maar Lokaal Almelo Samen en ChristenUnie zetten heel veel vraagtekens, wat de heer Gerritsen niet doet. Uiteindelijk is dit een bezuiniging, toch? Hij ziet dit als een bezuiniging. Of ziet hij ergens ook een beleid die een paar coalitiepartijen ook zien? Ik zie dat niet.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): De heer Çete moet natuurlijk ook zien dat de keuze die uiteindelijk wordt gemaakt structureel iets oplevert. Maar ik zie dat we die discussie inhoudelijk in de eerste termijn van de wethouder kunnen aangaan: welke stappen gaan we zetten voor deze bijstandsgerechtigden door deze keuze te maken? Ik zie door deze keuze, dat het beleid op veel meer gebieden beter uitgewerkt kan worden en het gewoon prima gaat met de mogelijkheden die bijstandsgerechtigden hebben om op andere manieren de hulp te krijgen die ze nodig hebben. Dus we halen er een financieel voordeel uit en zorgen ervoor dat we met alle middelen die we hebben binnen de organisatie, of extern, de zaak prima op regel krijgen, waaronder de bijzondere bijstand, en natuurlijk ook andere zaken die deze mensen aangeboden kunnen krijgen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik wil het hierbij laten, anders heb ik geen munitie meer voor de tweede termijn.

De heer De VRIES (PvdA): De heer Gerritsen gebruikt het woord "inhoudelijk", maar we hebben inhoudelijk nog niets gezien!

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Nee. Maar de PvdA-fractie heeft op voorhand dit stuk afgeschoten, ook gezien de mail die we hebben gekregen. Dat snap ik, dat mag. Dat is een keuze die ze maakt. Ik niet. Ik heb het gevoel dat je stapjes moet zetten, als ik naar het coalitieakkoord kijk en naar wat deze coalitie wil bereiken. Of dit nu een volledig programma is, of dit zelfstandige besluit dat hier duidelijk staat, die route kun je nemen. Als ik hoor wat meerdere fracties in de raad hebben gezegd, zijn er best wel oplossingen om bijstandsgerechtigden te steunen bij de problemen waar ze tegenaan lopen als ze de inkomenstoeslag niet meer hebben. En daar gaat het mij om.

De heer De VRIES (PvdA): Ik stelde louter de vraag in reactie op de opmerking van de heer Gerritsen, omdat ik inhoudelijk nog niets zie.

De heer GERRITSEN (Democraten.Nu): Het gaat erom dat de PvdA-fractie op voorhand al iets afschiet en de discussie niet meer wil voeren.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Het college wil de individuele inkomenstoeslag verlagen. Redenen zijn de armoedeval tegengaan bij uitkeringsgerechtigden die aan het werk gaan en € 600.000 minder uitgeven aan minimamiddelen. Het college stelt ook dat door de inkomenstoeslag te verlagen de drempel om werk te aanvaarden door uitkeringsgerechtigden wordt verminderd. Deze redenering van het college en het tijdstip waarop dit college deze verordening wil wijzigen, kan de PvdA-fractie niet volgen. Er klopt onzes inziens iets niet.

Ten eerste, de inkomenstoeslag is onderdeel van de Participatiewet en het college heeft op dit moment nog geen programma Economie en Participatie gepresenteerd waar onzes inziens de inkomenstoeslag onderdeel van is. Waarom wil het college nu dit punt behandelen, terwijl het later, zoals het heeft beloofd, met een samenhangend programma komt?

Ten tweede stelt het college dat deze maatregel de drempel verlaagt om werk te aanvaarden. Hoezo? Het college suggereert dat iemand die een aanvraag doet voor inkomenstoeslag niet werkt. Is dat zo? We vragen ons af of het college mensen kent die een aanvraag doen. We horen graag een voorbeeld.

Ten derde, om in aanmerking te komen voor de inkomenstoeslag moet iemand aan de voorwaarden voldoen. Iemand moet langdurig een laag inkomen hebben en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Bij de aanvraag voor een inkomenstoeslag moet het college de krachten en bekwaamheden van de persoon en de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen, betrekken, om na te gaan of iemand in aanmerking komt voor die toeslag. Het gaat hier dus om mensen die echt geen zicht hebben op inkomensverbetering. Daar toetst het college al op. Het argument om de drempel te verlagen om werk te aanvaarden gaat

hier dus niet op.

In de argumenten voor dit raadsvoorstel geeft het college aan dat versoberen van de inkomenstoelage geen ongebruikelijke maatregel is, want dat wordt ook toegepast in Rotterdam en Enschede. Omdat het college deze twee gemeenten aanhaalt in zijn argumenten, zijn wij gaan kijken hoe deze twee gemeenten de inkomenstoelage hebben ingericht. We moeten ook hierover concluderen dat de informatie die het college aanhaalt in zijn raadsvoorstel niet klopt. Zowel in Enschede als Rotterdam is de individuele inkomenstoelage uitgebreid. Ik kan dat laten zien, maar waarschijnlijk heeft de wethouder dit al gecheckt.

De maatregel die met dit besluit wordt genomen is alleen voor eigen financieel belang en niet in het belang van de mensen die het met een minimum inkomen moeten doen. Het college kiest voor de makkelijke weg en treft hiermee de mensen die van de gemeente afhankelijk zijn en niet in verweer kunnen komen. Ik ken een aantal van die mensen. Het zijn mensen die van alles geprobeerd hebben om aan een betaalde baan te komen, maar het is ze helaas nog niet gelukt. En om zich toch nuttig te voelen en niet doelloos thuis te zitten heeft een aantal zich aangemeld als vrijwilliger. Ze doen dit werk met hart en ziel. Ze krijgen waardering, kunnen iets betekenen voor anderen en gaan voldaan naar huis.

Nu ik daar zo over nadenk, is het misschien helemaal niet waar dat deze mensen zich niet kunnen verweren. Een aantal mensen met een minimuminkomen is de drijvende kracht achter een aantal projecten in de stad, u weet wel, van die projecten die nodig zijn, omdat er mensen zijn die met minimale middelen moeten rondkomen. Projecten om de stad te promoten. Die mensen zou ik wat willen vragen. Zullen we een week gaan staken? Zullen we nu voor eens en altijd laten zien dat iemand met een minimuminkomen niet per definitie een bankhanger is? Zullen we dat nu eens gaan doen? Wat zal er dan gebeuren?

Ik vraag aan iedereen in de raad om nog eens goed naar het voorstel te kijken en te overwegen om er nu niet mee in te stemmen. Voor de raadsleden uit de coalitiepartijen zal dit misschien moeilijk zijn. Wij als PvdA-fractie vinden dat we met zijn allen verantwoordelijk zijn voor een goed minimabeleid. Een goed minimabeleid dat werkt. Als de raad nu met dit voorstel instemt, zijn we weer een stuk vertrouwen kwijt van de inwoners van de stad Almelo die moeten rondkomen van een minimuminkomen. We zouden liever zien dat het college dit voorstel herschrijft en betreft bij de programma's Economie en Participatie. Of er dan een verhoging of verlaging van de inkomenstoelage komt, moet dan blijken.

Mijn laatste vraag aan het college luidt: Bent u bereid dit voorstel terug te nemen en het op een later tijdstip met de juiste en volledige onderbouwing in de raad te brengen?

De heer MAATHUIS (wethouder): Mijnheer de voorzitter! Dank, en dank dat er even tussendoor een schorsing kon plaatsvinden. De eerste termijn duurde nogal lang en dan is het lastig met een volle blaas te zitten.

Dit voorstel komt niet zomaar uit de lucht vallen. Sommige fracties doen alsof dat het geval is, maar dit voorstel kent al een zeer lange voorgeschiedenis. Ik neem u daarin graag mee.

Het laatste moment waarop we hierover gesproken hebben, is toen we het Maatregelenplan 2019 op 22 januari jl. met de raad besproken hebben. Ook goed om te vermelden, is dat er met deze maatregel niet bezuinigd wordt op het minimabeleid in zijn geheel. Ik heb ook toen gezegd: het was € 4,7 miljoen, het is € 4,7 miljoen en het blijft € 4,7 miljoen. Het enige wat de raad heeft gedaan bij de behandeling van de Begroting 2018, die de raad met een ruime meerderheid heeft aangenomen, is het volgende. De raad heeft gezegd, daarmee de afspraak uit de oude raad bevestigend, dat het minimabeleid taakstellend is, €4,7 miljoen - inmiddels zit er € 100.000 bovenop, vanwege de meicirculaire - en dat de integrale zorgverzekering daarvan integraal onderdeel zou moeten uitmaken en structureel zou moeten worden doorgezet. Dat heeft het college gedaan en uitgelegd in het maatregelenplan voor € 650.000. Ondertussen, bij ongewijzigd beleid, loopt het minimabeleid straks uit naar € 5,5 miljoen à € 5,6 miljoen. Dat betekent dat nu het moment, en niet later, aan de raad is om ervoor te zorgen dat we de afspraak die we hebben gemaakt gestand doen, namelijk uitkomen met de middelen die we daarvoor hebben.

Doen we dat alleen financieel gedreven? Het antwoord is nee. Want de raad heeft zelf bij de Perspectiefnota 2017 uitgesproken dat het minimabeleid moet worden omgevormd in een minimabeleid dat veel meer preventief van aard is, zodat er een verschuiving optreedt van het minimabeleid op niet het bestrijden van problemen, maar het voorkomen ervan. Een groot, goed

voorbeeld dat ik hier kan noemen, is het volgende.

De heer Ekizkuyu had het er zojuist over dat mensen in de bijstand vaak met psychische problemen zitten. Daarin heeft hij honderd procent gelijk. Dat is drie keer vaker dan mensen die aan het werk zijn. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat werken helpt bij het herstel van psychische problemen. De visie waarnaar gevraagd wordt, is de volgende. Het college wil dat mensen geen zorg gaan mijden – onder andere de GGZ-hulp die onderdeel is van de zorgverzekering – om vervolgens niet aan het werk te kunnen omdat ze vast blijven zitten in hun problemen. We willen met dit beleid aan de voorkant komen en ervoor zorgen dat dit beleid goed wordt ingezet, zodat mensen niet meer problemen krijgen, maar juist minder.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Een gedreven verhaal van de wethouder: het moet nu gebeuren! Wethouder, wat als dit 2 april gebeurt? Dan weten wij ongeveer hoe de programma's zijn. U wilt zo snel mogelijk te werk gaan. Helemaal mee eens. Op 2 april kunt u het beter onderbouwen, dan hebben wij de programma's gezien en kunnen we onze knopen tellen, dan weten wij wat het totale pakket is. Wat is voor u het beweegpunt dat het besluit nu, vandaag moet vallen en niet over twee weken?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Deze maatregel had eigenlijk al per 1 januari jl. genomen moeten worden. Wij hebben dit voorstel voorbereid naar aanleiding van de begrotingsbehandeling. Die gaat dan zijn route volgen binnen het college. We hebben op een gegeven moment het voorstel geagendeerd. Vorige week, of twee weken geleden, is er een raadsvergadering uitgevallen. Dus het voorstel ligt nu voor. Dit is het snelste moment waarop dit kon plaatsvinden. Elke twee weken dat u wacht, mijnheer Çete, kost meer geld. Daarmee lopen we het risico dat we de taakstelling van € 4,7 of € 4,8 miljoen die de raad zelf als opdracht heeft vastgesteld, niet halen.

Ik heb net uitgelegd dat deze maatregel niet alleen geldgedreven is. Er zit macro gezien geen bezuiniging op het minimabeleid. Het gaat om een herprioritering. De collectieve zorgverzekering gaat structureel door. We hebben gezegd waarom we juist die maatregel structureel doorzetten en waarom we ervoor kiezen de langdurigheidstoeslag in dit geval te versoberen. Dat is een afweging en daar mag de raad wat van vinden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Het college heeft een zwaar beroep gedaan op de raad en heeft gezegd: stel dat u de begroting nu niet goedkeurt, dan komen we straks in de problemen. Het college heeft beloofd om binnen de kortste termijn met programma's te komen. Ik ben een van de raadsleden die voor de begroting hebben gestemd met zijn toezegging dat hij naar ons toe zou komen met de programma's en ik die daarna inhoudelijk zou kunnen bekijken. De wethouder doet alsof binnen twee weken de hele stad op zijn achterste poten gaat staan en het schip zal zinken of de stad failliet zal gaan als er een uitstel van twee weken komt. De wethouder en zijn collega's hebben mij toegezegd dat ik voor de inhoudelijke behandeling programma's zou zien en hij kan geen twee weken wachten! Dat begrijp ik niet. Of zie ik het helemaal verkeerd? Hebben hij of zijn collega's die belofte indertijd niet gedaan? Heeft hij niet tegen ons gezegd dat wij de programma's moesten afwachten voordat we inhoudelijk konden reageren?

De VOORZITTER: Mijnheer Çete. Ik ga u onderbreken. U hebt een vraag gesteld, die is helder. En nu gaat de wethouder daar een antwoord op geven.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Even terug naar waar het allemaal mee begon. De raad heeft jaar-in-jaar-uit gesteld dat wij uit moeten komen met de middelen die voor het minimabeleid gesteld zijn en dat keer op keer bevestigd. En als het aankomt op maatregelen, geeft een deel van deze raad niet thuis. Dit kan niet ongebreideld verder gaan. Ondertussen neemt het college maatregelen om juist aan die voorkant te komen.

Ik heb net de collectieve zorgverzekering genoemd. We investeren € 200.000 extra in het voorkomen van schulden dan wel opkopen van schulden via het Schuldenlab. Wij zijn volop bezig met beschermingsbewind. Dus wij zijn aan alle kanten bezig om ervoor te zorgen dat het minimabeleid duurzaam inzetbaar is. Als de raad bij meerderheid vindt dat het wel een onsje meer kan, moet hij dat maar zeggen. De raad heeft dat tot dusver nooit gezegd, maar jaar in jaar uit is deze afspraak bevestigd. De vorige keren zijn daaraan geen inhoudelijke afspraken

gekoppeld. Jawel, in de P-nota werd de suggestie gedaan om de Klijsma-middelen te gebruiken voor de overschrijding op het minimabeleid. Toen zei de raad dat die middelen naar de kinderen die in armoede leven moeten gaan. Begrijpelijk, maar dat vergt tegelijkertijd dat we er wel wat aan doen om ervoor te zorgen dat we uitkomen met onze middelen. Mooier kan ik het niet maken. De raad kan ook een andere afweging maken, maar heeft dat niet gedaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! De wethouder geeft prachtig mooie voorbeelden. Ik zeg: kom dan met een totaalvoorstel om mij te overtuigen van het beleid! Hij komt nu met maar één ding. Dat is mijn vraag aan hem. Als hij met een totaalpakket was gekomen, had ik die conclusie ook kunnen trekken. Maar hij komt niet met uitleg.

De VOORZITTER: Mijnheer Çete, u blijft dezelfde vraag stellen en u krijgt telkens hetzelfde antwoord. Dan is die interruptie verder doelloos. Ik ga nu verder met de heer Hümmels.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Ik weet niet of ik daar zo veel beter van word. Ik ben benieuwd. De wethouder noemde een paar zaken waar hij mee bezig lijkt te zijn met betrekking tot preventieve maatregelen. Ik ben zelf ook voorstander van preventie van problemen. Maar als preventie echt zo'n wondermiddel is, zou preventief handelen uiteindelijk tot resultaat moeten leiden en zijn er helemaal geen maatregelen als deze nodig. Of de wethouder zegt dat preventie niet zo'n wondermiddel is. Ik ben benieuwd naar zijn reactie.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Preventie is zeker geen wondermiddel. Wij zien dat dit soort aanpak werkt, ook binnen de multiprobleem aanpak van gezinnen. Er is bewezen effectieve casuïstiek dat als we aan de voorkant investeren, dat aan de achterkant maatschappelijk rendoert. Vooral – niet in de laatste maar eerste plaats – voor de mensen zelf. Vervolgens zit er ook nog een financieel effect aan. Dat is exact wat wij met het minimabeleid doen. We willen daarmee aan de voorkant komen en dat betekent dat we gaan herprioriteren binnen het minimabeleid. We gaan een aantal dingen wel doen. Dat betekent gelijktijdig dat we een aantal dingen niet meer kunnen doen. Dat ligt besloten in de opdracht die de raad mij heeft meegegeven bij de begroting, die de raad mijn voorganger heeft meegegeven bij diverse begrotingen. Jaar in jaar uit zijn er overschrijdingen geweest. Dit college maakt een andere keuze, gaat naar de voorkant en zorgt dat het daarmee uitkomt, zoals het aan de raad heeft beloofd, met de middelen die daarvoor staan.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het spijt me, maar de wethouder beantwoordt mijn vraag niet. Hij praat er een beetje omheen. Ik probeer hem te vragen – maar hij hoort het niet – of die preventieve maatregelen echt effect hebben, wat we financieel zouden moeten merken. De wethouder zegt wel dat dit zo is, maar in dat geval zijn deze maatregelen niet nodig. Want uiteindelijk levert dat vanzelf een positief effect op, ook financieel. Ik begrijp het niet. De wethouder zegt dat hij deze maatregel neemt om andere zaken te kunnen doen, terwijl hij ook vertelt dat hij al van alles doet. Ik vraag me dus af waar dat verhaal klopt.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Het verhaal klopt als een bus, maar wij moeten er eerst voor zorgen dat wij door deze preventieve maatregelen met de middelen uitkomen. Ik heb ook een aantal verhalen gehoord over de BUIG-middelen. Daar zal ik straks ook iets over zeggen. Als we dat goed doen en veel meer mensen vanuit de bijstand aan het werk helpen, ontstaat er vanzelf ruimte. Dat neemt niet weg dat het Rijk met een soort "trap-op-trap-af"-systematiek werkt. Wij zien bij de vorige circulaire dat de eerste € 2 miljoen al is bezuinigd op de BUIG-middelen. Dat betekent dat alle zeilen moeten worden bijgezet om geen tekort te laten ontstaan. Dat betekent een andere aanpak en niet meer blijven hangen in de aanpak die we altijd al hadden. We kunnen van mening verschillen, maar daarvoor zitten we in de politiek.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Ik heb ongeveer dezelfde vraag als de heer Hümmels, toegespitst op de psychische problemen, zoals de wethouder ze heeft genoemd. Als je daarop inzet en mensen op die manier weer aan het werk helpt, is het inderdaad de vraag waarom je ze dan nog moet straffen. Het kost de gemeente heel weinig geld om daarop in te zetten, omdat de psychische problemen worden opgelost door andere mensen en andere organisaties. Daarnaast, helemaal gezien het feit dat, zoals ik zei in mijn eerste termijn, de korting voor de bestaande

gevallen niet geldt, maar alleen voor nieuwe gevallen, lijkt de besparing mij minimaal. Ik zou dan zeggen: zet inderdaad in op preventie en verander die regeling niet, want dat levert helemaal geen geld op. Alleen preventie en zorgen dat mensen echt uit de bijstand komen, leveren geld op.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik adresseer direct het punt dat de heer Akse in zijn eerste termijn inbracht. Voor welke mensen geldt dit nu? Iedereen die onder vijf jaar referteperiode zit, gaat terug naar een nieuw bedrag op basis van deze verordening. Degenen die er langer in zitten, blijven recht houden op het oude bedrag, tenzij ze werk aanvaarden. Dan is er sprake van een nieuwe situatie.

De heer AKSE (SP): Ik hoor hier iets nieuws. Zei de wethouder vijf jaar of drie jaar?

De heer MAATHUIS (wethouder): Nu is de referteperiode drie jaar. Die wordt verschoven naar vijf jaar. Dus iedereen met een referteperiode onder de vijf jaar krijgt een nieuw bedrag qua langdurigheidstoeslag als ze aan de voorwaarden voldoen en voor mensen die er al vijf jaar en langer inzitten en voldoen aan de voorwaarden wordt de toeslag doorgezet.

De heer AKSE (SP): U zegt nu dat mensen die er nu al drie jaar inzitten, maar nog geen vijf jaar, die korting wel krijgen?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Nog een keer. Dit voorstel sorteert onmiddellijk financieel effect. Het gaat om mensen die aan de criteria voldoen en langer dan vijf jaar in de bijstand zitten. Ik zal de drie criteria erbij halen. Mensen die een laag inkomen hebben, dat is de bijstandsnorm van 101%, ontvangen na die vijf jaar een bedrag conform de aanpassing van deze verordening. Mensen die onder die vijf jaar zitten, ontvangen dus niets. Dat is het verhaal.

Voorzitter! Ik snap de verwarring niet. Ik zal het nog een keer proberen.

De heer AKSE (SP): Mag ik misschien een voorbeeld geven? Iemand zit na drie jaar in de regeling. Dan heeft hij er recht op dat die regeling gecontinueerd wordt. Is dat wat de wethouder bedoelt? Of wordt er nu gezegd dat hij twee jaar extra moet wachten en dan pas voor die regeling in aanmerking komt?

De heer MAATHUIS (wethouder): Exact, dat laatste klopt. Dit betekent dat die persoon geen recht meer heeft op een inkomenstoeslag.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Helemaal niet?

De heer MAATHUIS (wethouder): Nee, dat klopt. De mensen die na vijf jaar in aanmerking komen, dus die een referteperiode hebben langer dan vijf jaar, krijgen een aangepast bedrag conform de verordening. Ambtelijk wordt dit bevestigd.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Zo lees ik de interpretatie in de toelichting op het reglement niet.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Dit zijn de feiten. Dat is niet voor niets. Laten we er geen doekjes om winden. Aan de langdurigheidstoeslag wordt nu € 800.000 uitgegeven. De besparing die daarop plaatsvindt, is € 600.000. Dus er blijft € 200.000 overeind om er aan te besteden.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik denk na over wat hier precies gezegd wordt. De wethouder zei in eerste instantie iets anders dan in tweede instantie. Ik begreep dat iemand die na vijf jaar een langdurigheidstoeslag heeft gekregen, die behoudt. Dat klopt dus niet?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Die behoudt recht op een individuele

inkomenstoeslag conform de verordening.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Op het lagere bedrag.

De heer MAATHUIS (wethouder): Dat klopt, dat is wat ik gezegd heb.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik dacht dat de wethouder doelde op het oude bedrag.

De heer MAATHUIS (wethouder): Nee, niet op het oude bedrag. Dan heb ik mij verkeerd uitgedrukt. Voorzitter! We kunnen nu een welles-nietesspelletje spelen. Dat mag. Maar het verhaal is heel simpel: onder de vijf jaar geen individuele inkomenstoeslag, boven de vijf jaar wel, conform het aangepast bedrag.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! De wethouder heeft net echt iets heel anders gezegd. Daarom sprong ik naar de interruptiemicrofoon. Ik wil ook geen welles-nietesverhaal beginnen met de wethouder

De VOORZITTER: De wethouder is zo stellig in zijn laatste antwoord, dat ik denk dat u daarvan uit moet gaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Daarom springen we allemaal naar de interruptiemicrofoon. We zijn een paar collega's verder. Nu zegt de wethouder dat hij het helemaal niet zo heeft gezegd. Het spijt me donders, maar ik snap hier helemaal niets van. Hij zegt stellig: degenen die langer dan vijf jaar in de bijstand zitten, mogen gebruikmaken van de huidige middelen. Daaruit begrijp ik dat dit € 500, € 450 en € 350 is. Nu zegt hij ineens weer iets anders! Ik volg het allemaal niet meer.

De VOORZITTER: Ik ga ervan uit dat de wethouder zich heeft vergist op dit punt. Luister, beste mensen, ik hoor de wethouder zeer stellig het laatste antwoord een en andermaal herhalen. Als ik u was, zou ik ervan uitgaan dat dit de bedoeling is die het college met dit voorstel voor ogen heeft. Daar kunt u het niet mee eens zijn, maar daar moet u dan het debat met elkaar over voeren.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Een punt van orde. Het kan toch niet zo zijn dat een wethouder lopende een vergadering vijf beweringen doet en dat de laatste dan geldt?

De VOORZITTER: Zo is het ook niet. Dat moet u ook niet zeggen. Ik haal hieruit dat de wethouder zich vergiste en dat hij dat herstelt. Het is niet zo dat je vijf beweringen kunt doen. Dat ben ik met de heer Hümmels eens, maar volgens mij was dat ook niet aan de orde.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Volgens mij zat ik alleen fout bij het bedrag dat na die vijf jaar geldt. Sorry, daar heb ik me even in vergist en ik heb me daarop hersteld. Volgens mij is het daarmee klaar. Het effect heb ik de raad geduid in financiële termen. Die afweging maakt de raad.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Daarmee is het niet klaar, want er staat helemaal geen jaartal in het overgangsrecht. Er staat alleen dat als je nu onder die regeling valt, dat zo blijft.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Er wordt gerefereerd aan peildata. Daar wordt van uitgegaan. Er is geen looptijd. De regeling gaat niet in op 1 januari of niet. Hij gaat in op basis van de periode waarin iemand in een bijstandsuitkering zit. Dat is er aan de hand. We hebben geen verhaal zoals de heer Akse voorschotelt.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Ik lees letterlijk voor wat er in de toelichting staat. Het jaartal wordt hier helemaal niet bij betrokken.

De heer De VRIES (PvdA): Voorzitter! Ik vraag me af wat we nu hier in stemming brengen. Volgens mij delen wij hetzelfde. Als dit zo onduidelijk is, wat zegt de wethouder dan tegen de

stad, tegen de mensen die van deze regeling gebruikmaken of die toeslag dreigen te verliezen?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Zoals ik zojuist heb uitgelegd: op het moment dat deze verordening in werking treedt, krijgen mensen die niet langer dan vijf jaar op een bijstandsuitkeringsniveau leven geen langdurigheidstoeslag meer. Mensen die op het moment van inwerking-treding vijf jaar in de bijstand zitten, hebben recht op een aangepast bedrag, het nieuwe bedrag.

De heer De VRIES (PvdA): Dan had u dat moeten opschrijven.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Ik zou bijna zeggen dat u de wethouder het stukje onder overgangsrecht moet laten voorlezen, zodat duidelijk is dat we over hetzelfde praten.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik heb geantwoord zoals ik dat gedaan heb. In de verordening zit geen overgangsrecht. Dat is het verhaal.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Als laatste, want ik word hier echt een beetje moe van. Er is een verordening en een toelichting op de verordening. Die tellen voor mij als totaalplaatje en moeten toegepast worden. Daar staat geen jaartal in bij het overgangsrecht. Daar staat letterlijk: als je het nu hebt, houd je het.

De VOORZITTER: Wethouder, ik denk dat dit verduidelijking behoeft. Er staat inderdaad dat wie op een datum gelegen voor de inwerking-treding van de verordening recht heeft op een individuele inkomenstoeslag, recht heeft op het oude, hogere bedrag. Daar loopt een aantal leden van de raad tegen te hoop ten opzichte van uw antwoord. Ik denk dat dit opgehelderd moet worden.

De heer De VRIES (PvdA): Voorzitter! Wij willen graag even schorsen.

De VOORZITTER: Mag ik eerst kijken of de wethouder kan reageren op dat kennelijke verschil?

De heer De VRIES (PvdA): Ik vind dat hij genoeg in de gelegenheid is geweest om dat duidelijk te maken. Dat is niet gelukt.

De VOORZITTER: Wethouder, wat speelt hier nu?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik heb een antwoord gegeven zoals ik dat heb gedaan over wat de consequenties zijn van deze maatregel. Dat is wat geldt. Dit betekent dat mensen die niet langer dan vijf jaar in de bijstand zitten, geen recht hebben op een individuele inkomenstoeslag. Dat is het verhaal.

Daarop schorst de VOORZITTER de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de VOORZITTER het woord aan de heer De Vries.

De heer De VRIES (PvdA): Er is van alles gebeurd. Wat voor ons – degenen die in de schorsing even met elkaar hebben overlegd – blijft staan, is dat deze verordening voor meerderlei uitleg vatbaar is. Dat mag natuurlijk nooit met een verordening gebeuren. Ons voorstel is dus om het voorstel in te trekken of aan te houden. Dat vragen wij aan de wethouder.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Het antwoord op die vraag is nee. Wij gaan door met de behandeling van dit voorstel. Het college wil dit niet aanhouden. Ik heb aan het begin al gezegd waarom het om meerdere redenen van belang is om nu dit besluit te nemen.

Er ontstond voor de schorsing wat verwarring over de toelichting bij het voorstel. Sommigen vragen zich af hoe die moet worden geïnterpreteerd. Op het moment dat de raad deze verordening aanneemt, is ze van kracht en komt conform artikel 8 de oude verordening te

vervallen. Alles wat nog in aanvraag is onder de werkingskracht van de oude verordening – dat gebeurt pas op het moment dat de nieuwe verordening in werking treedt, op de dag van publicatie in de Staatscourant – wordt conform de oude verordening afgedaan. Dat is het overgangsrecht. Op het moment dat de verordening van kracht is, klopt wat ik eerder heb gezegd en is de nieuwe verordening van kracht. Ik heb eerder gezegd wat daarvan de financiële consequenties zijn, namelijk zoals ze in deze verordening verwoord staan.

Voorzitter! Excuses voor de onduidelijkheid daarover.

De VOORZITTER: Mijnheer Çete, we laten het hierbij. De wethouder vervolgt nu zijn betoog. En ik laat eventjes geen interrupties meer toe, want ik wil even rust brengen in deze discussie. U kunt in uw tweede termijn nog vragen stellen. We gaan even enige tijd ongestoord luisteren naar de wethouder, want het gesprek dat we met elkaar hebben, raakt straks kant nog wal.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik was voor dit debatje over de toelichting bezig met uiteenzetten wat het college allemaal doet om mensen met een bijstandsuitkering te helpen, om ze te helpen aan werk en om te voorkomen dat ze in de schulden raken. Daarop hebben we een aantal maatregelen. Ik heb gemeld dat we een extra intensivering doen van € 200.000 op de aanpak: het voorkomen van en het kwijtschelden van kleine schulden binnen het concept van het Schuldenlab. We hebben de collectieve zorgverzekering ingezet als maatregel om ervoor te zorgen dat mensen de zorg niet mijden als ze een laag inkomen hebben. Dat is ontzettend van belang om ervoor te zorgen dat er geen andere kosten ontstaan. Dat zijn de maatregelen waar het college voor staat.

Ik vervolg met het verhaal rondom de armoedeval en alles wat daarmee samenhangt. Door de versoering van de individuele inkomenstoelag wordt de drempel om vanuit werk een bijstandsuitkering te aanvaarden verminderd. Ik tref wekelijks werkgevers die melden dat voor werk waarvoor verder geen opleiding nodig is, het steeds lastiger is om mensen te vinden vanwege het ontbreken van een financiële prikkel. Ons minimebeleid moet ondersteunend zijn bij het aanvaarden van werk en niet het tegenovergestelde effect bereiken. Werkaanvaarding voor een korte periode, bijvoorbeeld door iemand die daarmee voor een maand met zijn of haar inkomen boven de 101% uitkomt, betekent dat hij of zij op dit moment voor vijf jaar, respectievelijk drie jaar – dat gaat wijzigen in de nieuwe verordening – niet meer in aanmerking komt voor de langdurigheidstoelag. En daarmee is er een financiële prikkel ingebouwd waarmee mensen de bewuste afweging maken of ze die stap zullen zetten of niet.

De raad heeft een aantal vragen gesteld over het vangnet dat op deze manier is georganiseerd om te voorkomen dat mensen niet buiten de boot vallen. Bijstand is bedoeld om in het levensonderhoud te voorzien. Er zijn genoeg mensen die zich hiermee kunnen redden en bijvoorbeeld witgoed vervangen. Dat hoeft niet altijd spiksplinternieuw, maar kan ook tweedehands.

Er zijn ook mensen die dat niet kunnen, soms door omstandigheden, maar soms ook door eigen toedoen. Immers, je kunt in je uitgaven prioriteren. De leenbijstand is er voor mensen die niet in staat zijn om zelf de noodzakelijke gebruiksvoorwerpen in huis te vervangen. 75% van de vraagstukken, dit betreft 144 mensen die op deze manier geholpen worden, worden hiermee opgelost. Wanneer deze lening niet wordt toegewezen vanwege onvoldoende financieel draagvlak – dit toetst de Stadsbank – kan er een beroep worden gedaan op individuele bijzondere bijstand. In ongeveer 25% van de vraagstukken wordt die toegekend om niet. We hebben dus een sluitend systeem op dat vlak. Als het college en met ons de organisatie die dat voor ons uitvoert toch besluit de "om niet"-verstrekking niet toe te kennen, want dat gebeurt soms vanwege verwijtbaar gedrag, dan is er altijd nog de weg naar het particulier initiatief.

Verder heeft het college in deze verordening een hardheidsclausule opgenomen voor schrijnende situaties. Die zullen we gebruiken daar waar dat aantoonbaar het geval is.

Daarnaast gaat dit voorstel – daar is genoegzaam op geantwoord – over een verhoging van de individuele studietoelag voor jongeren met een arbeidsbeperking. Wij sluiten aan bij de regionale bedragen die daarvoor gelden. Ondertussen, mevrouw Van Saane zei dit terecht, is er in de Tweede Kamer een motie aangenomen op dat punt die ertoe strekt dat het kabinet wordt opgeroepen om te kijken of de uitvoering ervan bij DUO ondergebracht kan worden. Wij wachten inderdaad de implementatie van deze motie af voordat we nadere stappen zetten. Ik heb gezegd als verantwoordelijk wethouder, en met mij het college, dat we willen voldoen aan de afspraak

die in de regio is gemaakt. Dat is wat we doen.

Dit in algemene zin. Ik zal nu kort toespitsen op de bijdragen vanuit de raad.

De heer Zielman heeft gevraagd of ik kan zeggen wat er vanuit het college wordt gedaan, zodat er geen mensen buiten de boot vallen. Ik heb volgens mij gezegd welke route er openstaat als iemand een probleem heeft met het vervangen van witgoed.

Mevrouw Van Saane is het niet eens met het voorstel. Het moet me van het hart dat ik dat opvallend vind. Dat is de politicus in mij die dan een beetje naar boven komt.

De VOORZITTER: Ik wil u graag zonder interrupties uw bijdrage laten leveren. Helpt u mij door niet te veel te prikkelen op dat punt, zodat de fracties in tweede termijn het gesprek daarover kunnen hebben.

De heer MAATHUIS (wethouder): Dat zal ik doen. Zoals ik heb gezegd wacht het college de implementatie van de motie over de studietoelage af en zal het de raad berichten als daarover meer helderheid is.

Mevrouw Van Saane is het niet eens met het proces en het moment van dit voorstel. Ik heb eerder gezegd waarom het van belang is om zo snel mogelijk tot besluitvorming over te gaan. Niet in de laatste plaats omdat de raad zelf deze opdracht aan het college van B&W heeft gegeven op 1 november 2018.

Mevrouw Van Doorn heeft gevraagd welk traject er openstaat als iemand niet kan voorzien in duurzame gebruiksvoorwerpen. Ik heb dat zojuist uitgelegd. Ze vroeg verder om maatwerk te leveren op basis van de hardheidsclausule als het echt gaat om schrijnende gevallen. Dat zullen we doen en daarover een terugkoppeling geven, net zoals wij in de monitoring de effecten daarvan periodiek in kaart zullen brengen.

Mevrouw Van Doorn heeft ook opgeroepen om met de bewindvoering aan de slag te gaan. Dat doen we volop. Ik heb afgelopen week met mijn collega Ten Heuw van de SP in Hengelo gesproken om vanuit de gemeente te kijken naar een model om meer regie op de bewindvoering te krijgen. Dat neemt niet weg dat dit nog steeds een verantwoordelijkheid is die onder de rechtbank wordt afgedaan. Het is voor ons als gemeente zeer lastig op daarop meer grip te krijgen.

Ik heb zojuist gezegd hoe het college naar de armoedeval kijkt. We willen meer mensen aan het werk helpen. We doen daarvoor ons best met heel veel initiatieven. We roepen mensen op om te kijken naar de competenties die ze hebben als ze in de bijstand zitten. We zetten ze in en helpen ze bij opleidingen, zoals mevrouw Bijenhof al aangaf, via het Twents Fonds voor Vakmanschap. We hebben onze eigen opleidingsmogelijkheden via het participatiebudget en we zorgen ervoor dat mensen meedraaien in projecten die wij opzetten in een samenwerkingsverband.

Het overgangsrecht is net uitvoerig aan de orde geweest.

Er zijn wat opmerkingen gemaakt door een aantal fracties over wat er in de notitie staat. Klopt dat wel of niet? De krachten en inspanningen zijn een kan-bepaling conform artikel 8 van de Participatiewet. Mevrouw Geerdink heeft alleen gerefereerd aan artikel 36, lid 2. Maar dat is niet wat het college hoeft te doen, noch de raad hoeft vast te stellen in de verordening. De verordening gaat enkel en alleen over de hoogte van de bedragen, de referteperiode en het bepalen wanneer er sprake is van een laag inkomen. Die grens ligt op 101% van de bijstandsnorm. Dat is nu aan de orde. Het college is niet gehouden om te toetsen op de krachten en inspanningen van aanvragers en heeft dat ook nooit gedaan. Artikel 8, lid 2 zegt dat dit niet een bepaling is die in de verordening moet worden opgenomen. Dat is hier nog nooit door de raad bekrachtigd. Dus daaraan wordt niet getoetst. Wij toetsen aan de drie criteria die in de verordening staan.

Tot slot het algemene beeld hoe wij mensen proberen aan het werk te helpen. Wij zetten ons maximaal in om mensen aan een baan te helpen. De economie draait als een tierelier. Wij hebben ervoor te zorgen dat wij mensen via onze re-integratie-instrumenten daarbij helpen en ook ervoor zorgen dat de vacatures die nu nog niet vervuld zijn, vervuld worden.

Resumerend, de maatregel is nu nodig in het licht van een herprioritering binnen het minima-beleid. Het college kiest voor preventieve maatregelen die gericht zijn op het voorkomen van problemen, in plaats van dat het het minimeleid icht op maatregelen waaronder in dit geval

geen bestedingsverplichting ligt.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Om te voorkomen dat ik een tweede termijn nodig heb, vraag ik de wethouder of hij nog even iets wil zeggen over de evaluatie.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! De evaluatie zullen we na een jaar doen en de raad daarover informeren.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Volgens mij is het collega-raadslid van de PvdA specifiek ingegaan op het volgende: "De versoering van de individuele inkomenstoeslag is geen ongebruikelijke maatregel, want hij is ook toegepast in de gemeenten Rotterdam en Enschede." Volhardt de wethouder hierin?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Wat er staat, klopt. Het is aan de raad om gewicht toe te kennen aan de argumenten die het college gebruikt. Het klopt dat afhankelijk van de raads- dan wel collegesamenstelling er in andere gemeenten verschuivingen plaatsvinden. Wij hebben gezien dat er colleges zijn, bijvoorbeeld in Rotterdam, die de langdurigheidstoeslag naar beneden hebben bijgesteld. Nu zit er een ander college en wordt die in samenwerking met de raad naar boven bijgesteld.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Het is nu dus positiever. Ze krijgen nu dus meer, terwijl de wethouder schrijft dat die toeslag versoerd is.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Wat er staat, is dat het geen ongebruikelijke maatregel is om de langdurigheidstoeslag te versoeren.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Wat er staat is, "want dit is ook toegepast in gemeenten als Rotterdam en Enschede." Waarmee de wethouder suggereert dat de toeslag in Rotterdam en Enschede ook versoerd is.

De heer MAATHUIS (wethouder): Nee, dat suggereer ik niet.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dan geeft de wethouder dus misleidende informatie.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Daar neem ik afstand van. Wat er staat, is dat dit geen ongebruikelijke maatregel is en in het verleden ...

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): De wethouder noemt heel specifiek Enschede en Rotterdam.

De VOORZITTER: Laat de wethouder even reageren. Dan kunt u daarop reageren.

De heer MAATHUIS (wethouder): ... als voorbeelden waar dat in het verleden plaats heeft gevonden.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik concludeer dat ik niet kan vertrouwen op de informatie in dit soort voorstellen. Er wordt blijkbaar misleidende informatie verstrekt.

De heer MAATHUIS (wethouder): Nee.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Het spreekt voor zich dat het over een versoering in deze tijd gaat, als je praat over versoering. Ik zie iets anders in de informatie uit Enschede. Ik zie dat het juist positiever ligt en de mensen meer geld hebben gekregen. Ik vind het een schande.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Deze regeling, de inkomenstoeslag, is volgens mij 1 januari 2015 ingegaan voor iedereen, omdat de wet toen is veranderd. Eerst was het een

langdurigheidstoeslag en toen is die overgaan in de individuele inkomenstoeslag. In de gemeente Enschede hebben ze toen voor een regeling gekozen van € 114, € 145 en € 162. Het Nibud heeft vervolgens gesteld dat dit beter anders zou kunnen. Toen heeft de gemeente Enschede de toeslag vorig jaar verhoogd, waardoor er nu een extra toeslag voor kinderen bij komt. Dus vanaf het moment dat die wet is ingegaan en de langdurigheidstoeslag is overgegaan in de individuele inkomenstoeslag, is er geen versobering geweest. Zo lees ik het. In Rotterdam ligt het hetzelfde. Daar was de toeslag per 1 januari 2015 € 50 per jaar bij een referteperiode van vijf jaar. Die is later verhoogd naar € 120 per jaar bij een inkomensgrens van 130% van het minimumloon. Die krijgt men al na een periode van één jaar. Vanaf 1 januari 2015 zie ik dus geen versobering in beide gemeenten. Dat argument begrijp ik niet. Kan de wethouder dit toelichten?

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Nogmaals, het college probeert met dit argument aan te geven – de raad mag daar zelf een waarde aan hechten – dat het versoberen van de individuele inkomenstoeslag geen ongebruikelijke maatregel is. Als mevrouw Geerdink zegt dat dit wel ongebruikelijk is en ze weegt dat op die manier, kan ze daarmee rekening houden in haar besluit.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik snap dat het een maatregel zou kunnen zijn en dat die misschien niet ongebruikelijk is, maar de wethouder verwijst naar deze twee gemeenten. Ik heb ook naar andere gemeenten gekeken, zoals Den Haag. Daar is de toeslag veel hoger. De maximale is € 800. Ik snap niet waarom de wethouder naar deze twee gemeenten wijst.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! We hebben in de context van de hoogte van de toeslag willen aangeven dat versobering niet ongebruikelijk is. Mevrouw Geerdink zet die opmerking in een tijdslem en probeert aan te geven dat het anders is. Dat klopt allemaal, maar het gaat mij erom dat de raad de context krijgt dat de toeslag niet € 350, € 450 of € 500 hoeft te zijn. De raad mag daar zelf waarde aan toekennen in de weging van zijn argumenten en mag me vangen op woorden. Maar het gaat erom dat het niet ongebruikelijk is dat een maatregel als deze zo wordt ingestoken dat die uitkomt op het niveau dat het college de raad nu voorstelt.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik kom terug op het punt dat ik in het begin heb gemaakt en de woordkeuze die ik daarvoor gebruik. Ik vind het erg schrijnend. Wij als raadsleden moeten kunnen vertrouwen op de informatie. Ik voel me als raadslid misleid als in de informatie die gebruikt wordt als argument, versterking en onderbouwing de suggestie wordt gewekt dat deze maatregel in andere steden ook wordt genomen en er heel concreet twee steden worden genoemd waar juist geen sprake is van versobering, maar een verbetering in de afgelopen periode. De wethouder zegt nu dat ik zelf mag bepalen welke waarde ik daaraan hecht. Ik moet als raadslid kunnen vertrouwen op de informatie in een raadsbesluit. Dat was net mijn punt. Nu is aangetoond dat wat erin stond, onjuist was.

En ja, ik ben boos en dat mag iedereen horen. Ik hoef geen sssst. Ik had een beslissing kunnen nemen op basis van verkeerde voorlichting. Dat vind ik schrijnend. Dan kunnen jullie het vreemd vinden dat ik daar boos over ben, maar ik moet erop kunnen vertrouwen dat de wethouder mij juist voorlicht. Ik moet erop kunnen vertrouwen dat burgemeester en wethouders mij juist voorlichten. Gelukkig is een mederaadslid zo scherp geweest om dit te controleren, want dat heb ik inderdaad niet gedaan. Maar dat is ook niet mijn taak. Ik moet erop vertrouwen dat de waarheid juist is. Wat hier gebeurt en gezegd wordt ...

De VOORZITTER: Maar mevrouw, dat laten we niet toe. U bent een van de leden van de raad en ik wil u met alle respect behandelen en ga dat ook doen. Maar ik vraag u op een meer parlementaire toon het gesprek te voeren. Ik snap uw opwinding. Dit is geen proces van waarheidsvinden. U mag – dat heb ik de wethouder ook horen zeggen – zijn verweer en het stuk dat aangeleverd is wegens zoals u dat politiek uitkomt. We kunnen een zakelijk gesprek daarover voeren, maar we moeten daarover geen emotioneel gesprek voeren.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Natuurlijk word ik emotioneel. Ik ben hier nog niet klaar mee. Ik vind het van de zotte dat de burgemeester ...

De VOORZITTER: Ik onderbreek u, want dit gesprek gaan we nu niet hier in de raad

voeren. Dat doen we op een andere plek.

Ik constateer dat de wethouder klaar is met zijn termijn. We gaan naar de tweede termijn.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Mag ik tussendoor wat vragen? Het is 23.36 uur. Er komt een tweede termijn van de raad en daarna een tweede termijn van het college. Normaal gesproken zeggen wij: 23.00 uur is 23.00 uur. Vinden we het agendapunt dermate belangrijk na zo veel ophef dat we het voortzetten?

De VOORZITTER: Ik vind dit een wezenlijke vraag en kijk rond of er draagvlak is om de behandeling voort te zetten.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Mag ik het ordevoorstel doen om dit in stemming te brengen?

De VOORZITTER: Zeker, dan gaan we dat eerst doen. Aan de orde is het voorstel om de agenda en de behandeling van dit agendapunt te schorsen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Dan wil ik wel graag weten hoe we, als we schorsen, er daarna mee omgaan. Ik ga niet morgen hier weer mee verder. Ik hoop dat de conclusie wordt dat we dit kunnen combineren met de behandeling van de programma's, zoals eerder voorgesteld. Dan bereik je in ieder geval dat dit onderwerp in brede zin fatsoenlijk besproken wordt. Ik heb geen zin om nu iets af te stemmen en daarna te merken dat er nog steeds verkeerd mee wordt omgegaan.

De VOORZITTER: Dat bepaalt het presidium, want dan ontstaat er een situatie waar het presidium zich over moet uitspreken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dit is als een handreiking bedoeld.

De VOORZITTER: Jazeker. U doet nu een ordevoorstel en u vraagt om een stemming. Het voorstel is gedaan om de behandeling te schorsen en de vergadering op dit punt stil te leggen. Als u voor dat voorstel bent, stemt u voor. Bent u ertegen, dan stemt u tegen.

Hierna wordt digitaal gestemd over het ordevoorstel, waarna de voorzitter constateert dat het is verworpen met 11 tegen 21 stemmen.

De VOORZITTER: Dames en heren! De uitslag van de stemming betekent dat de behandeling van het voorstel wordt voortgezet.

De heer ZIELMAN (CDA): Voorzitter! Wij zijn blij met de woorden van de wethouder dat er in voorkomende schrijnende gevallen in ieder geval nog voldoende vangnet is om tegemoet te kunnen komen aan mensen die dreigen buiten de boot te vallen. Dit betekent dat wij dit nauwlettend zullen volgen. Ik ben blij dat hij in navolging van wat wij hebben gezegd zei dat we samen proberen te kijken naar meer mogelijkheden dan alleen het verstrekken van een individuele inkomenstoeslag, omdat, wat ik al eerder in mijn bijdrage heb aangegeven, wij graag naar zelfredzaamheid willen in plaats van afhankelijkheid. Wij zien dit niet als straffen, maar als een andere manier van mensen helpen. Ik denk dat ze daar op de lange termijn meer bij gebaat zijn dan bij het verstrekken van een individuele inkomenstoeslag.

Ik denk dat het goed is dat wij deze discussie met elkaar hebben gevoerd. Ik wens ons allen toe, zeg ik – die positie neem ik maar even als fractievoorzitter van een grote fractie in de raad – dat wij elkaar met respect en met de juiste toon benaderen. Je kunt het absoluut niet eens zijn met elkaar, hartgrondig niet eens zijn. Daar mag je elkaar op alle fronten op bestrijden, zolang je iedereen daarbij in zijn of haar waarde laat.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Een enerverende avond, de emoties liepen behoorlijk op. Ik heb kunnen beluisteren dat veel mensen hebben gesproken over van bijstand naar werk. Ik benadruk hier nogmaals dat er een heel grote groep mensen in de bijstand zit die nooit meer aan het werk zal komen, om wat voor reden dan ook. En die groep hebben we hier, vanavond, even

overgeslagen. Het gaat voortdurend over werk.

Bij de studietoelage voor jongeren meld ik nadrukkelijk dat het niet alleen gaat om jongeren die geen bijbaantje kunnen hebben. Jongeren met een beperking hebben vaak ook veel meer kosten dan anderen. Ook dat hebben we hier overgeslagen. Daar laat ik het bij.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Waar ik me vanavond het meest aan heb geërgerd, is, buiten alle inhoudelijke discussies om, dat we weer een toon hebben gezet. Ik vind de toon die we wederzijds hebben gezet heel negatief. Over twee dagen komen de programma's. Daarna gaan we richting de voorjaarsnota. We hopen dan gezamenlijk als broeders weer een stad te besturen, maar we houden aan alle kanten onze poten stijf. De zaken die zijn gevraagd zijn mijns inziens niet groot, niet veel. Onduidelijkheden in de bijlagen. Vragen, vooral van mevrouw Geerdink. De wethouder stelt twee gemeenten als voorbeeld, maar de cijfers of programma's die hij daarbij noemt, kloppen niet. Dat zijn heel reële, normale vragen.

Vervolgens zegt de wethouder dat hij door dit te realiseren straks structureel de collectieve zorg wil faciliteren. Dan kom ik terug op mijn eerste termijn, waarin ik heb gevraagd waarom hij niet twee weken wacht. Waarom wacht hij niet? Dan kan ik overmorgen kijken en lezen wat erin staat. Misschien kan hij me zo overtuigen dat ik fel voorstander ben.

De VVD-fractie zegt: met de huidige middelen kunnen we zo veel mensen aan het werk krijgen. Ik zeg: oké, als je dertig mensen aan het werk krijgt, heb je al € 600.000 bezuinigd. Waarom wil je die honderden mensen dan nu benadelen? Zoals mijn collega hiervoor zei: juist degenen die niet kunnen werken, die niet aan het werk komen, zullen hierdoor benadeeld worden. Dat is ook heel belangrijk. Waarom vechten we over iets wat niet nodig is?

De coalitiepartijen hebben hun twijfels en er is heel veel onduidelijk. Dit is maar een van de kleinste dingen. Het gaat maar om 0,5% van de totale begroting en we gaan dat nu uitvechten! Terwijl er meerdere handreikingen zijn gedaan: laten we alsjeblieft na de programma's besluiten! Nee, de wethouder wil koste wat kost nu een besluit. Daarmee verliest hij bij mij de goodwill totaal.

Voorzitter! Als we de komende weken en maanden zo te werk gaan, ben ik bang dat wij onze stad niet dienen. Ik houd mijn hart hiervoor vast. Onduidelijkheden die in de loop van de vergadering worden gecreëerd! Ik kan het al helemaal niet meer volgen, geef ik eerlijk toe. Ik snap het allemaal niet meer. Ik wilde dit goed voorbereiden en dacht dat ik dit goed voorbereid had. Heel eerlijk gezegd, qua idealen weten de wethouder en andere fracties dat ik normaal gesproken een fel tegenstander ben. Ik wilde dit onderbouwen, maar ik kan niets onderbouwen. Nu begrijp ik het niet meer. Ik ga tegenstemmen, de coalitie gaat voorstemmen, dus het gaat door. Goed zo, de coalitie heeft gewonnen. Wat leuk! Maar wat bereiken we hiermee? Ik houd mijn hart vast, voorzitter. Ik houd mijn hart echt vast. Ik snap er helemaal niets meer van.

Stel dat we met de huidige middelen, wat ik eerder zei ... Maar wat zegt de wethouder? Onmeunig goede economie. Stel dat het onmeunig goed gaat met de economie en hij met de middelen die hij nu heeft heel veel mensen aan het werk krijgt, waarom wil hij dan nog korten? Hij heeft zoveel vertrouwen, zelfvertrouwen, dat de economie booming is en er heel veel mensen aan het werk gaan, maar toch raakt hij die € 30, € 40 aan. Wees dan een kerel. Zeg dan: ik krijg binnen een jaar honderd mensen aan het werk. Het gaat onmeunig goed met de economie. Als ik honderd mensen aan het werk krijg, maal € 20.000, bezuinig ik vele malen meer dan wat er nu voor staat.

Kom met ideeën die iets opleveren. De wethouder probeert met een keiharde bezuiniging – zoals de heer Gerritsen het voorstelde en waar ook de heer Teeuw en een andere collega over hebben gesproken – een budgetdiscussie neer te zetten als een beleidsdiscussie. Nee voorzitter, het was geen beleidsdiscussie en nu is het dat al helemaal niet meer. Als wij het al niet meer begrijpen, ben ik bang dat de samenleving er helemaal niets van begrijpt. Als dit een spelletje blijft – wij hebben de meerderheid, wij zetten dit door, hoppla, lekker belangrijk wat de oppositie allemaal vindt – gaat u dan vooral uw gang. Maar als u denkt dat u hiermee onze stad dient ...

Het is 23.45 uur en waar hebben we het tot nu toe over? Ik weet het niet. Leg mij dat maar uit. Ik denk niet dat wij onze samenleving hiermee dienen, vooral niet de onderkant van deze samenleving

De heer Ekizkuyu heeft iets gezegd en is daarop aangesproken door de heer Zielman. Wij zetten miljoenen in voor preventieve onderzoeken, wij pakken buurten aan, wij zetten alles op alles om te voorkomen dat mensen belanden in bepaalde situaties. Schuldhulpmaatje werd genoemd. Zij hebben geen cliënten die verslaafd zijn, die in de problemen zitten en echt de

grootste kosten opleveren voor onze stad. Zij helpen mensen die zo snel mogelijk weer de draad op kunnen pakken. Doen alsof we met de huidige middelen en met het behoud van een paar dingen de stad vooruithelpen? Dat mag ik niet zeggen, goed dat ik me heb ingehouden. Dat is gewoon een onwaarheid. Laat ik het daar maar bij houden. Ik zal het netter formuleren.

Voorzitter! Mij maakt het niets uit als de wethouder zegt: dit is mijn wens. Doe het maar, doe het vooral alsjeblieft. Maar verwacht niet van mij over twee weken dat ik meer sympathie voor hem krijg. Ik zal de programma's driedubbel lezen, als ik over twaalf bladzijden met drie keer doorlezen al zoveel dingen heb gehoord dat ik er niets meer van begrijp, en ik zal er veel meer punten uithalen. Daarmee maken we een bestuurbare stad, absoluut. Maar de wethouder heeft dit zelf gewild. Twee dagen, twee weken wachten en de discussie van vanavond was voorkomen. Dan hadden de voorstellen van de wethouder uit zijn gedachtegoed... Ik kan dat nergens lezen, dus ik kan hem er ook niet aan houden. Moet ik er over twee weken weer op reageren? Ja, ik ben teleurgesteld.

De heer ZIELMAN (CDA): Voorzitter! Ik vind dat de heer Çete een verkeerde voorstelling van zaken neerzet. Hij noemt bepaalde groepen die, zoals de heer Çete nu uitlegt, in de verste verte nooit een beroep kunnen doen op de individuele inkomenstoeslag, simpelweg omdat zij niet aan de huidige criteria voldoen. Dan heb ik het niet over de nieuwe verordening. Die hebben geen uiterste inspanning gedaan om aan het werk te komen. Dus zij kunnen die toeslag helemaal niet aanvragen. De heer Çete stelt nu iets voor dat totaal buiten de realiteit staat.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Naar mijn mening zegt de heer Zielman hier iets verkeerd. Als hij beweert dat de huidige mensen die recht op bijstand hebben geen inspanning hebben gedaan, dan hebben ze helemaal geen recht op een bijstandsuitkering. Laat staan de langdurigheidstoeslag. De heer Zielman komt met een heel ander voorbeeld. Ze hebben geen recht op een bijstandsuitkering als ze de inspanningen die de wetgever hun verplicht niet doen, laat staan op een toeslag.

De heer ZIELMAN (CDA): Dat is waar ik het over heb. De heer Çete geeft een voorstelling van zaken en zegt dat er mensen zijn die dit doen en dat doen. Maar dat zijn juist de mensen die vaak op het verkeerde pad belanden, zoals de heer Ekizkuyu heeft gezegd. Dat zijn niet de mensen die normaal gesproken in aanmerking komen voor een individuele inkomenstoeslag. En die voorstelling van zaken geeft de heer Çete nu wel. Daar gaat het om.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Wij hebben in de gemeente Almelo onze mond vol van preventief te werk te gaan op alle gebieden, op armoedebestrijding, op criminaliteitsbestrijding et cetera. Elk middel dat we verkeerd gebruiken – dat is mijn punt – kan ervoor zorgen ... Elk mens dat door een aanpassing een verkeerde keuze maakt, is een mens te veel. Ik zeg niet dat € 36 ervoor zal zorgen dat straks honderden mensen in Almelo in de criminaliteit belanden. Maar het straffen van mensen ... ik zie dit als een straf. Men doet net of de mensen vrijwillig in de bijstand zitten: lalala halleluja, wat is het leuk in de bijstand, laten we naar de bijstand gaan. Dat is het niet.

De VOORZITTER: Kunt u iets minder...

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! U vraagt mij de hele avond al, en misschien ook aan andere collega's, om dit niet te doen en dat niet te doen. Maar het raakt mij wel. En ik ben een volksvertegenwoordiger.

De VOORZITTER: Er mag enige tempering zijn.

De heer ÇETE (Lijst Çete): U hebt een vicevoorzitter die ook een normaal debat wil voeren. Daar zeggen wij niets over.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): De heer Çete begon zijn betoog met de toonzetting van deze avond. Ik vind dat hij zelf die toonzetting nu neerzet. Dat vind ik erg jammer. Volgens mij is het de bedoeling van het college dat hier iets positiefs uitkomt. Jawel, dat is de opzet van het college. Daarover kun je inhoudelijk van mening verschillen. Maar ik vind dat de heer Çete door

zijn hele houding nu zelf de toon gaat zetten.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat is mijn taak. Het komt meer door uw toonzetting. U verwijt mij en meerdere collega's dat wij het niet snappen: met de huidige middelen kunnen wij ervoor zorgen dat zo veel mensen aan het werk gaan. Wat? Ze worden echt niet geraakt. Dat zijn uw woorden. € 5.000 krijgen ze hiervan, € 10.000 krijgen ze daarvan. Wij kunnen echt wel mensen aan het werk helpen. Als u echt zeker bent van uw zaak, als u die mensen echt aan het werk krijgt – u hoeft maar dertig mensen aan het werk te krijgen – hebben we de voorliggende bezuiniging niet nodig. U zet ook een toon. U maakt mij ook belachelijk. Ik heb het over het 1.000 tot 1.500 mensen voor wie € 40 heel belangrijk is op hun maandelijkse inkomsten. U doet net alsof dat niet belangrijk is. U doet net of voor die € 40 straks honderden mensen aan het werk gaan. En u zegt dat ik een toon zet? Zet ik een toon? Het ligt meer aan de beantwoording van de wethouder. Die zorgt ervoor dat ik me vreselijk irriteer!

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Dan kom ik toch even terug op het betoog dat ik eerder gehouden heb. Ik heb gezegd dat er voldoende middelen zijn om mensen richting werk te helpen, dat er middelen zijn om hun arbeidspositie te verbeteren. Volgens mij zijn dat allemaal positieve middelen waar we op kunnen inzetten. Wij hebben ook gesproken over een sociaal vangnet. Wij zeggen als eersten dat dit sociale vangnet moet blijven bestaan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Als u zo zeker van uw zaak bent, is het huidige bezuinigingsvoorstel niet nodig, want u hoeft maar dertig mensen aan het werk te krijgen. Dan hebt u het budget gerealiseerd. Als u echt zeker bent van uw voorstel, echt zeker weet dat u de mensen aan het werk krijgt, dan is het huidige voorstel niet nodig. Dat probeer ik duidelijk te maken. Dertig mensen, dan hoeven wij die 1.000 of 1.500 mensen niet meer te plagen. Ik ben benieuwd. Als het u lukt, sta ik aan uw zijde, maar ik zie dat vandaag niet. Als de wethouder mij vandaag kan beloven dat hij dertig mensen aan het werk krijgt en dat hij, als dit lukt, de verordening weer aanpast: at your service. Maar op dit moment zie ik helemaal niets.

De VOORZITTER: Ik begrijp uw opwindings, maar u moet nu even uw toon iets rustiger laten zijn, want het is ook niet prettig luisteren naar u.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter, ik houd me nog in.

De VOORZITTER: Ik zou willen dat u zich nog iets meer inhoudt. U hebt, net als wij allemaal, ook een rol in het bewaren van de sfeer. Daar heb ik u en anderen vanavond een en andermaal op aangesproken. Laten we nu ook met elkaar proberen om er in onze eigen toonzetting voor te zorgen dat we deze besluitvorming uiteindelijk tot het goede moment brengen waartoe de raad in meerderheid heeft besloten, namelijk dat we dit agendapunt afronden.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Naar mijn idee heb ik de hele avond geprobeerd de discussie inhoudelijk te voeren. Ik heb niet zozeer budgetgericht, maar beleidsgericht het debat willen voeren. Ik krijg van meerdere kanten verwijten en informatie die het voor mij alleen maar onduidelijker heeft gemaakt. Als je daar vier uur lang mee bezig bent, word je wel emotioneler. U had me negen jaar geleden moeten zien! Toen stond ik bijna op het kathedraal op dit soort momenten. Ik snap u, ik zal afronden. Ik denk dat mijn betoog duidelijk is. Ik doe nogmaals een dringend beroep op mijn collega's. We moeten nog drie jaar een stad besturen en als we nu de toon zetten zoals we dat in juli 2018 ook hebben gedaan, maken we het voor ons en voor de samenleving alleen maar erger. Ik had een handreiking van de collega's, de coalitie en de wethouder verwacht. Maar als je dit simpelste voorstel al niet in een uur kunt afronden, houd ik mijn hart vast voor de voorjaarsnota. Want dat wordt prachtig en ik denk niet dat we onze stad daarmee dienen.

Mevrouw BIJENHOF (VVD): Voorzitter! Ik bedank allereerst de wethouder voor zijn uitgebreide antwoord en ik benadruk nogmaals dat wij voorstander zijn van het sociale vangnet. Dat moet altijd blijven bestaan, maar er moet individuele gekeken worden wie daar gebruik van kan maken, zodat het een individuele en niet een standaard casus wordt. En dat wij waar wij

kunnen de handreiking moeten bieden aan mensen om zelf weer de regie over hun leven te nemen.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Ik ben blij dat ik beschik over een grotere blaas dan de heer Maathuis, maar zo langzamerhand is het ook twee voor twaalf voor mij. Ik kan het betoog dat ik in eerste instantie van plan was te houden, gaan houden, maar dat doe ik niet. Want er zijn al zo veel onderwerpen voorbijgekomen waarmee ik het hardgrondig eens ben. De SP-fractie zal tegen dit voorstel stemmen, omdat wij vinden dat je mensen die al helemaal van het absolute minimum moeten leven niet verder moet straffen. Ik ga er verder van uit dat iedereen die nu onder de oude regeling valt, in de oude regeling blijft als dit voorstel wordt aangenomen, zoals dit met elke verordening is, en dat de nieuwe verordening geldt voor nieuwe situaties.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! De heer Çete had het er daarnet over, maar ik wil het graag uit de mond van de wethouder horen. Is hij niet bang dat deze versobering extra criminaliteit veroorzaakt in Almelo?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Ik was al bijna weg, want ik heb al eerder laten weten dat ik hier misschien liever niet meer bij hoor. Als ik zo'n avond meemaak, vraag ik me af of ik hier nog wel bij wil horen. Ik zie allemaal gezichten van: oh jee, daar begint hij weer met zijn sentimentele verhaal. Maar ik meen het serieus. Als wij besluiten durven te nemen waarvan we eigenlijk nog niet weten welk effect ze hebben, gebaseerd op een beleid dat misschien heel mooi lijkt, met name gericht op preventie, maar waarvan we ook de resultaten nog niet zien, vraag ik me af op welke wijze we dit in de toekomst vol willen houden, laten we zeggen: de komende vijf jaar. Ik zei net tegen mevrouw Buikema van de ChristenUnie dat ik helemaal niet meer begrijp hoe het moet gaan met die overgangsregeling. Ik wil het daar verder helemaal niet meer over hebben, want ik wil en mezelf beschermen en ik had het idee dat er vanavond meer mensen beschermd moesten worden, met name tegen zichzelf, maar ook hoe we hier met elkaar omgaan. Ik vind het heel vervelend dat iemand te horen krijgt dat het niet kan wat hij of zij zegt, als deze voor mij heel normale woorden gebruikt en zijn of haar emoties toont.

Er zijn helaas mensen die zeggen: politiek en emotie horen niet bij elkaar. Ja hallo, ik vraag me af wat je dan in de politiek doet, want volgens mij kunnen je emoties je juist ook de juiste inhoud meegeven. Ik heb wel een verklaring gevonden. Misschien schakelen mensen hier hun emoties te veel uit en gaat het hier te veel om geld in plaats van inhoud. Ik blijf het hier heel ingewikkeld mee houden.

De versnippering waarmee we dingen aanpakken vind ik ook heel frustrerend. Dus ik blijf ervoor pleiten dat we over dit voorstel niet nu besluiten – maar een meerderheid wil dat – maar dat dit bij het totaal van alle andere plannen wordt gepresenteerd. Ik meen dat dit gebeurt in de vorm van een markt, waar je overal maar langs moet lopen en hopen dat je overal dezelfde informatie krijgt, waar ik ook al niet zo gelukkig mee ben. Dus ik sta hier met het idee: wat moet ik met deze besluitvorming, waarvan ik nauwelijks positieve effecten zie? Ik zou dit misschien kunnen accepteren, als de wethouder kon laten zien dat hij al een heleboel dingen doet die al een positief effect hebben. Maar ik heb het idee dat je het andersom moet doen. Je moet laten zien dat je heel veel effect bereikt met wat je wilt, waardoor zo'n maatregel mogelijk is. Dat mis ik. Ik kan hier niet in meegaan. Dat is een domme afsluiting, maar dat doet er niet toe.

De VOORZITTER: Hij is in ieder geval niet onvoorspelbaar.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik wil nog iets heel onaardigs zeggen. We hebben vanavond de raadmeter uitgereikt. Maar ik vind dat we ons allemaal verschrikkelijk moeten schamen, als dit voorstel ooit voorgedragen wordt voor de raadmeter.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik praat niet eens als Forum voor Rechts, maar als raadslid, als mens, als betrokken burger. Wat een trieste bedoening is het als je een beslissing moet nemen als raadslid, dat weloverwogen moet doen, dat ook tracht te doen en je dan wordt afgewimpeld met: over de waarheid die hierin staat mag u zelf beoordelen of die werkelijk waar is. Want dat is wat de wethouder feitelijk vandaag zei. En dan vindt de wethouder, en dat vinden blijkbaar meer raadsleden, het raar dat ik daar boos over word. Ik ben aangesteld door de mensen in Almelo, met veel voorkeursstemmen, omdat ze weten dat ik ten

minste oprecht ben. Dat ik ten minste vuur heb. Dat ik ten minste voor hun belangen opkom. En ja, dat doe ik met emotie. Volgens mij had Bert het onder andere over mij. Dank voor zijn lieve woorden.

Ik zal het werk als raadslid de komende drie jaar sowieso met emotie blijven doen. Dat de burgemeester dat vervelend vindt, jammer dan. Ik word er niet anders van. Dat jullie dat vervelend vinden, daar word ik ook niet anders van. Wat ik wel heel vervelend vind, en wat voor mij wel onacceptabel is, is dat informatie in raadsvoorstellen onjuist is en dat ik dus blijikbaar, naast heel veel stukken te moeten lezen en als raadslid daar al heel veel tijd aan kwijt ben, ook nog alles moet controleren en ik daar soms niet bij machte toe ben. Ik bezit niet de expertise op alle gebieden waar wethouders heel veel geld voor krijgen. Zij worden geacht ons juist voor te lichten.

En ja, u hoort het aan mijn stem. Ik zal me inhouden, want anders komt de burgemeester weer. Ik ben nog steeds heel boos en ik blijf heel boos. En als dit zo doorgaat en er weer zulke – ik zal lief zijn – flutvoorstellen onder mijn ogen komen die inhoudelijk flut zijn, dan zal ik weer heel boos zijn. Want ik tolereer dit niet. Dat hier blijikbaar raadsleden zitten – ik kijk bijvoorbeeld de VVD-fractie aan – die dit schaamteloos prima vinden, vind ik verbijsterend. Daar word ik emotioneel van. En nu weer, ik hoor het zelf.

Dit was inderdaad een heel bijzondere vergadering, waar kennelijk raadsleden in mijn raad zitten die het prima vinden dat zij stukken onder ogen krijgen waarin de informatie niet juist is en dan mij – ja, ik kijk jou aan Edith – vuil aan gaan lopen kijken omdat ik er wat van zeg. Ik heb hier mijn punt wel mee gemaakt, want ik word heel boos.

De VOORZITTER: Laat dit een voorbeeld zijn hoe we het niet willen doen met elkaar.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Inhoudelijk sluit ik naadloos aan bij de woorden van de heer Zielman. Die zal ik niet herhalen, behalve dat ik benadruk dat ook onze fractie moeite heeft met de toon. Dat gaat dan niet zozeer om de emotie, maar vooral het respect voor elkaar en het respect voor elkaars standpunten. Ik vind dat je niet zomaar kunt zeggen dat een wethouder liegt, bijvoorbeeld.

Ik voeg nog een punt toe. Er wordt terecht gezegd dat het vandaag niet alleen gaat over het minimale, maar ook over participatie. Mevrouw Bijenhof heeft al gezegd dat het voorstel ook gaat over het aan werk helpen van mensen die nu thuiszitten. De wethouder zegt dat wij ons maximaal inzetten om mensen aan het werk te helpen, te re-integreren. Mevrouw Van Saane voegt daaraan toe dat er een groep is die nooit meer aan het werk komt. Daar heb ik moeite mee. Ik zie dat wij in ons re-integratiebeleid aan bepaalde groepen, mensen met kinderen of jongeren, de voorkeur geven boven anderen. Maar impliciet betekent dit dat je bepaalde groepen afschrijft. Ik vind dat wij als raad nooit groepen uit de maatschappij mogen afschrijven en zeggen dat ze nooit meer aan het werk komen.

We hebben gesproken over schuldhelpmaatje. Dan heb je het in feite over gecertificeerde vrijwilligers die aanvullend op bijvoorbeeld de Stadsbank mensen helpen. Zo is er ook landelijk een initiatief dat heet "JobHulpMaatje". Dat zijn gecertificeerde vrijwilligers die aanvullend aan de overheid mensen helpen aan een baan te komen. Dat is geen taak voor de overheid, maar wellicht dat wij als fracties of vrijwilligersorganisaties in deze stad hieraan vorm kunnen geven. Dus ga ik graag het gesprek met u aan.

De heer EKIZKUYU (GroenLinks): Voorzitter! Ik ga niet een heel betoog houden. Ik heb een vraag aan de wethouder. Hoeveel mensen denkt hij aan het werk te krijgen en op welke termijn? Ik heb hem een vraag gesteld over de externe prikkel. Dat is iets psychologisch. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag waarom die externe prikkel zou werken en hoe dat precies in elkaar zit. Kan de wethouder daar iets meer uitleg over geven?

Ik ben het gedeeltelijk eens met mevrouw Pol dat een onjuiste weergave van feiten in het raadsvoorstel niet gepast is. Dat hoort niet. Het is net of de feiten worden verdraaid naar wat de wethouder goed uitkomt. Hier laat ik het bij.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Voorzitter! Wat zal ik zeggen. Ik heb een heleboel opgeschreven. Ik vind dat er vanavond sprake is van een gemiste kans. We hebben hier gesproken over mensen en niet met mensen. Ik vind het teleurstellend dat er vooraf geen politiek beraad is geweest. Die mijnheer was hier vanavond niet, maar hij had graag ingesproken. Op

Facebook kreeg ik ook een paar reacties van mensen die graag hadden willen inspreken. Ik vind het jammer dat er geen politiek beraad is geweest, voorafgaand aan deze raadsvergadering.

Ik heb iets opgeschreven over de herprioritering waar de wethouder over heeft gesproken. Op zich zijn wij daar wel voor. Je kunt herprioriteren wat je wilt, maar dan wel in samenhang. Als je een programma over armoede- of minimabeleid bespreekt, wil je een volledig programma bespreken en niet stukjes waarover iedere keer moet worden besloten of die al dan niet passen binnen het gehele beleid.

Mevrouw Bijenhof heeft gezegd dat mensen meer individueel benaderd moeten worden. Daar ben ik het volledig mee eens. Ik denk dat het goed is dat je de mensen leert kennen die een aanvraag doen voor de individuele inkomenstoelage. Op basis daarvan weet je ook wat er aan de hand is en kun je verder bekijken wat er nodig is. Met mensen die echt niet kunnen, kun je misschien niet echt veel verder komen. Maar gun die in ieder geval een extraatje per jaar, zodat ze eventueel een nieuwe wasmachine kunnen kopen.

Ik had nog een heel verhaal, maar ik zal dat nu niet vertellen, omdat het laat is. Er zijn mensen die hun financiën gewoon op orde hebben en die ook bij de minima horen en een klein inkomen hebben. Maar die heel slim met hun financiën omgaan en zo'n extraatje gebruiken om een energiezuinige wasmachine te kopen. Niet omdat de oude kapot is, maar ze kopen een energiezuinige wasmachine, omdat ze dan kunnen besparen op de energiekosten. Dan houden ze daar weer iets aan over. Dat soort slimme maatregelen nemen mensen zelf ook. Ze zijn niet allemaal raar, crimineel of dom. Het zijn gewoon mensen, inwoners van de stad. Ik denk dat als we over dit voorstel een besluit nemen, we heel veel mensen in de kou laten staan. Dat vind ik heel jammer. Ik vind het gewoon echt een gemiste kans.

We kunnen een hele welles-nietesdiscussie houden. Ik vind het jammer dat naar Enschede en Rotterdam wordt verwezen. Ik vind dat niet klopt wat in het besluit staat. Je moet een besluit kunnen nemen op basis van juiste feiten.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Ik beperk me tot de openstaande punten en vragen die aan het adres van het college zijn gesteld. Het is goed om inleidend op te merken dat dit niet mijn wens is. Nee, het is de wens van de raad om uit te komen met een taakstellend budget van € 4,8 miljoen. Dat heeft de raad keer op keer in een P&C-document bevestigd. Het college stelt de raad voor om af te wegen wat belangrijk is binnen het minimabeleid. Wij hebben gezegd dat dit maatregelen zijn die gericht zijn op preventie, die aan de voorkant effect sorteren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik vind het ook niet leuk, maar de wethouder daagt mij uit. Ik zeg niet dat we niet moeten voldoen aan de taakstelling. Ik zeg dat wij het totale pakket in één keer moeten bekijken. De wethouder plukt er nu iets uit en wil dat koste wat kost vandaag realiseren, terwijl hij net heeft gezegd dat hij de collectieve ziekteverzekering in stand kan houden als hij hierop bezuinigt en meerdere dingen kan doen. Ik stond misschien aan zijn zijde, als hij mij dit in een totaalpakket had gepresenteerd. Dat is mijn betoog. Nu verwijt hij mij dat ik heb gezegd dat het zijn wens is. Daar gaat het mij niet om. Ik wil het totale pakket zien.

De heer MAATHUIS (wethouder): Voorzitter! Het college neemt de verantwoordelijkheid om maatregelen aan de raad voor te leggen, om uiteindelijk te voldoen aan de opdracht die de raad het college stelt.

De heer De Olde vraagt of ik er niet bang voor ben dat mensen de criminaliteit zullen opzoeken. Het antwoord op die vraag is dat ik daar niet bang voor ben.

Op de vraag van de heer Ekizkuyu over het aantal mensen dat wij aan het werk willen helpen, is het antwoord: zoveel als mogelijk. Wij zullen met de raad tijdens de bespreking van de programma's en de programmacontracten daarover nader van gedachten wisselen.

De heer Ekizkuyu heeft ook gevraagd naar de externe prikkels. Wij zijn het niet met hem eens dat hij deze maatregel beschouwt als een strafmaatregel. Dat mag zijn opvatting zijn, maar wij zijn daar niet van overtuigd. Het gaat om de juiste balans tussen enerzijds mensen helpen en uit hun sociale isolement halen, en anderzijds ervoor zorgen dat de minimaregelingen die we hebben dat maximaal ondersteunen. Daar mag hij het niet mee eens zijn. Dat is zijn goed recht. Maar dat is de afweging die de raad mag maken. Het college heeft daar een keuze in gemaakt.

Tot slot het punt van de informatievoorziening. Het college informeert de raad naar eer en geweten met informatie die de raad in zijn besluitvorming kan helpen. De raad mag zelf

waarderen in hoeverre hij dat van belang vindt.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik heb een punt van orde, maar dat komt misschien omdat ik niet weet hoe vergaderingen in elkaar zitten. We moeten hier drie dingen besluiten, waarvan je zou kunnen zeggen dat je het ene wel wilt en het andere niet. Je kunt volgens mij alleen maar voor of tegen het hele pakket stemmen. Dat lijkt mij niet verstandig.

De VOORZITTER: Het gaat hier om een samenhangend voorstel. Dat is wat aan de orde is. Dan had u een voorstel moeten doen om het voorstel te splitsen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Dan doe ik dat nu.

De VOORZITTER: De beraadslagingen zijn gesloten, dus dat gaan we niet meer doen. U loopt lang genoeg mee om te weten hoe dit soort zaken werken. De beraadslagingen zijn gesloten, dus we gaan over tot besluitvorming. Ik geef u de gelegenheid om een verklaring af te leggen over uw stemgedrag.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Voorzitter! Gezien het gebrek aan voor mij bevredigende inhoud en gezien de samenstelling van het ontwerpbesluit, kan ik er helemaal niets mee en in ieder geval niet voorstemmen, want dat wil ik niet. Dus het wordt wel duidelijk.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Dit geldt voor dit voorstel en ook voor ieder ander voorstel dat ik in de toekomst onder ogen krijg en waarbij ikzelf of een ander raadslid alert is en constateert dat er onjuistheden in staan. Alleen om die reden al zal ik dit voorstel afwijzen. Ik verwacht dat burgemeester en wethouders mij een raadsvoorstel voorleggen dat inhoudelijk juist is. Ik zal dat niet toelaten.

De heer TIJHOF (PVV): Voorzitter! De PVV-fractie heeft in het verleden al aangeven hoe ze over een aantal punten denkt. In dit geval hebben we het over het opkopen van schulden. We zijn tegen het voorstel zoals het nu voorligt.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het is aangenomen met 20 tegen 14 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de leden van de fracties van CDA, VVD, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie en Democraten.Nu.

Tegen het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van PVV, Forum voor Rechts, GroenLinks, PvdA, D66, SP, PVA, Fractie Weinreder, Leefbaar Almelo en Lijst Çete.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik breng een punt van orde onder uw aandacht. Ik stel voor de motie vreemd aan de agenda over de treinverbinding naar Berlijn te verdagen naar een volgende vergadering. Ik constateer dat daar geen bezwaar tegen is bij de indieners, dus doen we dat. Dit betekent dat die motie als eerste behandeld wordt in een volgende vergadering.

Er zijn nog twee andere agendapunten, voorzien van een rood sterretje. Dit betekent dat er besluitvorming over moet plaatsvinden.

10. Vaststelling bestemmingsplan Kanaalweg 5 Bornebroek (R 1905329).

De VOORZITTER: Dames en heren! Mevrouw Munnich heeft zich gemeld als spreker, maar ze heeft te kennen geven dat ze zich terugtrekt. Dat betekent dat dit een hamerstuk is geworden.

Het voorstel wordt hierna zonder stemming aangenomen.

11. Vaststelling bestemmingsplan Maatkampsweg 21 (R1905330).

De VOORZITTER: Dames en heren! Er zijn twee woordmeldingen bij dit agendapunt. Helaas

op dit late uur moet hierover vanavond een besluit worden genomen. Ik heb begrepen dat mevrouw Ten Seldam het wil laten bij een stemverklaring en dat mevrouw Munnich nog wat vragen heeft. Dat is niet het geval? Dan stel ik voor uw bijdrage in een wat uitgebreidere stemverklaring te leveren.

Mevrouw TEN SELDAM (CDA): Voorzitter! Zelfs die zal ik beknopt trachten te houden.

Dit is een historisch besluit, ondanks het feit dat de koop van de gronden van Derksweg 1 al heeft plaatsgevonden. Hiermee is er een goede oplossing gevonden voor de nieuwe vestiging van de laatst vertrekkende ondernemer van XL Businesspark. En dat zonder dat er een zienswijze is ingediend. Daarmee complimenteer ik het college. Het project en het traject zijn lang geweest, maar uiteindelijk is het resultaat eraan. Dus wat mij betreft: gauw door en gauw besluiten.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Voorzitter! Ik zal mijn bijdrage kort houden. De VVD-fractie vindt de positieve ontwikkeling die gepaard gaat met de komst van XL Businesspark erg belangrijk. Woonsituaties leveren beperkingen op en moeten daarom wijken voor een algemeen belang, namelijk de realisatie van een bedrijventerrein waarmee meer werkgelegenheid wordt gecreëerd. De VVD-fractie is dan ook blij dat er voor de laatste bewoner van XL Businesspark ook een geschikte locatie is gevonden aan de Maatkampsweg. De VVD-fractie heeft er daarom geen bezwaar tegen om het bestemmingsplan te wijzigen.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het met algemene (34) stemmen is aangenomen.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren! Morgen - vandaag eigenlijk al - vinden de verkiezingen plaats van ons waterschapsbestuur en Provinciale Staten. Vergeet u niet te gaan stemmen. Ik zag in de diverse app-groepen de vraag of er nog uitslagenavonden zijn. In het gemeentehuis is er geen, omdat dit geen verkiezingen van ons zijn. U zult zich op de NPO-site en op RTV Oost moeten richten. Ongetwijfeld is er in Zwolle, in het provinciehuis, wel een uitslagenavond en wellicht ook bij het algemeen bestuur van het waterschap, maar daar durf ik mijn hand niet voor in het vuur te steken.

De VOORZITTER sluit hierna, te 0.21 uur, de vergadering.

Gewijzigd/Ongewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo in zijn vergadering van 14 mei 2019.

De griffier,

De burgemeester,

drs. C.M. Steenbergen

A.J. Gerritsen